

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Možnosti identifikace rizika účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech

Vypracoval: Bc. Nikola Široká
Vedoucí práce: Ing. Zita Drábková, Ph.D., MBA

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Nikola ŠIROKÁ**
Osobní číslo: **E15631**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Možnosti identifikace rizika účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Vyhodnocení možností detekce účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech pro řízení obchodních korporací. Součástí práce bude analýza technik a modelů detekce provedená na případové studii vybrané účetní jednotky.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Literární přehled.
 - a) vymezení věrného a poctivého obrazu účetnictví,
 - b) vymezení účetních podvodů a nesprávností.
3. Metodika.
4. Praktická část:
 - a) představení účetní jednotky,
 - b) analýza možností detekce rizika výkazů,
 - c) vyhodnocení a doporučení pro management.
5. Diskuse.
6. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

CIMA, (2009). *Fraud Risk Management: A Guide to Good Practice.* Dostupné z http://www.cimaglobal.com/documents/importedddocuments/cid_techguide_fraud_risk_management_feb09.pdf. >.

Jones, M. (2011). *Creative accounting, Fraud and International accounting scandals.* UK: John Wiley and Sons Ltd.

Grünwald, R., Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku.* Praha: Ekopress.

Kimmel, P., D., Weygandt, J., J., Kieso, D., E. (2011). *Financial Accounting: Tools for Busines Decision Making, Excel Working Papers, 6th Edition, New Jersey:* Hoboken: John Wiley & Sons.

Knápková, A., Pavelková, D. (2010). *Finanční analýza, komplexní průvodce s příklady.* Praha: Grada.

Král, B. a kol. (2010). *Manažerské účetnictví.* Praha: Management Press.

Lazar, J. (2012). *Manažerské účetnictví a controlling.* Praha: Grada.

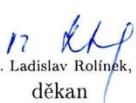
Schiffer, V .(2009). *Vnitřní kontrolní systém.* Praha: Aspi.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zita Drábková, Ph.D.**

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **8. února 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2017**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 8. února 2016

PROHLÁŠENÍ

Tato diplomová práce byla zpracována jako součást řešení projektu **2016 - 2018 GAJU 053/2016/S Inovační management a konkurenceschopnost MSP**.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací These.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 14. dubna 2017

.....
Bc. Nikola Široká

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí diplomové práce paní Ing. Zitě Drábkové, Ph. D., MBA za její odbornou pomoc, cenné rady, připomínky a věnovaný čas při zpracování diplomové práce.

Dále chci poděkovat své rodině za trpělivost a podporu při studiu. Děkuji svým rodičům za jejich nejen psychickou, ale i finanční podporu.

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE	5
2.1. Obecně uznávané účetní zásady	5
2.2. Vymezení poctivého obrazu účetnictví.....	6
2.3. Vypovídací schopnost finančních výkazů	7
2.3.1. Rozvaha.....	8
2.3.2. Výkaz zisku a ztráty	9
2.3.3. Příloha	10
2.3.4. Výroční zpráva	10
2.3.5. Přehled o peněžních tocích.....	11
2.4. Kreativní účetnictví.....	12
2.4.1. Techniky kreativního účetnictví.....	13
2.4.2. Window dressing.....	13
2.4.3. Mimobilanční financování	14
2.5. Modely detekce manipulace s finančními výkazy	14
2.5.1. Beneish model.....	14
2.5.2. CFEBT model	16
2.5.3. Jones Nondiscretionary Accruals	17
2.6. Pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů.....	18
2.6.1. Bankrotní model.....	18
2.6.2. Bonitní model.....	21
2.7. Vymezení účetních podvodů a nesprávností	26
2.7.1. Podvod.....	26
2.7.2. Trojúhelník podvodu (Cressey's Fraud Triangle).....	26
2.7.3. Podvodná jednání (vnitřní a vnější)	27
2.7.4. Podvody pomocí účetnictví.....	28
2.7.5. Podvodné účetní výkaznictví	29
2.8. Vnitřní kontrolní systém	30
2.8.1. Systém vnitřní kontroly.....	30
2.8.2. Interní audit ve vnitřním kontrolním systému.....	30
3. CÍL A METODIKA	34

3.1.Potřebné vzorce k jednotlivým modelům	35
3.1.1.Beneish model.....	35
3.1.2.Model CFEBT	37
3.1.3.Jones Nondiscretionary Accruals	37
3.1.4.Altmanovo Z-skóre	38
3.1.5.Bankrotní model IN95.....	39
3.1.6.Bonitní index IN99.....	39
4. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ ÚČENTÍ JEDNOTKY.....	41
5. PRAKTICKÁ ČÁST	42
5.1.Beneish model.....	43
5.2.CFEBT model	54
5.3.Jones Nondiscretionary Accruals.....	58
5.4.Pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů.....	60
5.4.1.Altmanův model.....	60
5.4.2.Bankrotní model IN95.....	63
5.4.3.Bonitní model IN99.....	67
6. VYHODNOCENÍ RIZIKA MANIPULACE ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	70
7. ZÁVĚR	76
8. SUMMARY	78
9. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	79

I. Seznam schémat, tabulek a grafů

II. Seznam příloh

III. Přílohy

1. ÚVOD

Zaměření mé diplomové práce: „Možnosti identifikace rizika účetních podvodů a nesprávnosti ve finančních výkazech“. Hlavní cíl diplomové práce je vyhodnocení možností detekce účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech pro řízení obchodních korporací. Součástí práce je analýza technik a modelů detekce provedená na případové studii vybrané účetní jednotky.

Účetní jednotka musí sestavovat účetní výkazy srozumitelně, musí podávat věrný a poctivý obraz účetnictví a její finanční situaci. Věrné zobrazení účetnictví znamená, že položky v účetní závěrce odpovídají skutečnému stavu. Poctivý obraz účetnictví odpovídá, pokud jsou využity všechny účetní metody takovým způsobem, který vede k dosažení věrnosti. Účetní jednotka je povinná se řídit různými zákony a vyhláškami. Mezi nejzákladnější řadíme Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, Vyhláška MF č. 500/2002 Sb. a České účetní standardy. České účetní standardy umožňují vyšší míru srovnatelnosti účetních závěrek. Účetní informace jsou důležité nejen pro samotnou účetní jednotku, ale pro další zájmové skupiny (finanční úřad, zaměstnanci, veřejnost, dodavatele, odběratele, atd.).

Diplomovou práci jsem rozdělila na dvě hlavní kapitoly, na literární rešerši a na praktickou část. V literární rešerši se zabývám vymezením poctivého obrazu účetnictví, kreativní účetnictví, modely detekce manipulace s finančními výkazy a v neposlední řadě účetními podvody.

Nedílnou součástí účetnictví jsou finanční výkazy, které jsou pro účetní jednotky povinné. Finanční výkazy jsou základním zdrojem informací, které jsou důležité ke zhodnocení finanční situací účetní jednotky. Důvěryhodnost finančních výkazů může být snížena v důsledku manipulací s účetními závěrkami.

Pojem kreativní účetnictví má mnoho různorodých definic. Kreativní účetnictví není nezákonné, protože je chápáno v rámci regulačního systému. Účetní jednotky, které používají kreativního účetnictví, využívají pouze flexibilitu v oblasti účetnictví pro své vlastní zájmy. Využívají mezer v existujícím regulačním systému. Mezi hlavní techniky kreativního účetnictví patří window dressing a mimobilanční financování.

V další části jsou vymezeny modely detekce manipulace s finančními výkazy a vymezením účetních podvodů a nesprávností. Bankrotní a bonitní modely jsou založeny

na identifikaci finanční situace podniku. Dále jsem uvedla tři modely (Beneish model, CFEBT model a Jones Nondiscretionary Accruals), pomocí kterých lze zjistit, zda účetní jednotka manipulovala se svými zisky.

Před zpracováním praktické části jsem charakterizovala vybranou účetní jednotku, která mi poskytla potřebné informace a podklady. V praktické části aplikuji teoretické poznatky na konkrétní vybranou účetní jednotku.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1. Obecně uznávané účetní zásady

Účetní zásady jsou základními principy pro vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů, které vyplývají z tradic a principů účetnictví. Účetní jednotky se těmito zásadami musí řídit (Líbal, 2011).

Zásada věcné a časové souvislosti (tzv. akruální princip)

Tato zásada požaduje, aby účetní jednotky účtovaly o skutečnostech do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí. Pokud není možné tuto zásadu dodržet (např. při opravách nesprávností), mohou účtovat i v účetním období, ve kterém zjistili uvedené skutečnosti, nikoli do období, kdy se uskutečnil pohyb peněžních prostředků. Dodržení této zásady vede k časovému rozlišování nákladů, výnosů, příjmů a výdajů, rezervy. Účetní případ musí ovlivnit výsledek hospodaření daného účetního období, s nímž je svou podstatou svázán (Zákon č. 563/1991 Sb.) a (Ryneš, 2014).

Zásada účetní jednotky

Zásada účetní jednotky vymezuje subjekt, za který se vede účetnictví, a vztahují se účetní případy a poté sestavuje účetní závěrka (Zákon č. 563/1991 Sb.) a (Líbal, 2011).

Zásada zákazu kompenzace (vzájemného zúčtování)

Účetní jednotky jsou povinny vykazovat aktiva a pasiva, náklady a výnosy, finanční prostředky státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků v účetních knihách bez jejich vzájemného zúčtování. Ve vyhlášce k vedení podvojného účetnictví podnikatelů jsou vymezeny výjimky, které mohou být vzájemně zúčtovány (např. doměrky a vratky daní z příjmů, nepřímých daní a poplatků vč. účtování o odložené dani; rezervy, opravné položky a komplexní náklady příštích období) (Zákon č. 563/1991 Sb.) a (Vyhláška MF č. 500/2002 Sb.).

Zásada oceňování

Účetní jednotky oceňují majetek a závazky k okamžiku uskutečnění účetního případu nebo ke konci rozvahového dne či jinému okamžiku, ve kterém se sestavuje účetní závěrka (Zákon č. 563/1991 Sb.).

Zásada opatrnosti

Princip zásady opatrnosti spočívá v odhadu současných i budoucích jevů s přihlédnutím k rizikům a eventuálním ztrátám a jejich působení na následující období. Obecně platí, že aktiva a výnosy by se neměly nadhodnocovat, pasiva a náklady zase podhodnocovat. Uskutečňuje se to prostřednictvím tvorbou rezerv, opravných položek a vybranými principy oceňování (Zákon č. 563/1991 Sb.) a (Ryneš, 2014).

Zásada nepřetržitosti trvání účetní jednotky

Účetní jednotka je povinna aplikovat účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat i v budoucnosti. Pokud o takové skutečnosti má účetní jednotka informaci, má povinnost využít takové účetní metody, které té skutečnosti odpovídají a tento způsob uvést v příloze v účetní závěrce (Zákon č. 563/1991 Sb.).

2.2. Vymezení poctivého obrazu účetnictví

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka byla sestavena srozumitelně a podával věrný a poctivý obraz účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Věrné zobrazení účetnictví je, pokud položky v účetní závěrce odpovídají skutečnému stavu. Poctivé zobrazení je, jestli jsou při něm využity účetní metody způsobem, který vede k dosažení věrnosti (Zákon č. 563/1991 Sb.).

Pro dosažení harmonie při používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek Ministerstvo financí vydává České účetní standardy. Standardy vymezí především bližší popis účetních metod a postupů účtování. Účetní jednotky se mohou od Standardů odchýlit, jestliže tím zajistí věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Odchylku od Standardů a její důvody jsou účetní jednotky povinny uvést v příloze účetní závěrky (Ryneš, 2014).

V případě, kdy účetní jednotka má možnost volit mezi více možnostmi dané účetní metody. Jestliže by zvolená možnost zastírala skutečný stav, je účetní jednotka povinna vybrat jinou možnost, která skutečnému stavu odpovídá. Ve výjimečných případech může dojít k tomu, že použití účetních metod stanovených prováděcími právními předpisy bude neslučitelné s cílem věrného a poctivého obrazu. V takovém případě se

účetní jednotka odchýlí od aplikace účetní metody dle prováděcího právního předpisu a dá přednost věrnému a poctivému zobrazení skutečnosti (Březinová, 2014).

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů (Zákon č. 563/1991 Sb.) a (Šteker a Otrusinová, 2016):

1. Účetnictví je **správné**, pokud účetní jednotka vede účetnictví tak, že to neodporuje právním předpisům upravujícím účetnictví.
2. Účetnictví je **úplné**, jestliže účetní jednotka zaúčtovala v účetním období v účetních knihách všechny účetní případy, které v něm měla zaúčtovat, a sestavila účetní závěrku, popřípadě i konsolidovanou účetní závěrku, vyhotovila výroční zprávu, popřípadě i konsolidovanou výroční zprávu, zveřejnila informace a má o těchto skutečnostech veškeré účetní záznamy.
3. Účetnictví je **průkazné**, pokud všechny účetní záznamy jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci.
4. Účetnictví je **srozumitelné**, jestliže umožňuje jednotlivě i v souvislostech spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů, účetních záznamů a vazbu mezi účetním záznamem a účetními záznamy.
5. Účetnictví je vedeno způsobem zaručujícím **trvalost** účetních záznamů, pokud účetní jednotka je schopna splnit povinnosti spojené s jejich úschovou a zpracováním podle zákona o účetnictví po celou dobu, po níž jsou jí tímto zákonem uloženy.

2.3. Vypovídací schopnost finančních výkazů

Finanční výkazy jsou základním zdrojem informací, které jsou potřebné a důležité ke správné finanční analýze firmy. Finanční účetnictví ústí do auditovaných a zveřejněných finančních výkazů, které by měly (dle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.) poskytovat „věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace jednotky“. Finanční důvěryhodnost prostřednictvím analýzy finančních výkazů, bývá mnohdy zkreslena a nepravdivá, v důsledku manipulací s účetními závěrkami.

Finanční skandály velkých amerických korporací (Enron, WorldCom, Tyco) byly významným poučením a vyvolaly nezbytnost přísnější legislativy v oblasti správy společností, a to nejen v USA. Ale to neznamená, že nebezpečí podvodných manipulací s účetními závěrkami se už nevyskytují (Holečková, 2008).

2.3.1.Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem každého podniku. Tento výkaz nás informuje o tom, jaký majetek podnik vlastní a zdrojů jeho krytí. Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu, převážně k poslednímu dni účetního období, a to v peněžním vyjádření. Dále musí platit, že aktiva se rovnají pasivům (Knápková, 2013).

Aktiva (majetková struktura podniku) lze v rozvaze rozlišit na (Knápková, 2013):

A. Pohledávky za upsaný základní kapitál

- Zachycují stav nesplacených akcií či podílů jako jednu z protipoložek základního kapitálu. Jsou to pohledávky za společníky, akcionáře nebo členy družstva. Tato položka bývá často nulová.

B. Dlouhodobý majetek

- Dlouhodobý majetek členíme na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Dlouhodobý majetek slouží podniku delší dobu než jeden rok, postupně se opotřebovává a tvoří podstatu majetkové struktury.
- Pro analýzu podniku je velmi důležité sledovat stáří majetku, která aktiva jsou nově pořízena a která jsou z velké části už odepsaná.

C. Oběžná aktiva

- Oběžná aktiva představují krátkodobý majetek, který je neustále v pohybu. Čím rychlejší je pohyb oběžných aktiv v podniku, tím větší zisk přináší.

D. Časové rozlišení

- Časové rozlišení zachycuje zůstatky účtů časového rozlišení nákladů příštích období a příjmů příštích období.

Pasiva (finanční struktura podniku) základní struktura (Knápková, 2013) a (Holečková, 2008):

A. Vlastní kapitál

- Jsou vlastní zdroje, které byly do podnikání vloženy či vytvořeny činností podniku. Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, rezervními fondy a ostatními fondy tvořenými ze zisku a dále vytvořený výsledkem hospodaření z minulých let i běžného účetního období.

B. Cizí zdroje

- Cizí zdroje jsou charakteristické tím, že je podnik získal od jiných subjektů. Byly mu zapůjčeny na určité časové období za předem sjednanou cenu, kterým je nákladový úrok. Strukturu cizích zdrojů podniku tvoří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky, bankovní úvěry a výpomoci.

C. Časové rozlišení

- Tato položka zachycuje zůstatky výdajů příštích období a zůstatky výnosů příštích období.

2.3.2. Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Podává nám informace o úspěšnosti práce podniku, o výsledku, kterého dosáhl podnikatelskou činností. Zachycuje vztahy mezi výnosy podniku dosaženými v určitém období a náklady spojenými s jejich vytvořením. Slouží k posouzení schopnosti podniku zhodnocovat vložený kapitál (Holečková, 2008) a (Růžičková, 2015).

Výkaz zisku a ztráty je sestavován při uplatnění tzv. aktuálního principu. Ve struktuře výkazu zisku a ztráty máme několik úrovní výsledků hospodaření. Výsledek hospodaření členíme na provozní, finanční, za běžnou činnost, mimořádný, za účetní období a výsledek hospodaření před zdaněním (Holečková, 2008) a (Růžičková, 2015).

2.3.3.Příloha

Příloha obsahuje informace, které nejsou obsaženy v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Pomáhá k objasnění skutečností, které jsou významné z hlediska externích uživatelů účetní závěrky, aby si mohli vytvořit správný názor o finanční situaci a výsledcích hospodaření podniku, provést srovnání s minulostí a odhadnout možný budoucí vývoj. Účetní jednotky jsou povinny v příloze uvádět například (Holečková, 2008) a (Knápková, 2013):

- informace o použitých metodách,
- údaje o FO a PO, které mají podstatný vliv nebo rozhodující vliv,
- popis organizační struktury účetní jednotky,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období,
- informace o půjčkách a úvěrech,
- informace o opravných položkách,
- vysvětlení významné položky či skupiny položek v rozvaze nebo výkazu zisku a ztráty

2.3.4.Výroční zpráva

Účetní jednotky, které mají ze zákona povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vypracovat výroční zprávu. Cílem výroční zprávy je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. Výroční zpráva musí obsahovat skutečnosti nezbytné pro naplnění účelu výroční zprávy. Dále obsahuje například (Zákon č. 563/1991 Sb.):

- informace o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné,
- informace o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- informace o činnostech v oblasti výzkumu a vývoje.

Účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, zveřejňují účetní závěrku a výroční zprávu do sbírky listin obchodního rejstříku. Auditované účetní jednotky zveřejňují účetní závěrku i výroční zprávu do 30 dnů po splnění dvou podmínek (Ryneš, 2014):

1. po ověření auditorem,
2. po schválení účetní závěrky příslušným orgánem společnosti nebo družstva.

Pokud nejsou tyto dvě podmínky splněny, tak se účetní závěrka a výroční zpráva musí zveřejnit do konce bezprostředně následujícího účetního období, za které se účetní závěrka sestavovala (Ryneš, 2014).

2.3.5.Přehled o peněžních tocích

Cash flow (neboli přehled o peněžních tocích) je výkaz, který podává informace o stavu peněžních prostředků na začátku a na konci účetního období. Peněžním tokem rozumíme veličinu, která zachycuje přírůstek či úbytek peněžních prostředků podniku za určité časové období. Tento výkaz je důležitou doplňkovou informací k výkazu zisku a ztráty, neboť transformuje náklady a výnosy na výdaje a příjmy peněžních prostředků. Do peněžních prostředků se zahrnují také peněžní ekvivalenty (krátkodobý likvidní finanční majetek), které se snadno a pohotově přemění na peněžní prostředky (Mrkosová, 2016) a (Müllerová, 2016).

Cash flow obsahuje následující činnosti (Mrkosová, 2016) a (Müllerová, 2016):

- Peněžní toky z provozní činnosti - základní výdělečné činnosti účetní jednotky a ostatní činnosti, které nezahrnujeme mezi investiční či finanční činnost.
- Peněžní toky z investiční činnosti – pořízení a prodej dlouhodobého majetku.
- Peněžní toky z finanční činnosti – činnost, která má za důsledek změny vlastního kapitálu, dlouhodobých i krátkodobých závazků.

2.4. Kreativní účetnictví

Kreativní účetnictví lze definovat jako proces, který se zabývá otázkami účetního ocenění a konflikty mezi různými způsoby prezentace finančních položek a událostí. Tato flexibilita poskytuje příležitosti pro manipulaci, podvod a uvedení v omyl. Definice na kreativní účetnictví jsou různorodá a je třeba hledat společný postoj pro většinu z nich. Nejlépe to vystihuje „window dressing“ a vykazování zisků a čísla majetku takovým způsobem, který je k dispozici společnostem akcionáře a investorů (Kammerer, 2009).

Preferovaná definice kreativního účetnictví dle Michael Jones (Jones, 2010):

Použití flexibility v oblasti účetnictví v rámci regulačního rámce pro správu měření a prezentaci účtů tak, že dávají přednost zájmům těchto sestavovatelům nikoliv uživatelům.

Kreativní účetnictví není nezákonné, protože je chápáno v rámci regulačního systému. Společnosti, které používají kreativní účetnictví, neporušují zákon, jen využívají flexibilitu v oblasti účetnictví pro své vlastní zájmy. Prostřednictvím kreativního účetnictví je využíváno mezer v existujícím regulačním systému. Kreativní účetnictví upřednostňuje zájmy manažerů. Důležité je, aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz. Využití flexibility v rámci účetních pravidel a předpisů se odchyluje od tohoto základního účelu účetnictví. Dochází pak k falšování účetnictví a k podvodům, ale musí to být prokázáno soudem nebo regulačním orgánem.

Pojmy využívané v kreativním účetnictví

- Agresivní účetnictví – jedná se o použití účetních pravidel a předpisů pro dosažení žádoucího souboru finančních výsledků (zvýšení zisku i za předpokladu nedodržení věrného a poctivého obrazu).
- Earnings management – využití účetních metod (manipulace se zisky), které představují přehnaně pozitivní pohled na podnikatelskou činnost a finanční situaci podniku.
- Impression management – proces, v němž se vedení firmy snaží ovlivnit názor uživatelů na jejich firmu.

- Profit smoothing –jedná se o použití účetních metod, aby byl zajištěn rovnoměrný zisk. Eliminujeme tzv. přirozené vrcholy a žlaby účetního zisku.

(Investopedia, 2016) a (Jones, 2010)

2.4.1. Techniky kreativního účetnictví

Při posuzování, zda se jedná v určitých případech o některou z technik kreativního účetnictví, je třeba rozlišovat mezi záměrným zkreslováním informací. V kreativním účetnictví se jedná vždy o záměrné zkreslování informací. V praxi se můžeme setkat i s výkazy, které nemají dostačující vypovídací schopnost i z jiných důvodů, např. z důvodu neúplnosti vstupních dat, nedbalé práce účetních apod. V těchto případech se ovšem o kreativní účetnictví nejedná. Za kreativní účetnictví považujeme i úmyslné využívání nejednotného přístupu k řešení některých otevřených otázek, které se vyskytují v současné době v účetní teorii a praxi. Odpověď na tyto otázky poukazuje instituce, zabývající se pokusy o harmonizaci účetnictví buď v rámci regionálních seskupení nebo v měřítku celosvětovém (Krupová, 2001).

2.4.2. Window dressing

Window dressing znázorňuje manipulaci s účetními daty. Window dressing odkazuje na opatření přijatá nebo která nebyla převzata před vydáním účetní závěrky s cílem zlepšit vzhled účetní závěrky (Averkamp, 2016).

Způsoby záměrného nesprávného uvedení údajů v účetnictví (vynechání nebo uvedení částek v účetních nebo jiných výkazech), tak aby oklamaly uživatele účetních výkazů:

- Manipulace, falšování nebo pozměňování účetních záznamů nebo průvodní dokumentace, na základě které jsou účetní výkazy vypracované.
- Zkreslení nebo úmyslné vynechání údajů v účetních výkazech, událostech, transakcích nebo v jiných zásadních finančních informacích.
- Záměrné chybné využití účetních zásad týkajících se částek, klasifikace, způsobu vysvětlení nebo zveřejnění.

- Nepřihlášení sociálního pojištění nebo najímání zaměstnanců na černém trhu.

Podvodné účetní výkaznictví potlačením kontrol může být provedeno prostřednictvím technik např. zápisy fiktivních deníkových záznamů (ke konci účetního období), zatajování nebo neuvedení skutečností (ovlivňující částky v účetních výkazech), pozměňování záznamů k významným a neobvyklým transakcím.

(Komora auditorů České republiky, 2006)

2.4.3. Mimobilanční financování

Mimobilanční financování bylo definováno ICAEW jako „takové financování nebo refinancování podnikových činností, které se při dodržení zákonných požadavků a existujících účetních zásad nemusí objevit v jeho rozvaze“.

Techniky mimobilančního financování:

- Zaměňování tzv. kapitálového leasingu za operativní.
- Účetní zachycení prodeje pohledávek nebo faktoringu v závislosti na riziku, vyplývajícím z nesplacení pohledávek.

(Krupová, 2001)

2.5. Modely detekce manipulace s finančními výkazy

2.5.1. Beneish model

Model Beneish (tzv. M-skóre) je matematický model, který používá finanční poměry a osm proměnných. Tento model se využívá pro zjištění, zda společnost manipulovala se svými zisky nebo nemanipulovala. Údaje potřebné pro výpočet jsou převzaty z účetní závěrky. Vypočteme těch osm ukazatelů a vytvoříme model M- skóre a vyhodnotíme, do jaké míry byly tyto příjmy zmanipulovány.

Proměnné:

- DSRI (Index pohledávek ve dnech)

$$DSRI = \frac{\text{Celkové pohledávky}_t / \text{Celkové tržby}_t}{\text{Celkové pohledávky}_{t-1} / \text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

- GMI (Index hrubé marže)

$$GMI = \frac{(\text{Celkové tržby}_{t-1} - \text{Náklady na prodej}_{t-1}) / \text{Celkové tržby}_{t-1}}{(\text{Celkové tržby}_t - \text{Náklady na prodej}_t) / \text{Celkové tržby}_t}$$

- AQI (Index kvality aktiv)

AQI

$$= \frac{(1 - (\text{Oběžná aktiva}_t + \text{Dlouhodobý majetek}_t)) / \text{Celková aktiva}_t}{(1 - (\text{Oběžná aktiva}_{t-1} + \text{Dlouhodobý majetek}_{t-1})) / \text{Celková aktiva}_{t-1}}$$

- SGI (Index růstu prodeje)

$$SGI = \frac{\text{Celkové tržby}_t}{\text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

- DEPI (Index odpisů)

$$DEPI = \frac{\text{Odpisy}_{t-1} / (\text{Odpisy}_{t-1} + \text{Dlouhodobý hmotný majetek}_{t-1})}{\text{Odpisy}_t / (\text{Odpisy}_t + \text{Dlouhodobý hmotný majetek}_t)}$$

- SGAI (Index prodeje a správních a režijních nákladů)

$$SGAI = \frac{\text{Náklady na prodej, správu a administrativu}_t / \text{Celkové tržby}_t}{\text{Náklady na prodej, správu a administrativu}_{t-1} / \text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

- LVGI (Index pákového efektu)

$$LVGI = \frac{\text{Celkové závazky}_t / \text{Celková aktiva}_t}{\text{Celkové závazky}_{t-1} / \text{Celková aktiva}_{t-1}}$$

- TATA (Celkové výdaje na celkových aktivech)

$$TATA = \frac{((\text{Pracovní kapitál}_t - \text{Pracovní kapitál}_{t-1}) - (\text{CF provozní činnost}_t - \text{CF provozní činnost}_{t-1}) + (\text{Daň z příjmů splatná}_t - \text{Daň z příjmů splatná}_{t-1}) + (\text{Dlouhodobé závazky}_t - \text{Dlouhodobé závazky}_{t-1}) - \text{Odpisy}_t}{\text{Celková aktiva}_t}$$

Osm proměnných je poté váženo:

$$M = -4,84 + 0,92 * DSRI + 0,528 * GMI + 0,404 * AQI + 0,892 * SGI + 0,115 * DEPI - 0,172 * SGAI + 4,679 * TATA - 0,327 * LVGI$$

Hodnocení na základě výsledku M:

- $M > -2,22 \rightarrow$ velká pravděpodobnost, že firma je manipulátorem zisku
- $M < -2,22 \rightarrow$ společnost nebude manipulátorem zisku

(Investopedia, 2016), (Jun, 2010), (Beneish, 1999)

2.5.2.CFEBT model

Tento model byl zpracován na základě vytvořené případové studie. Kdy případová studie byla zpracována na základě výkazů účetní závěrky daných subjektů a případových studií při respektování věrného a poctivého obrazu českých účetních standardů, a to v 5-letém vývoji účetních období. Poté to bylo srovnáno se záměrně zmanipulovanou účetní závěrkou účetní jednotky, rovněž v 5-letém vývoji účetních období. Model CFEBT byl vytvořen k identifikaci manipulace účetní závěrky. Výpočet modelu CFEBT dle vzorce (Drábková, 2013):

$$CFEBT = \left| \frac{\sum_{t=1}^5 \Delta CF_t - \sum_{t=1}^5 EBT_t}{\sum_{t=1}^5 EBT_t} \right| * 100$$

Jestliže $CFEBT \geq$ hodnota významnosti \rightarrow Existuje vysoké riziko porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví. Významnost by se měla pohybovat na hladině mezi 5 % – 10 %, a to s přihlédnutím k určitým situacím účetní jednotky (Drábková, 2013).

CFEBT model sleduje v 5 účetních období vývoj přírůstků (úbytků) peněžního toku (cash flow) a vývoj výsledku hospodaření, který vyplývá z akruálního principu účetnictví (Drábková, 2013).

Metody manipulace účetní závěrky v souvislosti s identifikací u modelu CFEBT z hlediska českých účetních předpisů (strategie kreativního účetnictví)(Drábková, 2013):

1. Zvýšení příjmů - Způsob jak zvýšit příjem (zisk) na základě této strategie je např. předčasné uznání prodeje, zvýšení výnosů z úroků.
2. Pokles výdajů -Jedná se o druhý způsob jak zvýšit zisk. Existují dvě hlavní dílčí strategie, a to buď snížení jen výdajů, nebo snížení výdajů a zároveň zvýšení aktiv.
3. Zvýšení aktiv - Jedním ze způsobů zvyšování aktiv je zvýšení čistého jmění společnosti.
4. Pokles pasiv - Sem můžeme zařadit např. mimobilanční financování.
5. Zvýšení cash flow - V této strategii můžeme buď maximalizovat provozní peněžní přítoky, nebo minimalizovat provozní peněžní odtoky.

2.5.3. Jones Nondiscretionary Accruals

Model byl publikován v roce 1991 a byl založen na výzkumu měření diskrečních výdajů příštích období. Jones nondiscretionary accruals poskytuje informace o použití časového rozlišení, a to jak účetní jednotka považuje za vhodné. Na základě tohoto modelu lze určit, zda došlo k manipulaci s účetní závěrkou, protože diskreční výdaje příštích období umožňují pro manipulaci větší prostor než nediskreční výdaje. Nediskreční výdaje totiž v průběhu období jsou rovny nule. Tento model patří ke skupině modelů, které analyzují položky akruálního účetnictví.

Diskreční akruální je výdaj zaznamenan v knihách, který není požadován nebo povinný, jako je například nabíhající náklady na odměny managementů, ve srovnání s povinným přírůstkem, jako jsou mzdové náklady nebo daně ze mzdy vzniklé avšak nezaplacené na konci účetního období. Další příklady diskrečních výdajů příštích období jsou záruční rezervy a opravné položky k nedobytným aktivům.

Z tohoto modelu vyplývá, že pokud jsou nediskreční přírůstky ve srovnání s hodnotou celkových aktiv v jednom období nižší než v jiných obdobích, pak model ukazuje, že diskreční výdaje příštích období jsou naopak vyšší. Pokud jsou tyto výkyvy významné, mohou indikovat manipulaci s finančními výkazy s cílem usnadnit „vyhlazování příjmů“ nebo vyrovnat výkyvy v příjmech z roku na rok či měsíce na měsíc, z důvodu přilákání více investorů.

Vzorec pro výpočet celkových nediskrečních položek časového rozlišení:

$$\left(\frac{1}{\text{Celková aktiva}_{\text{běžný rok}}} \right) + \left(\frac{\text{Celkové tržby}_{\text{běžný rok}} - \text{Celkové tržby}_{\text{předchozí rok}}}{\text{Celková aktiva}_{\text{běžný rok}}} \right) + \left(\frac{\text{Dlouhodobý hmotný majetek brutto}_{\text{běžný rok}}}{\text{Celková aktiva}_{\text{předchozí rok}}} \right)$$

Výdaje příštích období by měly představovat budoucí peněžní toky pro společnost, ale chyby a úmyslné překroucení mají vliv na čistý zisk v běžném období. Z účetní závěrky úmyslné zkreslení není zřejmé pro investory, ani běžné čtenáře.

(Mantone, 2013)

2.6. Pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů

2.6.1. Bankrotní model

Bankrotní modely jsou založeny na identifikaci finanční situace podniku, a to zda hrozí firmě v nejbližší době bankrot. Při použití těchto modelů vycházíme z předpokladu, že firma má problémy s likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu a s rentabilitou vloženého kapitálu (Knápková, 2013).

Bankrotní indikátory vyznačují schopností firmy dostát svým závazkům a jsou podstatné především pro věřitele (Synek, 2009).

Bankrotní modely vznikají pomocí diskriminační analýzy, která zpracovává široké spektrum poměrových ukazatelů za dvě stejně početné skupiny firem, a to firmy krátce před dokonáním bankrotu a firmy bankrotu neohrožené. Bankrotních modelů bylo navrženo několik desítek (Grünwald, 2007).

Altmanovo Z-skóre

Altmanův model Z-skóre vychází z diskriminační analýzy. Z-skóre je určeno pro firmy s akciemi veřejně obchodovatelnými na burze a zvláště pro předvídaní finančního vývoje ostatních firem.

Z-skóre pro firmy, které mají akcie veřejně obchodovatelné:

$$Z\text{-skóre} = 1,2 x_1 + 1,4 x_2 + 3,3 x_3 + 0,6 x_4 + 1,0 x_5$$

Tento model zobrazuje finanční situaci firmy a je určitým doplňujícím faktorem při finanční analýze.

Hodnocení modelem Z-skóre (pro firmy s akcemi veřejně obchodovatelnými na burze):

- $Z > 2,99$ → uspokojivá finanční situace firmy
- $1,81 < Z \leq 2,99$ → tzv. nevyhraněná finanční situace (šedá zóna)
- $Z \leq 1,81$ → finanční problémy firmy

Z-skóre pro ostatní firmy dle upravené verze Altmanovy rovnice:

$$Z\text{-skóre} = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,998 x_5$$

Hodnocení modelem Z-skóre (pro ostatní firmy):

- $Z > 2,9$ → uspokojivá finanční situace firmy
- $1,2 < Z \leq 2,9$ → tzv. nevyhraněná finanční situace (šedá zóna)
- $Z \leq 1,2$ → finanční problémy firmy

(Sedláček, 2011) a (Finanalysis, 2016)

Tabulka 1: Altmanovo Z-skóre ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Ukazatel likvidity ⁽⁵⁾	Pracovní kapitál / Aktiva ⁽⁶⁾	0,717
x₂	Ukazatel dlouhodobé rentability ⁽⁷⁾	Zadržený zisk / Aktiva ⁽⁸⁾	0,847
x₃	Ukazatel rentability ⁽⁹⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽¹⁰⁾	3,107
x₄	Ukazatel zadluženosti ⁽¹¹⁾	Základní kapitál / Dluhy ⁽¹²⁾	0,420
x₅	Ukazatel aktivity ⁽¹³⁾	Tržby / Aktiva ⁽¹⁴⁾	0,998

(1) Altman Z-score; (2) Name indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Liquidity ratio; (6) Working capital, Assets (7) Indicator of long-term profitability; (8) Detained earnings, Assets; (9) Indicator of profitability; (10) Earnings before interest and taxes, Assets; (11) Debt indicator; (12) Basic capital, Debts; (13) Activity indicator; (14) Takings, Assets. Zdroj: Vlastní zpracování (Grünwald, 2007)

Zadržený zisk = Fondy ze zisku + Výsledek hospodaření minulých let + Výsledek hospodaření za účetní období (Grünwald, 2007).

Tafflerův model

Tafflerův model je obdobný jako Altmanův model, vypracovaný na základě více než 80 poměrových ukazatelů zástupců prosperujících i bankrotujících společností ve Velké Británii. Taffler klade vyšší důraz na likviditu.

$$Z\text{-skóre} = 0,53 x_1 + 0,13 x_2 + 0,18 x_3 + 0,16 x_4$$

(Marinič, 2008)

Tabulka 2: Tafflerův model ⁽¹⁾

	Ukazatel ⁽²⁾	Váha ⁽³⁾
x₁	Zisk před zdaněním / Krátkodobé závazky ⁽⁴⁾	0,53
x₂	Oběžná aktiva / Celkové závazky ⁽⁵⁾	0,13
x₃	Krátkodobé závazky / Aktiva celkem ⁽⁶⁾	0,18
x₄	(Finanční majetek – Krátkodobé závazky) / (Provozní náklady – Odpisy) ⁽⁷⁾	0,16

(1) Tafflerův model; (2) Pointer; (3) Weight; (4) Profit before tax, Current commitments; (5) Current assets, Total commitments; (6) Current commitments, Total assets; (7) Financial property, Current commitments, Operating costs, Depreciation. Zdroj: Vlastní zpracování (Marinič, 2008)

Bankrotní model IN95

Bankrotní model IN95 je výsledkem analýzy 24 empiricko-induktivních ukazatelových systémů, které vznikly na základě modelů ratingu a praktické zkušenosti při analýze finančního zdraví firmy. Při odhadování finanční tísně firmy vykazuje tento model více než 70% úspěšnost. Tento model obsahuje standardní poměrové ukazatele (Sedláček, 2011).

$$IN\ 95 = 0,22 x_1 + 0,11 x_2 + 8,33 x_3 + 0,52 x_4 + 0,10 x_5 + (-16,80) x_6$$

Tabulka 3: Model IN95 ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Zadluženost ⁽⁵⁾	Aktiva / Cizí zdroje ⁽⁶⁾	0,22
x₂	Solventnost ⁽⁷⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Úroky ⁽⁸⁾	0,11
x₃	Rentabilita ⁽⁹⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽¹⁰⁾	8,33
x₄	Aktivita ⁽¹¹⁾	Výnosy / Aktiva ⁽¹²⁾	0,52
x₅	Likvidita ⁽¹³⁾	Oběžná aktiva / (Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry) ⁽¹⁴⁾	0,10
x₆	Likvidita ⁽¹⁵⁾	Závazky po lhůtě splatnosti / Výnosy ⁽¹⁶⁾	-16,80

(1) Model IN95; (2) Name Indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Indebtedness; (6) Assets, Foreign sources; (7) Solvency; (8) Earnings before interest and taxes, Interest; (9) Profitability; (10) Earnings before interest and taxes, Assets; (11) Activity; (12) Revenues, Assets; (13) Liquidity; (14) Current assets, Current commitments, Current bank credits; (15) Liquidity; (16) Overdue liabilities, Revenues. Zdroj: Vlastní zpracování (Grünwald, 2007)

Kritéria hodnocení indexu IN95 (Sedláček, 2011):

- $IN > 2$ → uspokojivá finanční situace
- $1 < IN \leq 2$ → šedá zóna nevyhraněných výsledků
- $IN \leq 1$ → podnik je ohrožen vážnými finančními problémy

2.6.2. Bonitní model

Bonitní indikátory by měli odrážet kvalitu firmy dle její výkonnosti a jsou důležité pro vlastníky a investory (Synek, 2009).

Také pro bankovní instituce je důležité znát údaje o finanční situaci firmy z důvodu, aby se rozhodla, zda firmě půjčit nebo nepůjčit finanční prostředky. Existuje již několik tzv. ratingových agentur, které se zabývají hodnocením firem. Ratingové agentury přiřazují firmám tzv. ratingové známky, které odráží schopnost firmy dostát svým závazkům (Kislingerová, 2008).

Grünwaldův index

Tento model je založen na 6 poměrových ukazatelích a výsledkem jsou body přidělené každému ukazateli.

3 oblasti ukazatelů:

1. Rentabilita

$$\text{ROE} = \text{EAT} / \text{VK}$$

→ přijatelná hodnota jako průměrná zdaněná úroková míra z přijatelných úvěrů = $\dot{u} * (1-d)$, d je sazba daně z příjmů právnických osob

$$\text{ROA} = \text{EBIT} / A$$

→ přijatelná hodnota jako průměrná úroková míra v přijatých úvěrů v % (\dot{u})

2. Likvidita

Provozní pohotová likvidita (PPL) = (Krátkodobé pohledávky + Krátkodobý finanční majetek) / Krátkodobé závazky

→ přijatelná hodnota (**I**) by měla být větší než 1, konkrétní výši volí analytik

Krytí zásob pracovním (čistým) kapitálem (KZPK) = (Oběžná aktiva - Krátkodobé závazky - Krátkodobé bankovní úvěry) / Zásoby

→ přijatelná hodnota (**z**) by měla být menší než 1, konkrétní výši volí analytik

3. Finanční stabilita

Doba splácení dluhu (DSD) = Cizí kapitál / (EAT + Odpisy)

→ přijatelná hodnota (**s**) by měla být delší než 1 rok, konkrétní výši volí analytik

Úrokové krytí (ÚK) = EBIT / úroky

→ přijatelná hodnota (**k**) by měla být vyšší než 2,5 krát, konkrétní výši volí analytik

Rovnice pro Grünwaldův index bonity:

$$\text{GIB} = 1/6 [\text{ROE} / \dot{u} * (1-d) + \text{ROA} / \dot{u} + \text{PPL} / 1 + \text{KZPK} / z + \text{DSD} / s + \text{ÚK} / K]$$

Hodnocení finančního zdraví podniku:

- $GIB \geq 2,0$ a všechny poměrové ukazatele ≥ 1 bod → pevné zdraví
- $1,0 \leq GIB \leq 1,9$ a ukazatele PPL a ÚK dosahují hodnoty ≥ 1 bod → dobré zdraví
- $0,5 \leq GIB \leq 0,9$ a ukazatele PPL dosahuje hodnoty ≥ 1 bod → slabší zdraví
- $GIB < 0,5$ → churavění

(Sedláček, 2011)

Bonitní index IN99

Tento model je výsledkem diskriminační analýzy a upravuje váhy použité v indexu IN 95 (bankrotní model) platné pro ekonomiku ČR s ohledem na jejich význam pro dosažení kladné ekonomické hodnoty ekonomického zisku (EVA).

$$IN99 = - 0,017 x_1 + 4,573 x_2 + 0,481 x_3 + 0,015 x_4$$

(Sedláček, 2011) a (Finanalysis, 2016)

Tabulka 4: Model IN99 ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Zadluženost ⁽⁵⁾	Aktiva / Cizí zdroje ⁽⁶⁾	- 0,017
x₂	Rentabilita ⁽⁷⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽⁸⁾	4,573
x₃	Aktivita ⁽⁹⁾	Výnosy / Aktiva ⁽¹⁰⁾	0,481
x₄	Likvidita ⁽¹¹⁾	Oběžná aktiva / (Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry) ⁽¹²⁾	0,015

(1) Model IN99; (2) Name indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Indebtedness; (6) Assets, Foreign sources; (7) Profitability; (8) Earnings before interest and taxes, Assets; (9) Activity; (10) Revenues, Assets; (11) Liquidity; (12) Current assets, Current commitments, Current bank credits. Zdroj: Vlastní zpracování (Finanalysis, 2016)

Kritéria hodnocení indexu IN99 (Sedláček, 2011):

- $IN > 2,07$ → dosažení kladné hodnoty ekonomického zisku
- $1,42 \leq IN \leq 2,07$ → není jednoznačná situace (spíše podnik tvoří hodnotu)
- $1,089 \leq IN < 1,42$ → nerozhodná situace

- $0,684 \leq IN < 1,089 \rightarrow$ podnik spíše hodnotu netvoří
- $IN < 0,684 \rightarrow$ záporná hodnota ekonomického zisku

Rychlý Kralický test

Tento model vznikl v roce 1990 a od té doby prošel určitými změnami, proto se rozlišuje původní varianta a modifikovaná varianta Rychlého Kralického testu.

Pro sestavení tohoto modelu jsou potřebné tyto údaje:

- vlastní kapitál,
- aktiva (resp. pasiva),
- závazky (tj. dluhy, resp. cizí kapitál),
- cash flow (součet čistého zisku a odpisů),
- tržby z hlavní činnosti,
- čistý zisk,
- nákladové úroky (pro výpočet první varianty),
- sazba daně ze zisku (pro výpočet první varianty),
- bankovní úvěry (pro výpočet druhé varianty).

(Vochozka, 2011)

Tabulka 5: Aplikace původní varianty Rychlého Kralickova testu ⁽¹⁾

Hodnocení ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Interval ⁽⁴⁾	Známka ⁽⁵⁾
Hodnocení výnosové situace ⁽⁶⁾	Kvóta vlastního kapitálu K1a = Vlastní kapitál / Aktiva ⁽⁷⁾	K1a ∈ (30 %; ∞)	1
		K1a ∈ (20 %; 30 %>	2
		K1a ∈ (10 %; 20 %>	3
		K1a ∈ (0 %; 10 %>	4
		K1a ∈ (-∞; 0 %>	5
	Doba splácení dluhu z cash flow K1b = Závazky / Provozní cash flow ⁽⁸⁾	K1b ∈ (-∞; 3 roky)	1
		K1b ∈ <3 roky; 5 let)	2
		K1b ∈ <5 let; 12 let)	3
		K1b ∈ <12 let; 30 let)	4
		K1b ∈ <30 let; ∞)	5
Hodnocení finanční stability ⁽⁹⁾	Cash flow v tržbách K1c = Provozní cash flow / Tržby ⁽¹⁰⁾	K1c ∈ (10 %; ∞)	1
		K1c ∈ (8 %; 10 %>	2
		K1c ∈ (5 %; 8 %>	3
		K1c ∈ (0 %; 5 %>	4
		K1c ∈ (-∞; 0 %>	5
	Rentabilita aktiv (ROA) K1d = (Čistý zisk + Nákl. úroky * (1 - daň)) / Tržby ⁽¹¹⁾	K1d ∈ (15 %; ∞)	1
		K1d ∈ (12 %; 15 %>	2
		K1d ∈ (8 %; 12 %>	3
		K1d ∈ (0 %; 8 %>	4
		K1d ∈ (-∞; 0 %>	5

(1) Applications Kralick original's; (2) Ratings; (3) Pointer; (4) Interval; (5) Grade; (6) Ratings revenue situation; (7) Quota equity, Equity, Assets; (8) Period of debt repayment from cash flow, Commitments, Operating cash flow; (9) Assessment of financial stability; (10) Cash flow in revenues, Operating cash flow, Takings; (11) Return on assets, Net profit, Interest expense, Tax. Zdroj: Vlastní zpracování (Vochozka, 2011)

Hodnocení původní variantou Rychlého Kralickova testu (Vochozka, 2011):

- $K1 \in <1; 2) \rightarrow$ Bonitní podnik
- $K1 \in <2; 3) \rightarrow$ Šedá zóna
- $K1 \in (3; 5) \rightarrow$ Bankrotní podnik

2.7. Vymezení účetních podvodů a nesprávností

2.7.1. Podvod

Definice podvodu

Pojem „podvod“ obvykle zahrnuje činnosti, jako jsou krádeže, korupce, spiknutí, zpronevěra, praní špinavých peněz, úplatkářství a vydírání. Právní definice je v každé zemi rozdílná. Podvod v podstatě zahrnuje nepoctivého činu pro osobní zisk nebo vytvořit ztrátu pro druhé. Právní definice je v každé zemi rozdílná, ale podstata je stejná.

Zákon o podvodech není jediným právním předpisem. Během několika posledních let došlo k mnoha změnám právního řádu s ohledem na velký výskyt podvodů, a to na mezinárodní úrovni.

(CIMA, 2009)

2.7.2. Trojúhelník podvodu (Cressey's Fraud Triangle)

Schéma 1: Trojúhelník podvodu (Cressey's Fraud Triangle)

Zdroj: Vlastní zpracování

Tlak

Tlak (motivace) odkazuje k něčemu, co se stalo v osobním životě podvodníka, který vytváří stresující potřebu, která ho motivuje spáchat podvod.

Racionalizace

Většina podvodníků nemá záznam v rejstříku trestů. Pachatelé jsou přesvědčeni, že jejich čin je správný a jejich krádež je neškodná a nikomu neublíží. Jiní věří, že mají nárok na obohacení.

Příležitost

Pro podvodníky jsou důležité mít znalosti a příležitost ke spáchání podvodu. Zaměstnanci a manažeři znají slabiny vnitřního kontrolního systému a mají dostatečné znalosti o tom, jak úspěšně spáchat trestní čin.

(Singleton, 2010)

2.7.3. Podvodná jednání (vnitřní a vnější)

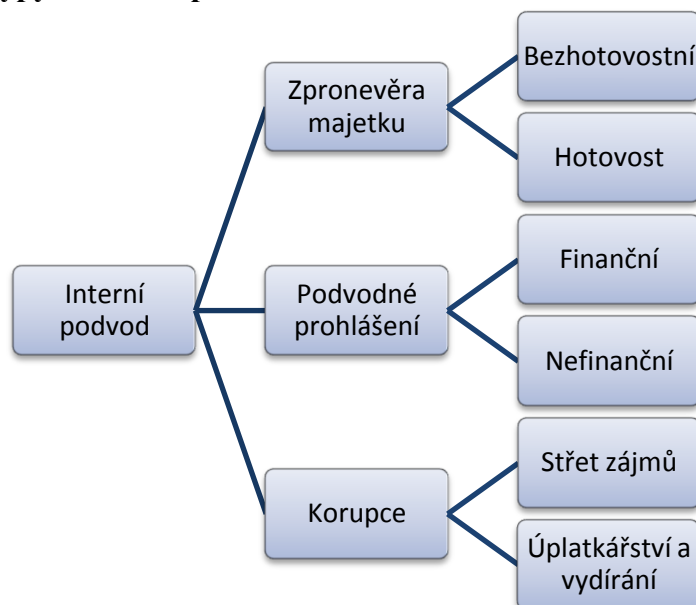
Podvod má mnoho významů např. (CIMA, 2009):

- Podvod vůči spotřebitelům (kvalita zboží, pyramidové hry obchodování)
- Podvod zaměstnanců vůči zaměstnavatelům (krádež hotovosti či majetku, falešné účetnictví, zfalšování prohlášení o výdajích)
- Podvod vůči finančním institucím (podvodné pojistné nároky)
- Podvod vůči vládě (daňový únik)

Hlavní kategorie podvodů, které ovlivňují organizace (CIMA, 2009):

1. Pohledávka zpronevěrou – odcizení nebo zneužití majetku organizací (krádež hotovosti, falešné fakturace, mzdové podvody)
2. Podvodné prohlášení – falšování účetní závěrky, aby organizace dosáhla daného prospěchu (falšování dokumentů)
3. Korupce – využívání úplatků (využití důvěrných informací, střet zájmů či nekalé soutěže)

Schéma 2: Typy interních podvodů

Zdroj: Vlastní zpracování (CIMA, 2009)

Sestavování spolehlivé statistiky kolem podvodů není snadné. Podvod je často obtížně identifikovatelný. Odhaduje se, že na většinu podvodů se vůbec nepříjde. Dle průzkumu organizace PricewaterhouseCooper's Global Economic Crime Survey v roce 2007 se zjistilo, že více než 43 % mezinárodních podniků byly obětí podvodu. V roce 2008 dle průzkumu Economist Intelligence Unit se staly obětí alespoň jednoho podvodu více než 85 % společností. Podle generálního prokurátora ve Velké Británii, tak je podvod oblast trestné činnosti, která je na druhém místě s obchodováním s drogami, pokud jde o způsobení škody na ekonomiku a společnost (CIMA, 2009).

2.7.4. Podvody pomocí účetnictví

Primární odpovědnost za podvody v účetnictví leží:

1. Na vedení, které to dovolí.
2. Na osobě, která vkládá data.
3. Na osobě, která data prezentuje jiným způsobem.

Důležité je si dát pozor na chování pachatelů, kteří zdůrazňují chyby ostatních, a tím odvádí pozornost od možných vlastních podvodů. Dále může být záměrný chaos v účetnictví a moc velká důvěra v účetní. Podvody v účetnictví můžeme mít příležitostné nebo nařízené.

Záměrné zkreslování účetnictví – důvody podvodů:

- Placení menších daní a odvodů (např. nepřiznané tržby, nepravdivé náklady na služby, nepřiznané mzdové náklady).
- „Vylepšení“ firmy (např. nereálné navýšení aktiv, snížení vykazovaných závazků).
- Pro osobní prospěch.

(Dušek, 2011)

2.7.5.Podvodné účetní výkaznictví

Podvod ve finančních výkazech je podmnožinou podvodu obecně, který lze rozdělit do dvou hlavních směrů:

1. Firma používá účetní praktiky, které jsou mimo meze povolené regulačním rámcem (nejsou povoleny dle účetních standardů a účetních zákonů). Často je obtížně rozlišit podvod a kreativní účetnictví. Je to otázka výkladu základních předpokladů účetnictví, kterou jsou oporou účetnictví.
2. Zaznamenány neexistující transakce v účetních knihách (např. fiktivní prodej nebo fiktivní zásoby)

Mezinárodní nesprávnosti v opomenutí částek nebo informací zveřejněných v účetní závěrce, určené klamat uživatele účetní závěrky, které jsou vymezeny jako podvod pro administrativní, občanské nebo trestní řízení.

Mezinárodní významné zkreslení účetní závěrky nebo finančních sdělení nebo spáchání nezákonného činu, která má významný přímý dopad na účetní závěrku zveřejňování finančních informací.

(Jones, 2010)

2.8. Vnitřní kontrolní systém

2.8.1. Systém vnitřní kontroly

Systém vnitřní kontroly lze označit jako systém provozních, finančních, evidenčních a ostatních kontrol, vytvořených managementem. Za účelem vedení a řízení účetní jednotky řádným a efektivním způsobem, zajištění dodržování pravidel a opatření stanovených managementem, ochrany majetku a co nejvyšší zajištění úplnosti a přesnosti evidence. Ve vnitřním kontrolním systému jde o souhrn všech opatření a institucí v účetní jednotce, jejichž úkolem je ve vzájemné návaznosti kontrola hospodářské a provozní činnosti účetní jednotky, a s tím samozřejmě spojené i činnosti pracovníků účetní jednotky. Účetnictví a účetní systém by měly zajišťovat řádný sběr a třídění průkazných účetních informací pro řízení účetní jednotky, ochranu jejího majetku, sestavní účetní závěrky a dodržování právních norem (Schiffer, 2009).

Součástí účetního systému musí být kontrola účetních případů (zapsány průkazným způsobem, správně, úplně a včas), kontrola chyb a nesrovnatelnosti při zpracování účetních údajů a kontrola aktiv a pasiv zapsané v účetních knihách (Schiffer, 2009).

2.8.2. Interní audit ve vnitřním kontrolním systému

Součástí vnitřního kontrolního systému je interní audit, který v některých směrech tvoří hlavní část tohoto systému (např. při ochraně majetku a hospodaření účetní jednotky). I když se interní audit především zaměřuje na problematiku vnitřního kontrolního systému správnosti informací, a to zejména informací čerpaných z účetnictví, v praxi je působnost interního auditu širší (Schiffer, 2009).

Účetnictví je vybaveno vlastními kontrolními nástroji (tzv. sebekontrola). „Sebekontrola“ jako součástí systému účetnictví je zajišťována pracovníky, kteří vyhotovují účetní doklady a pracovníky účtáren. Při této kontrole není vždy záruka, že posuzování je objektivní, protože je poznamenána určitým subjektivismem. Proto je důležitá vnější kontrola účetnictví, která je prováděna auditory, ale i interními auditory. Vnější kontrola přispívá ke zkvalitnění celého systému účetnictví (Schiffer, 2009).

Základní předpoklady pro úspěšnou i účinnou kontrolu podnikatelské činnosti (Schiffer, 2009):

- Znalost a spolehlivá orientace v účetním systému, účetních formách a metodách, v organizaci účetních prací a účtárny, i účetních záznamech účetní jednotky.
- Znalost vnitřní informační soustavy (rozpočetnictví, kalkulace a operativní evidence).
- Znalost mimoúčetních předpisů (daňové zákony, zákon o obchodních korporacích, zákoník práce, související vyhlášky, atd.). Bez znalosti obecných předpisů nelze kontrolovat řadu úseků účetnictví účetní jednotky.
- Dokonalá znalost problémů a zvláštností ekonomiky účetní jednotky.
- Spolehlivá orientace v technologii, výrobním programu a technických požadavcích na rozmístění výroby, vstupních materiálech, problematice technického rozvoje.

Postup při interním auditu

První řadě je třeba se seznámit se způsobem číslování účetních dokladů, seznamem účetních knih, používanými symboly či zkratkami při provádění účetních zápisů, se způsobem přidělování inventárních čísel, s harmonogramem inventarizací majetku a závazků apod. Nezbytným předpokladem kontroly účetnictví je i solidní znalost aktuálních vnitřních směrnic účetní jednotky. Při kontrole je možné postupovat buď směrem od účetních dokladů až po kontrolu účetní závěrky (rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy) nebo opačně. Z hlediska techniky ekonomické kontroly můžeme kontrolu rozdělit na individuální (umožňují účetní doklady) a na globální (umožňují účetní knihy a účetní výkazy) (Schiffer, 2009).

Způsob zjištění nedostatků a závad v účetnictví je možno zjistit různými způsoby. Způsob je ovlivněn i subjektivním přístupem a postupem interního auditora (Schiffer, 2009):

- a) Přímou z jednotlivých účetních záznamů.
- b) Vzájemným porovnáváním účetních záznamů.

- c) Vzájemným porovnáním účetních dokladů, účetních zápisů v účetních knihách s mimoúčetními písemnostmi nebo cenovými, finančními a jinými předpisy.
- d) Vzájemnou konfrontací zápisů účetnictví se záznamy operativní evidence.
- e) Kontrolou výpočtových ukazatelů (údajů), obsažených v účetních dokladech nebo již v účetních knihách.
- f) Kontrolou inventarizačních písemností a jejich porovnáním.
- g) Kontrolou skutečnosti a jejím porovnáním s účetními zápisy.

„Ověřování účetní závěrky auditorem (Zákon č. 563/1991 Sb)

Dle Zákona o účetnictví je povinnost mít řádnou a mimořádnou účetní závěrku ověřenou auditorem:

- a) *velké účetní jednotky s výjimkou vybraných účetních jednotek, které nejsou subjekty veřejného zájmu,*
- b) *střední účetní jednotky,*
- c) *malé účetní jednotky, pokud jsou akciovými společnostmi nebo svěřenskými fondy podle občanského zákoníku a k rozvahovému dni účetního období, za něž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jednu z uvedených hodnot:*
 1. *aktiva celkem 40 000 000 Kč,*
 2. *roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč,*
 3. *průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50,*
- d) *ostatní malé účetní jednotky, pokud k rozvahovému dni účetního období, za něž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň 2 hodnoty uvedené v odstavci c).*

Účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení.,,

V praxi se objevují takové účetní jednotky, které si nechávají provést audit dobrovolně, a to za účelem zkvalitnění řízení a ohodnocení, či posouzení kvality vnitřního kontrolního systému (Schiffer, 2009).

3. CÍL A METODIKA

Hlavní cíl diplomové práce

Vyhodnocení možností detekce účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech pro řízení obchodních korporací. Součástí práce je analýza technik a modelů detekce provedená na případové studii vybrané účetní jednotky.

H 1: Lze v čase detekovat riziko manipulace účetních výkazů na základě známých metod nebo dostupných nástrojů?

H 2: Účetní jednotka nemanipulovala s účetními daty v účetních výkazech za sledované období.

Zdroje informací

V literární rešerši diplomové práce byly použity informace z odborné literatury a platných zákonů.

V praktické části diplomové práce bylo čerpáno z dokumentů, které byly poskytnuty vybranou účetní jednotkou.

Postup práce

První část diplomové práce tvoří literární rešerše, ve které se hlavně zaměřuji na detekci účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech a vymezení věrného a poctivého obrazu v účetnictví.

Druhá část obsahuje charakteristiku vybrané účetní jednotky, která mi poskytla veškeré potřebné informace pro zpracování. V krátkosti jsem uvedla základní informace o účetní jednotce.

V třetí části se věnuji zpracování praktické části, ve které aplikuji získané informace z odborné literatury a zákonů, které jsou zahrnuty v literární rešerši. Především se zaměřuji na analýzu možností detekce rizika výkazů a následné vyhodnocení analýzy.

Pro analýzu detekce rizika manipulace finančních výkazů jsem si zvolila tyto modely:

- Beneish model (tzv. M-skóre)
- Model CFEBT

- Jones Nondiscretionary Accruals

Jako pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů jsem zvolila následující:

- Altmanovo Z-skóre
- Model IN95
- Model IN99

3.1. Potřebné vzorce k jednotlivým modelům

3.1.1. Beneish model

Proměnné:

- DSRI (Index pohledávek ve dnech)

$$DSRI = \frac{\text{Celkové pohledávky}_t / \text{Celkové tržby}_t}{\text{Celkové pohledávky}_{t-1} / \text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

Pozn.: Celkové pohledávky = Dlouhodobé pohledávky + Krátkodobé pohledávky.

Celkové tržby = Tržby na prodej zboží + Výkony + Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu.

- GMI (Index hrubé marže)

$$GMI = \frac{(\text{Celkové tržby}_{t-1} - \text{Náklady na prodej}_{t-1}) / \text{Celkové tržby}_{t-1}}{(\text{Celkové tržby}_t - \text{Náklady na prodej}_t) / \text{Celkové tržby}_t}$$

Pozn.: Celkové tržby = Tržby na prodej zboží + Výkony + Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu + Tržby z prodeje CP a podílů.

Náklady na prodej = Náklady na prodané zboží.

- AQI (Index kvality aktiv)

AQI

$$= \frac{(1 - (\text{Oběžná aktiva}_t + \text{Dlouhodobý majetek}_t)) / \text{Celková aktiva}_t}{(1 - (\text{Oběžná aktiva}_{t-1} + \text{Dlouhodobý majetek}_{t-1})) / \text{Celková aktiva}_{t-1}}$$

- SGI (Index růstu prodeje)

$$SGI = \frac{\text{Celkové tržby}_t}{\text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

Pozn.: Celkové tržby = Tržby na prodej zboží + Výkony + Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu + Tržby z prodeje CP a podílů.

- DEPI (Index odpisů)

$$DEPI = \frac{\text{Odpisy}_{t-1} / (\text{Odpisy}_{t-1} + \text{Dlouhodobý hmotný majetek}_{t-1})}{\text{Odpisy}_t / (\text{Odpisy}_t + \text{Dlouhodobý hmotný majetek}_t)}$$

- SGAI (Index prodeje a správních a režijních nákladů)

$$SGAI = \frac{\text{Náklady na prodej, správu a administrativu}_t / \text{Celkové tržby}_t}{\text{Náklady na prodej, správu a administrativu}_{t-1} / \text{Celkové tržby}_{t-1}}$$

Pozn.: Náklady na prodej, správu a administrativu = Prodej zboží + Výkonová spotřeba + Osobní náklady + Daně a poplatky + Ostatní provozní náklady a odpisy.

Celkové tržby = Tržby na prodej zboží + Výkony + Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu + Tržby z prodeje CP a podílů.

- LVGI (Index pákového efektu)

$$LVGI = \frac{\text{Celkové závazky}_t / \text{Celková aktiva}_t}{\text{Celkové závazky}_{t-1} / \text{Celková aktiva}_{t-1}}$$

Pozn.: Celkové závazky = Dlouhodobé závazky + Krátkodobé závazky

- TATA (Celkové výdaje na celkových aktivech)

$$TATA = \frac{((\text{Pracovní kapitál}_t - \text{Pracovní kapitál}_{t-1}) - (\text{CF provozní činnost}_t - \text{CF provozní činnost}_{t-1}) + (\text{Daň z příjmů splatná}_t - \text{Daň z příjmů splatná}_{t-1}) + (\text{Dlouhodobé závazky}_t - \text{Dlouhodobé závazky}_{t-1}) - \text{Odpisy}_t}{\text{Celková aktiva}_t}$$

Osm proměnných je poté váženo:

$$M = -4,84 + 0,92 * DSRI + 0,528 * GMI + 0,404 * AQI + 0,892 * SGI + 0,115 * DEPI - 0,172 * SGAI + 4,679 * TATA - 0,327 * LVGI$$

Hodnocení na základě výsledku M:

- $M > -2,22$ → velká pravděpodobnost, že firma je manipulátorem zisku
- $M < -2,22$ → společnost nebude manipulátorem zisku

(Investopedia, 2016), (Jun, 2010), (Beneish, 1999)

3.1.2. Model CFEBT

Výpočet modelu CFEBT dle vzorce (Drábková, 2013):

$$CFEBT = \left| \frac{\sum_{t=1}^5 \Delta CF_t - \sum_{t=1}^5 EBT_t}{\sum_{t=1}^5 EBT_t} \right| * 100$$

Jestliže $CFEBT \geq$ hodnota významnosti → Existuje vysoké riziko porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví. Významnost by se měla pohybovat na hladině mezi 5 % – 10 %, a to s přihlédnutím k určitým situacím účetní jednotky (Drábková, 2013).

3.1.3. Jones Nondiscretionary Accruals

Z tohoto modelu vyplývá, že pokud jsou nediskreční přírůstky ve srovnání s hodnotou celkových aktiv v jednom období nižší než v jiných obdobích, pak model ukazuje, že diskreční výdaje příštích období jsou naopak vyšší. Pokud jsou tyto výkyvy významné, mohou indikovat manipulaci s finančními výkazy s cílem usnadnit „vyhlazování příjmů“ nebo vyrovnat výkyvy v příjmech z roku na rok či měsíce na měsíc, z důvodu přilákání více investorů.

Vzorec pro výpočet celkových nediskrečních položek časového rozlišení:

$$\left(\frac{1}{\text{Celková aktiva}_{\text{běžný rok}}} \right) + \left(\frac{\text{Celkové tržby}_{\text{běžný rok}} - \text{Celkové tržby}_{\text{předchozí rok}}}{\text{Celková aktiva}_{\text{běžný rok}}} \right) + \left(\frac{\text{Dlouhodobý hmotný majetek brutto}_{\text{běžný rok}}}{\text{Celková aktiva}_{\text{předchozí rok}}} \right)$$

(Mantone, 2013)

3.1.4. Altmanovo Z-skóre

Z-skóre pro ostatní firmy dle upravené verze Altmanovy rovnice:

$$Z\text{-skóre} = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,998 x_5$$

Hodnocení modelem Z-skóre (pro ostatní firmy):

- $Z > 2,9$ → uspokojivá finanční situace firmy
- $1,2 < Z \leq 2,9$ → tzv. nevyhraněná finanční situace (šedá zóna)
- $Z \leq 1,2$ → finanční problémy firmy

(Sedláček, 2011) a (Finanalysis, 2016)

Tabulka 6: Altmanovo Z-skóre ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Ukazatel likvidity ⁽⁵⁾	Pracovní kapitál / Aktiva ⁽⁶⁾	0,717
x₂	Ukazatel dlouhodobé rentability ⁽⁷⁾	Zadržený zisk / Aktiva ⁽⁸⁾	0,847
x₃	Ukazatel rentability ⁽⁹⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽¹⁰⁾	3,107
x₄	Ukazatel zadluženosti ⁽¹¹⁾	Základní kapitál / Dluhy ⁽¹²⁾	0,420
x₅	Ukazatel aktivity ⁽¹³⁾	Tržby / Aktiva ⁽¹⁴⁾	0,998

(1) Altman Z-score; (2) Name indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Liquidity ratio; (6) Working capital, Assets (7) Indicator of long-term profitability; (8) Detained earnings, Assets; (9) Indicator of profitability; (10) Earnings before interest and taxes, Assets; (11) Debt indicator; (12) Basic capital, Debts; (13) Activity indicator; (14) Takings, Assets. Zdroj: Vlastní zpracování (Grünwald, 2007)

Zadržený zisk = Fondy ze zisku + Výsledek hospodaření minulých let + Výsledek hospodaření za účetní období (Grünwald, 2007).

3.1.5. Bankrotní model IN95

$$IN\ 95 = 0,24 x_1 + 0,11 x_2 + 7,61 x_3 + 0,48 x_4 + 0,10 x_5 + (-11,92) x_6$$

Tabulka 7: Model IN95 ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Zadluženost ⁽⁵⁾	Aktiva / Cizí zdroje ⁽⁶⁾	0,24
x₂	Solventnost ⁽⁷⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Úroky ⁽⁸⁾	0,11
x₃	Rentabilita ⁽⁹⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽¹⁰⁾	7,61
x₄	Aktivita ⁽¹¹⁾	Výnosy / Aktiva ⁽¹²⁾	0,48
x₅	Likvidita ⁽¹³⁾	Oběžná aktiva / (Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry) ⁽¹⁴⁾	0,10
x₆	Likvidita ⁽¹⁵⁾	Závazky po lhůtě splatnosti / Výnosy ⁽¹⁶⁾	-11,92

(1) Model IN95; (2) Name Indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Indebtedness; (6) Assets, Foreign sources; (7) Solvency; (8) Earnings before interest and taxes, Interest; (9) Profitability; (10) Earnings before interest and taxes, Assets; (11) Activity; (12) Revenues, Assets; (13) Liquidity; (14) Current assets, Current commitments, Current bank credits; (15) Liquidity; (16) Overdue liabilities, Revenues. Zdroj: Vlastní zpracování (Grünwald, 2007)

V bankrotním modelu IN95 jsou hodnoty vah vypočtené pro jednotlivé obory ekonomických činností. V praktické části je počítáno s hodnotami vah pro zpracovatelský průmysl.

Kritéria hodnocení indexu IN95 (Sedláček, 2011):

- $IN > 2$ → uspokojivá finanční situace
- $1 < IN \leq 2$ → šedá zóna nevyhraněných výsledků
- $IN \leq 1$ → podnik je ohrožen vážnými finančními problémy

3.1.6. Bonitní index IN99

Tento model je výsledkem diskriminační analýzy a upravuje váhy použité v indexu IN 95 (bankrotní model) platné pro ekonomiku ČR s ohledem na jejich význam pro dosažení kladné ekonomické hodnoty ekonomického zisku (EVA).

$$IN99 = - 0,017 x_1 + 4,573 x_2 + 0,481 x_3 + 0,015 x_4$$

(Sedláček, 2011) a (Finanalysis, 2016)

Tabulka 8: Model IN99 ⁽¹⁾

	Název ukazatele ⁽²⁾	Ukazatel ⁽³⁾	Váha ⁽⁴⁾
x₁	Zadluženost ⁽⁵⁾	Aktiva / Cizí zdroje ⁽⁶⁾	- 0,017
x₂	Rentabilita ⁽⁷⁾	Zisk před úroky a zdaněním / Aktiva ⁽⁸⁾	4,573
x₃	Aktivita ⁽⁹⁾	Výnosy / Aktiva ⁽¹⁰⁾	0,481
x₄	Likvidita ⁽¹¹⁾	Oběžná aktiva / (Krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry) ⁽¹²⁾	0,015

(1) Model IN99; (2) Name indicators; (3) Pointer; (4) Weight; (5) Indebtedness; (6) Assets, Foreign sources; (7) Profitability; (8) Earnings before interest and taxes, Assets; (9) Activity; (10) Revenues, Assets; (11) Liquidity; (12) Current assets, Current commitments, Current bank credits. Zdroj: Vlastní zpracování (Finanalysis, 2016)

Kritéria hodnocení indexu IN99 (Sedláček, 2011):

- $IN > 2,07$ → dosažení kladné hodnoty ekonomického zisku
- $1,42 \leq IN \leq 2,07$ → není jednoznačná situace (spíše podnik tvoří hodnotu)
- $1,089 \leq IN < 1,42$ → nerozhodná situace
- $0,684 \leq IN < 1,089$ → podnik spíše hodnotu netvoří
- $IN < 0,684$ → záporná hodnota ekonomického zisku

4. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ ÚČENTÍ JEDNOTKY

Pro zpracování diplomové práce mi poskytla potřebné podklady účetní jednotka AB, s. r. o.

Předmět podnikání AB, s. r. o.:

- zámečnictví, nástrojářství,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

Společnost se skládá ze 2 společníků a 3 jednatelů. Statutární orgán společnosti je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Účetní jednotka dle zákona musí mít ověřenou účetní závěru auditorem. Základní kapitál činí 350 000,- Kč. AB, s. r. o. v posledních letech dosahuje velké expanze. Ke konci roku 2007 došlo k fúzi společnosti, kdy jedna společnost zanikla a její aktiva i pasiva byly převedeny do společnosti AB, s.r.o. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2015 byl 968. V roce 2015 došlo k meziročnímu nárůstu obrátu o 20 %. Společnost je vnitřně členěna do pěti samostatných organizačních jednotek, které nezávisle reportují mateřské společnosti.

Oddělení financí, personalistiky, IT a administrativy tvoří společné zázemí pro všechny divize a vedení společnosti. Společnost se hlavně zabývá výrobou výrobků z plastu a z kovu. Všechny produkty jsou určeny pro automobilový průmysl jako komponenty do automobilů a jsou dodávány přímo finálním zákazníkům, kterými jsou přímo výrobci automobilů a jejich subdodavatelé.

Společnost splňuje všechny požadavky týkající se oblasti životního prostředí a pracovněprávních vztahů. Společnost realizuje projekty výzkumu a vývoje týkající se vývoje nových zdokonalených komponentů, technologických postupů a procesů, které jsou podporované ze zákona.

5. PRAKTICKÁ ČÁST

V této části se zabývám analýzou detekce rizika manipulace finančních výkazů vybrané účetní jednotky. Finanční výkazy poskytují informace o hospodaření firmy, které jsou důležitým zdrojem pro budoucí investory, veřejnost či pro obchodní partnery. Proto je důležité, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz účetnictví a finanční situaci společnosti.

Finanční výkazy jsou podrobeny navrženým modelům, na jejichž základě je pak vyhodnocena míra možné manipulace s účetními daty. Ačkoli je možné, že na základě výpočtů daných modelů zjistíme určitá rizika manipulace, nemusí se vždy jednat o záměrnou manipulaci. Jako pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů jsem zvolila dva bankrotní a jeden bonitní model.

Podnik může totiž využívat „kreativní účetnictví“, které není nezákonné, ale pouze využívá flexibilitu v účetnictví pro své vlastní zájmy. Podnik poté musí vysvětlit zjištěné odlišnosti, které pomocí modelů zjistíme. Údaje pro výpočet zvolených modelů vychází z deseti účetních období, a to roku 2006 – 2015.

5.1. Beneish model

Na základě tohoto modelu lze spočítat pravděpodobnost možné manipulace, který hodnotí vždy dvě sledovaná účetní období.

V následujících dvou tabulkách č. 10 a 11 jsou uvedeny potřebná data pro výpočet M-skóre modelu, a to v období 2006 – 2015. V kapitole č. 3 Cíl a metodika jsou uvedeny vzorce Beneish modelu a podrobněji uvedeny jak jsou vypočítány jednotlivé položky.

Tabulka 9: Účetní údaje pro výpočet Beneish modelu (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

V tis. Kč	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové pohledávky⁽²⁾	761 753	782 958	536 125	677 570	723 264
Celkové tržby⁽³⁾	2 764 695	2 924 821	2 577 343	2 179 832	2 397 451
Náklady na prodej⁽⁴⁾	28 476	6 756	5 825	0	0
Odpisy⁽⁵⁾	75 873	73 206	74 939	62 716	59 138
Dlouhodobý majetek⁽⁶⁾	368 154	380 688	533 952	430 563	466 399
DHM⁽⁷⁾	291 318	292 427	430 440	428 719	464 144
Náklady na prodej, správu, administrativu⁽⁸⁾	2 538 708	2 704 456	2 375 255	1 985 931	2 219 605
Celkové závazky⁽⁹⁾	1 075 457	1 073 384	1 077 272	1 059 428	1 105 037
Celková aktiva⁽¹⁰⁾	1 498 600	1 534 451	1 607 823	1 627 969	1 760 395
Pracovní kapitál (OA)⁽¹¹⁾	1 064 916	1 095 521	1 012 982	1 116 870	1 200 095
Provozní CF⁽¹²⁾	223 436	71 995	-2 885	450 345	133 260
Daň z příjmu splatná⁽¹³⁾	21 627	14 085	6 309	12 054	19 002
Dlouhodobé závazky⁽¹⁴⁾	0	0	0	0	1 871

(1) Accountant data for calculation model Beneish (period 2006 – 2010); (2) Total receivables; (3) Total takings; (4) Cost of sales; (5) Depreciation; (6) Fixed assets; (7) Tangible fixed assets; (8) Cost of sales, management and administration; (9) Current commitments; (10) Total assets; (11) Working capital (current assets); (12) Operating CF; (13) Income tax payable; (14) Long-term commitments. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10: Účetní údaje pro výpočet Beneish modelu (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

V tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové pohledávky⁽²⁾	813 214	891 164	1 081 905	1 001 969	1 131 779
Celkové tržby⁽³⁾	2 922 072	2 951 983	3 426 084	4 516 343	5 339 523
Náklady na prodej⁽⁴⁾	5 816	5 253	55 218	92 270	39 665
Odpisy⁽⁵⁾	64 781	67 635	75 920	94 052	116 578
Dlouhodobý majetek⁽⁶⁾	516 110	590 007	695 517	795 820	996 853
DHM⁽⁷⁾	514 651	588 290	691 719	791 057	991 835
Náklady na prodej, správu, administrativu⁽⁸⁾	2 668 090	2 610 669	3 016 235	3 862 703	4 638 003
Celkové závazky⁽⁹⁾	1 160 110	1 190 568	1 318 657	924 943	766 051
Celková aktiva⁽¹⁰⁾	1 960 040	2 186 410	2 641 075	2 733 530	3 110 123
Pracovní kapitál (OA)⁽¹¹⁾	1 316 863	1 461 487	1 741 687	1 733 827	1 937 536
Provozní CF⁽¹²⁾	54 213	253 611	206 725	450 673	434 114
Daň z příjmu splatná⁽¹³⁾	33 826	41 773	73 356	108 213	120 280
Dlouhodobé závazky⁽¹⁴⁾	5 396	8 635	11 724	18 132	25 849

(1) Accountant data for calculation model Beneish (period 2011 – 2015); (2) Total receivables; (3) Total takings; (4) Cost of sales; (5) Depreciation; (6) Fixed assets; (7) Tangible fixed assets; (8) Cost of sales, management and administration; (9) Current commitments; (10) Total assets; (11) Working capital (current assets); (12) Operating CF; (13) Income tax payable; (14) Long-term commitments. Zdroj: Vlastní zpracování

V následujících tabulkách č. 12 a 13 jsou uvedeny výsledné hodnoty ukazatelů Beneish modelu (tzv. M – skóre). Tyto hodnoty by se měly pohybovat okolo obecného měřítka, které je také uvedené v následující tabulce. Výsledky jednotlivých ukazatelů se musí porovnávat s obecným měřítkem. Rozdíly by měly být nepatrné, příliš odchýlené hodnoty jsou zvýrazněny a mohou znamenat možnou manipulaci.

Tabulka 11: Hodnoty ukazatelů Beneish modelu⁽¹⁾

Ukazatel ⁽²⁾	Sledované období ⁽³⁾					Obecné měřítko ⁽⁴⁾
	2007/2006	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	
DSRI	0,9716	0,7771	1,4943	0,9705	0,9225	1
GMI	0,9920	1,0000	0,9977	1,0000	1,0020	1
AQI	0,8680	0,9977	1,3063	1,0782	1,2154	1
SGI	1,0579	0,8812	0,8458	1,0998	1,2188	1
DEPI	1,0320	1,3502	1,1619	1,1292	1,0108	1
SGAI	1,0070	0,9967	0,9886	1,0162	0,9862	1
LVGI	0,9748	0,9578	0,9713	0,9646	0,9429	1
TATA	0,0660	-0,0562	-0,2496	0,1988	0,0762	0

(1) Values of indicators Beneish model; (2) Pointer; (3) Reporting period; (4) General scale. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12: Hodnoty ukazatelů Beneish modelu⁽¹⁾

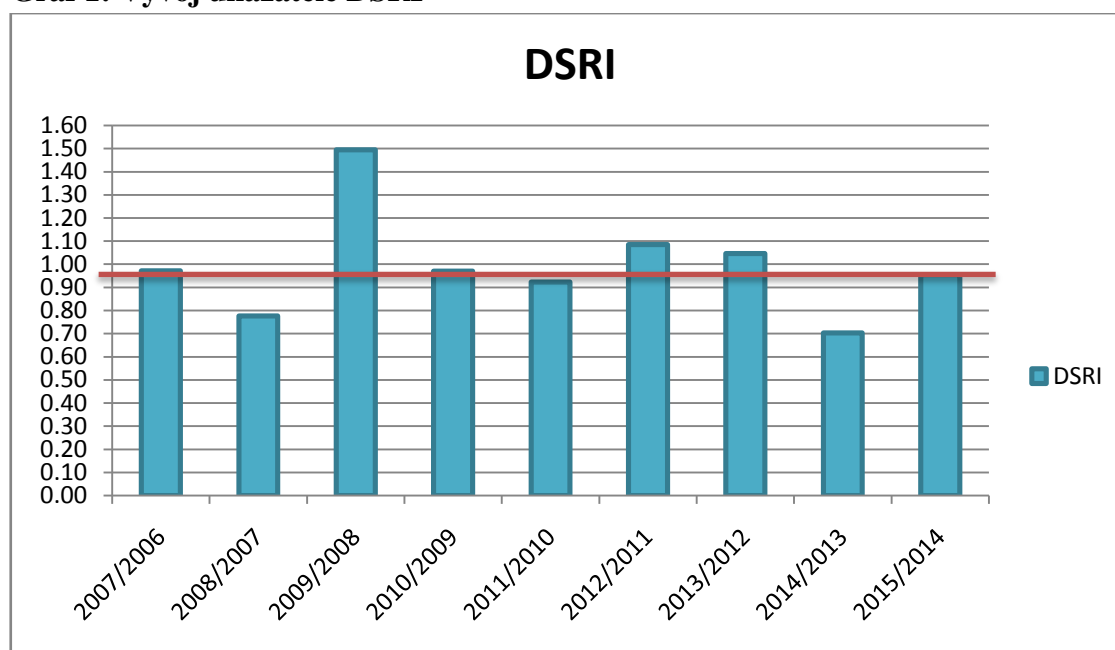
Ukazatel ⁽²⁾	Sledované období ⁽³⁾				Obecné měřítko ⁽⁴⁾
	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014	
DSRI	1,0848	1,0460	0,7025	0,9554	1
GMI	0,9998	1,0146	1,0044	0,9869	1
AQI	0,9518	1,2510	0,9662	0,7576	1
SGI	1,0102	1,1606	1,3182	1,1823	1
DEPI	1,0842	1,0426	0,9307	1,0103	1
SGAI	0,9686	0,9955	0,9715	1,0156	1
LVGI	0,9200	0,9169	0,6777	0,7279	1
TATA	-0,0509	0,1082	-0,1114	0,0397	0

(1) Values of indicators Beneish model; (2) Pointer; (3) Reporting period; (4) General scale. Zdroj: Vlastní zpracování

U ukazatele DSRI můžeme pozorovat v období 2009/2008 významný nárůst. DSRI (tzv. index pohledávek ve dnech) porovnává celkové pohledávky a celkové tržby za dvě po sobě jdoucí účetní období. V roce 2009 oproti roku 2008 se pohledávky zvýšily o 26 % a naopak tržby se snížily o 15 %. V ostatních letech sledovaného období je mezi položkami stabilní vztah. Vývoj ukazatele DSRI je uveden v grafu č. 1.

V průměru by se tato hodnota měla pohybovat něco málo přes 1, pokud dosáhne společnost vyšší hodnoty než 1,465, jedná se o zmanipulování prodeje (nahodnocení aktiv a pohledávek). Hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období 2009/2008 činí až 1,494. K této výši hodnoty DSRI došlo v důsledku poklesu celkových tržeb a k nárůstu celkových pohledávek v roce 2009 oproti roku 2008, což je pravděpodobné, že účetní jednotka manipulovala prodeje.

Graf 1: Vývoj ukazatele DSRI

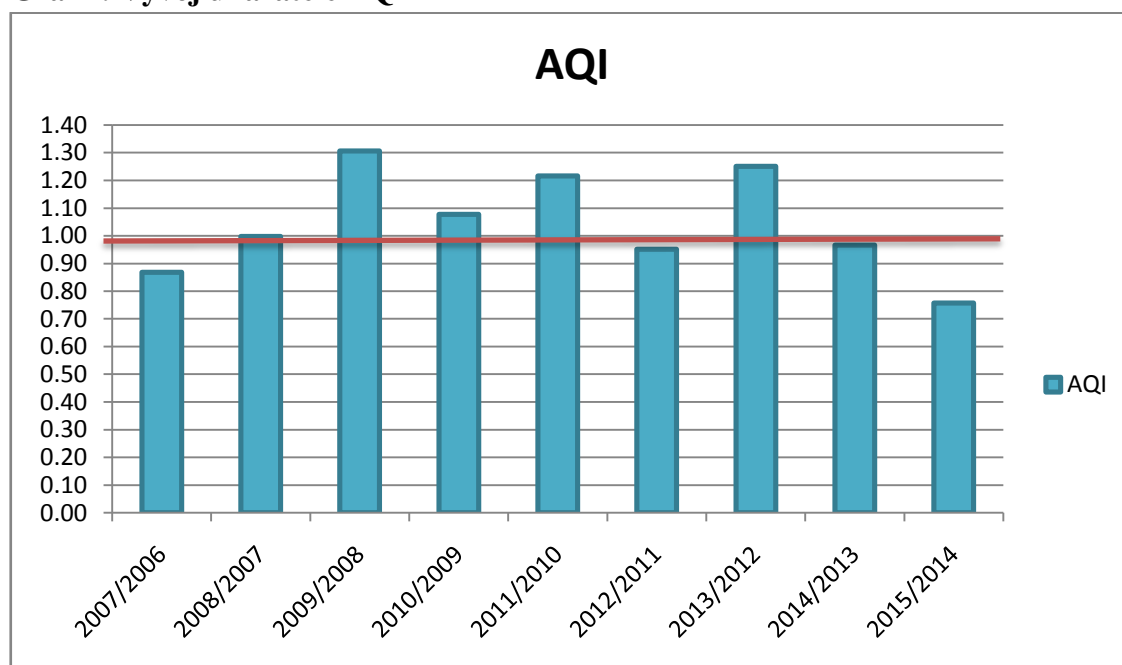

Zdroj: Vlastní zpracování

Vývoj ukazatele AQI je uveden v grafu č. 2. Ukazatel AQI se v období 2009/2008 více odchyluje od stanoveného obecného měřítka. AQI (tzv. index kvality aktiv) je poměr oběžných aktiv a dlouhodobého majetku k celkovým aktivům.

V roce 2009 došlo k poklesu dlouhodobého majetku a k nárůstu oběžných aktiv. Celková aktiva mají po celou dobu sledovaného období rostoucí průběh. Tato odchylka je způsobena poklesem dlouhodobého majetku až o 20 %. Snížila se hodnota dlouhodobého nehmotného i hmotného majetku. Největší podíl na poklesu má dlouhodobý finanční majetek, do kterého byly zařazeny Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba s podstatným vlivem.

Graf 2: Vývoj ukazatele AQI

Zdroj: Vlastní zpracování

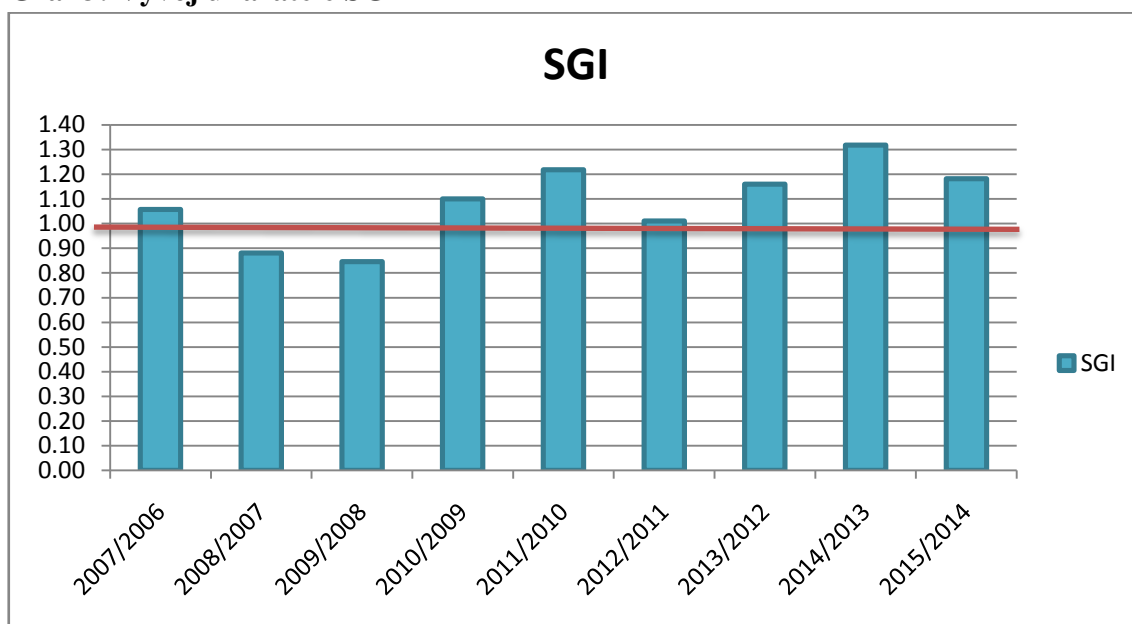
Ukazatel SGI je poměr tržeb za dvě po sobě jdoucí období, je to tzv. index růstu prodeje. Pokud hodnota SGI je vyšší jak 1,607, tak je vysoké riziko manipulace v oblastí účtování výnosů, kdy dochází k fiktivním příjmům.

Hodnota tohoto ukazatele se kromě dvou sledovaných období (2008/2007 a 2009/2008) nachází vždy nad hodnotou 1, která je stanovená jako obecné měřítko. Nejvyšší hodnota je v období 2014/2013, jak je znázorněno na grafu č. 3, avšak nedosahuje až k hodnotě 1,607, proto je riziko manipulace nižší.

V roce 2014 došlo k nejvyššímu nárůstu tržeb, a to o více jak 1 mld. Kč oproti roku 2013. Růst ukazatele znamená vyšší pravděpodobnost manipulace v účetní závěrce, kdy účetní jednotka záměrně zkresluje svůj výsledek hospodaření.

Naopak nejnižší hodnota je v období 2009/2008. Pokud hodnota SGI klesá pod stanovené obecné měřítko, je možné že účtuje o fiktivních výnosech, kvůli snížení obav potencionálních a stávajících investorů z pomalého rozvoje společnosti.

Graf 3: Vývoj ukazatele SGI

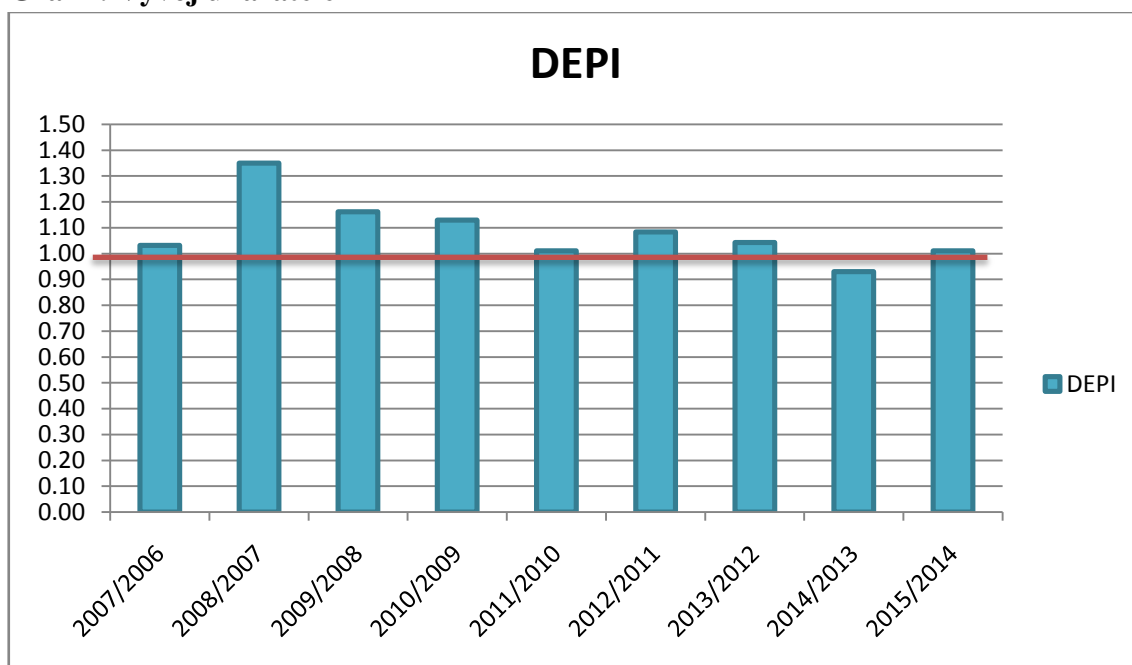
Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatel DEPI je poměr odpisové sazby za dvě po sobě jdoucí období, jde o tzv. index odpisů. Pokud je hodnota ukazatele DEPI vyšší jak 1,077 znamená to, že rychlost odepisování aktiv byla snížena a dochází k neustálému zvyšování příjmů. Firma přijala novou metodu odepisování nebo zvýšila odhad doby použitelnosti aktiv.

Hodnota DEPI se kromě jednoho období (2014/2013) pohybuje nad hodnotou obecného měřítka, která byla i u tohoto ukazatele stanovena v hodnotě 1. Nejvyšší výkyv byl v roce 2008/2007 a dosahuje hodnoty 1,350. Vývoj ukazatele DEPI je uveden v grafu č. 4, kde lze pozorovat další hodnoty nad 1,077 v období 2009/2008, 2010/2009 a 2012/2011. V případě, že účetní jednotka změní způsob odepisování či prodlouží dobu použitelnosti, může dosáhnout vyššího výsledku hospodaření.

Znamená to, že je zde zvýšená pravděpodobnost manipulace s účetními výkazy, a to za účelem dosažení vyššího zisku. Na vývoj ukazatele DEPI má tedy vliv jakým způsobem si účetní jednotka stanovuje odhad doby použitelnosti aktiv, způsob odepisování aktiv a zda má správně vyčíslené a zaúčtované účetní odpisy. Tento ukazatel má nejnižší vliv na celkovou hodnotu M-skóre.

Graf 4: Vývoj ukazatele DEPI

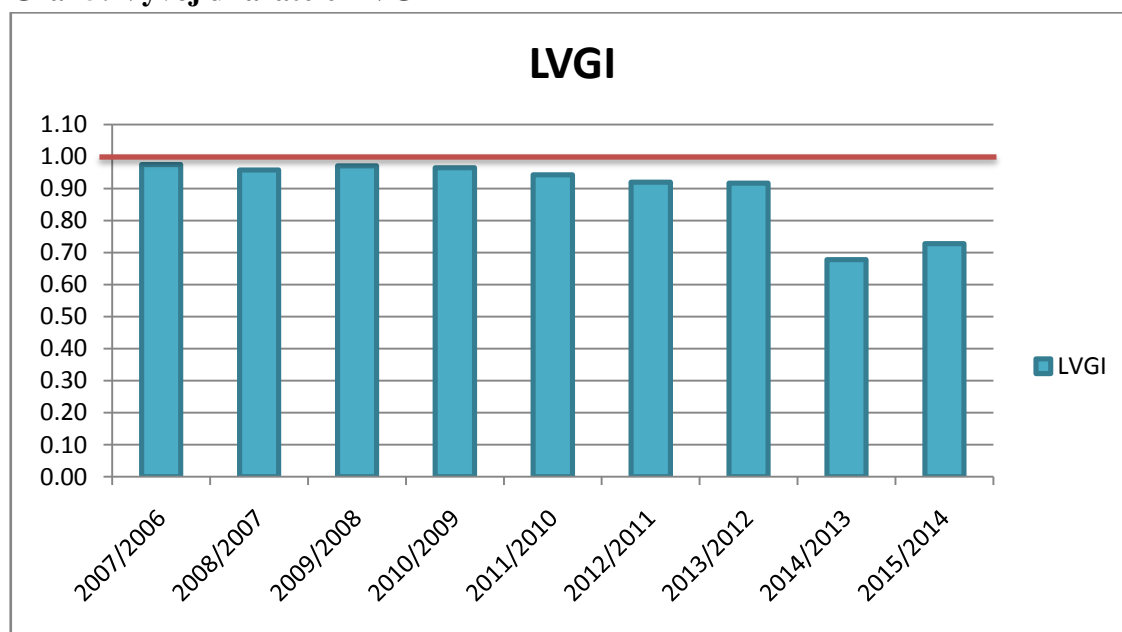
Zdroj: Vlastní zpracování

Další ukazatel, u kterého došlo k určitým výkyvům je LVGI a jeho vývoj je uveden na následujícím grafu č. 5. Ukazatel LVGI (tzv. index pákového efektu) je poměr celkových závazků k celkovým aktivům za dvě po sobě jdoucí období.

Pokud hodnota LVGI je vyšší než 1,111 znamená to, že dochází ke zvýšení pákového efektu a dochází k manipulaci se ziskem. Firmy navyšují svůj kapitál bankovním úvěrem. Čím je hodnota vyšší tím, je podíl cizích zdrojů k celkovému kapitálu vyšší. Všechny hodnoty ukazatele LVGI analyzované účetní jednotky se pohybují pod hranicí 1.

Účetní jednotka ve sledovaném období 2006 – 2015 neviduje žádné bankovní úvěry (krátkodobé ani dlouhodobé bankovní úvěry). Nejnižší hodnota je v období 2014/2013, kdy je to způsobeno velkým poklesem celkových závazků a na druhé straně nárůstem celkových aktiv.

Graf 5: Vývoj ukazatele LVGI

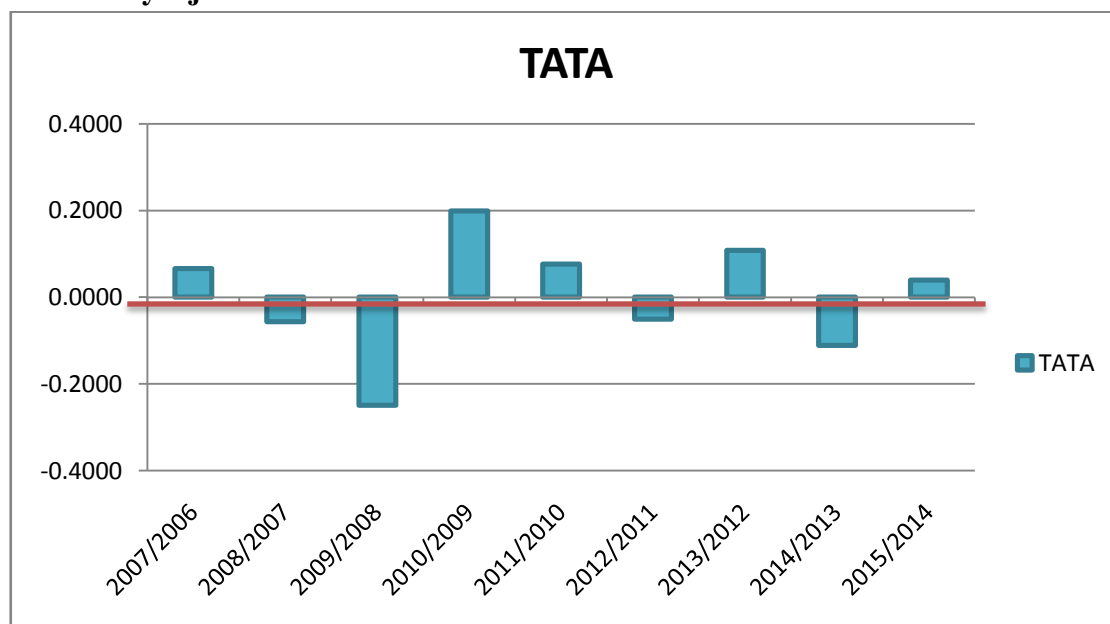

Zdroj: Vlastní zpracování

Posledním ukazatelem, u kterého došlo k výkyvům je TATA. Vývoj ukazatele je uveden v následujícím grafu č. 6. Index TATA vyjadřuje poměr celkových akruálních položek k celkovým aktivům za dvě po sobě jdoucí účetní období. Vzorec obsahuje změnu pracovního kapitálu, změnu CF z provozní činnosti, změna splatné daně z příjmů, změnu dlouhodobých závazků a hodnotu odpisů běžného období. Prostřednictvím akruálních položek dochází nejčastěji k manipulaci s účetními daty ve finančních výkazech. Akruální položky se často oceňují na základě odhadů.

Pokud je hodnota vyšší jak 0,031 poukazuje to na riziko manipulace s finančními výkazy. Nejvyšší výkyv byl v období 2009/2008, kdy byla hodnota záporná a naopak v následujícím období 2010/2009 byla hodnota kladná. V roce 2010/2009 je hodnota nejvyšší, a to až 0,1988. Takhle vysoká kladná hodnota naznačuje, že společnost vykazuje vysoké výdaje příštích období ve srovnání s celkovými aktivy, čímž se sníží peněžní prostředky. Hodnota všech proměnných v čitateli se značně zvýšila v roce 2009, a to o 50 %. Hodnota celkových aktiv se zvýšila pouze o 1 %, což je nepatrná změna. V roce 2010 se hodnota proměnných v čitateli nepatrně snížila a hodnota celkových aktiv zvýšila oproti roku 2009. Proto je vysoké riziko manipulace hlavně v roce 2009, které souvisí ve srovnávaném období 2009/2008 a 2010/2009. Proměnná TATA má nejvyšší podíl na výsledném M-skóre.

Graf 6: Vývoj ukazatele TATA

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnoty ukazatelů GMI a SGAI se ve sledovaném období pohybují okolo stanoveného obecného měřítka a mají stabilní vývoj. Hodnoty ukazatele GMI nepřevyšují hodnotu 1,193 a tím lze zhodnotit, že nedochází v žádném ze sledovaných období k hospodářským obtížím. U položek, se kterými je počítáno u těchto ukazatelů, je velmi nízká pravděpodobnost manipulace.

V tabulce č. 12 a 13 jsou zvýrazněné hodnoty možné manipulace s účetními výkazy:

- V období 2008/2007 je to jeden ukazatel DEPI.
- V období 2009/2008 jsou to tři ukazatele DSRI, AQI, DEPI a TATA.
- V období 2010/2009 je to jsou to dva ukazatele DEPI a TATA
- V období 2012/2011 je to jeden ukazatel DEPI.
- V období 2014/2013 jsou to dva ukazatele SGI a LVGI.

$$M - \text{skóre} = -4,84 + 0,92 * DSRI + 0,528 * GMI + 0,404 * AQI + 0,892 * SGI + 0,115 * DEPI - 0,172 * SGAI + 4,679 * TATA - 0,327 * LVGI$$

Hodnota M – skóre vyjadřuje, s jakou pravděpodobností bude účetní jednotka v daném sledovaném období manipulátorem svých účetních výkazů.

Tabulka 13: M – skóre⁽¹⁾

Sledované období ⁽²⁾								
2007/ 2006	2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013	2015/ 2014
-2,19	-3,00	-3,18	-1,43	-1,89	-2,61	-1,65	-2,90	-2,19

(1) M-score; (2) Reporting period. Zdroj: Vlastní zpracování

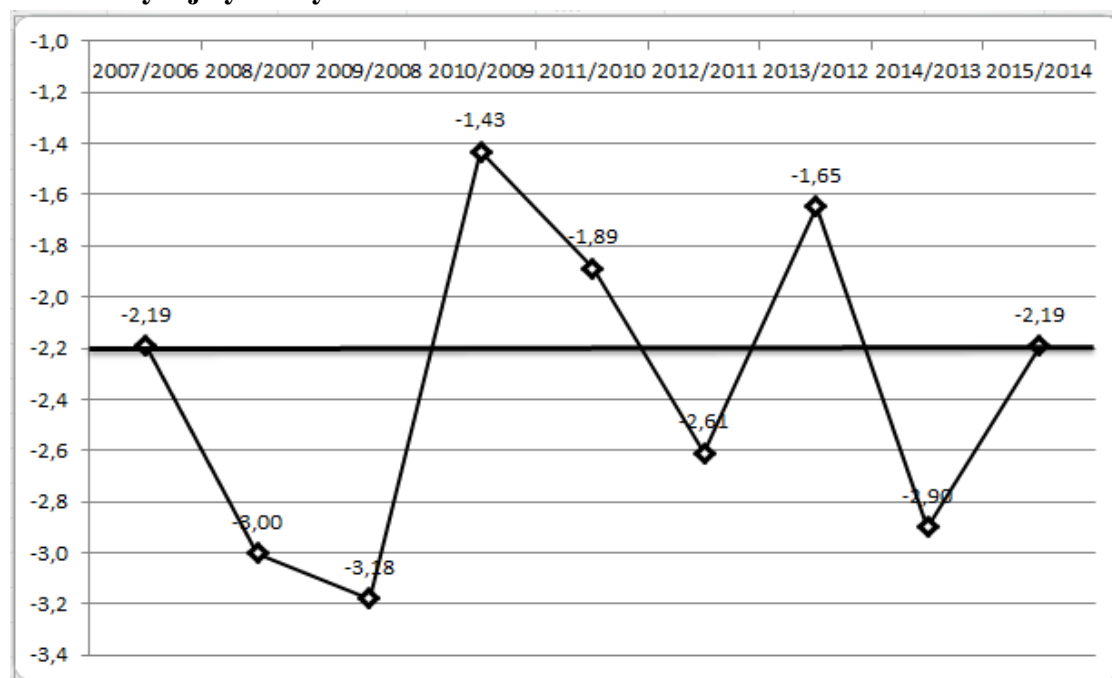
Ve výše uvedené tabulce č. 14 jsou uvedeny výsledky Beneish modelu. V těchto výsledcích Beneish modelu je zřejmé kolísání. Hodnoty v těchto období naznačují, že ve společnosti AB, s. r. o. je zvýšená pravděpodobnost motivace pro manipulaci s účetními výkazy, protože hodnoty jsou nad hranicí -2,22: 2010/2009; 2011/2010 a 2013/2012.

V následujícím grafu č. 7 je uveden vývoj výsledných hodnot M-skóre za sledované období ve společnosti AB, s. r. o. Můžeme vidět dvě období, období v letech 2007/2006 a 2015/2014, kde hodnoty jsou na hranici, že by firma záměrně manipulovala s účetními daty. V období 2011/2010 a 2013/2012 je hodnota nižší než -2,22 a to konkrétně -1,89

(2011/2010) a -1,65 (2013/2012), je zde riziko pravděpodobnosti manipulace s účetními výkazy. Nejvyšší pravděpodobnost, že společnost je manipulátorem svých účetních výkazů, je v období 2010/2009, protože hodnota je nižší než -2,22 a to konkrétně -1,43.

Byly podrobněji rozebrány jednotlivé proměnné Beneish modelu. Přestože ve výsledném výpočtu M-skóre bylo zjištěno případná manipulace v období 2010/2009, tak v podrobnějším rozebrání jednotlivých proměnných je za období manipulace považováno 2009/2008 a 2010/2009. Jednotlivá období spolu úzce souvisí, proto se konečné M-skóre může odlišovat. Lepší vypovídací schopnost mají jednotlivé proměnné než celkové M-skóre.

Graf 7: Vývoj výsledných hodnot M – skóre za sledované období

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2. CFEBT model

CFEBT model sleduje v 10 účetních obdobích vývoj přírůstků (úbytků) peněžního toku a vývoj výsledku hospodaření před zdaněním. Tento model byl vytvořen pro účetní výkazy sestavené v rámci českých účetních předpisů.

U modelu CFEBT by měl být úzký vztah mezi změnou peněžního toku a výsledkem hospodaření před zdaněním. V případě, že se výsledná suma výsledku hospodaření před zdaněním a suma změny peněžního toku bude výrazně lišit, může se jednat o zmanipulování účetních výkazů. Účetní jednotka to může vyloučit, pokud věrohodně zdůvodní zjištěné výkyvy mezi těmito dvěma položkami.

V tabulkách č. 15 a 16 jsou uvedeny potřebné údaje k výpočtu CFEBT modelu.

Tabulka 14: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

Veličina (v tis. Kč) ⁽²⁾	0.rok	1.rok	2.rok	3.rok	4.rok
EBT ⁽³⁾	102 475	54 162	23 462	51 234	101 659
CF z provozní činnosti ⁽⁴⁾	245 927	88 737	2630	463 184	154 465
Δ CF ⁽⁵⁾	x	-157 190	-86 107	460 554	-308 719

(1) Data for the calculation model CFEBT (period 2006 – 2010); (2) Variable; (3) EBT; (4) CF from operational activities; (5) Δ CF. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

Veličina (v tis. Kč) ⁽²⁾	5. rok	6. rok	7. rok	8. rok	9. rok	Suma období 2006 – 2015 ⁽³⁾
EBT ⁽⁴⁾	189454	229 709	400 561	595 979	655 863	2 404 558
CF z provozní činnosti ⁽⁵⁾	91 564	298 623	283 170	565 297	562 110	
Δ CF z provozní činnosti ⁽⁶⁾	-62 901	207 059	-15 453	282 127	-3 187	316 183

(1) Data for the calculation model CFEBT (period 2011 – 2015); (2) Variable; (3) Sum period (2006 – 2015); (4) EBT; (5) CF from operational activities; (6) Δ CF from operational activities. Zdroj: Vlastní zpracování

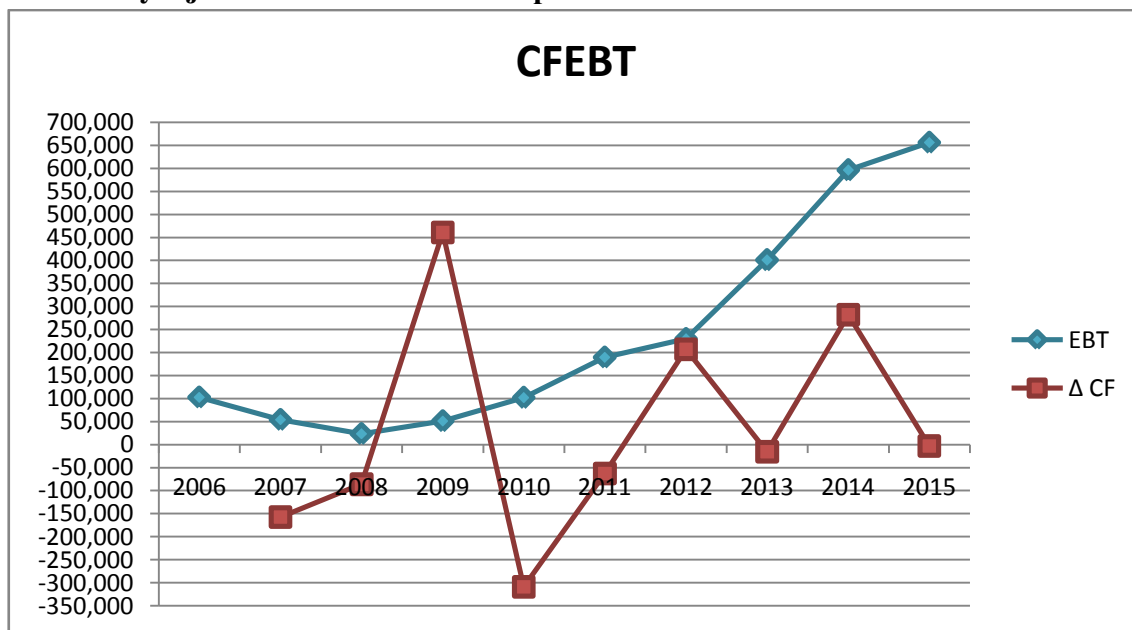
$$CFEBT = \left| \frac{\sum_{t=1}^{10} 316\,183 - \sum_{t=1}^{10} 2\,404\,558}{\sum_{t=1}^{10} 2\,404\,558} \right| = 0,8685$$

V období 2006 – 2015 změna CF z provozní činnosti a EBT vykazuje významné výkyvy. Hodnota CFEBT modelu v tomto období vyšla 0,8685, což je 86,85 %. Obecná hladina významnosti, se kterou hodnotu CFEBT porovnáváme, se pohybuje mezi 5 až 10 %. Proto je vysoce pravděpodobné, že účetní jednotka úmyslně manipulovala s účetními výkazy.

Nejvýznamnější rozdíl mezi změnou CF z provozní činnosti a EBT je vykazován v letech 2009, 2010, 2013 a 2015. Účetní jednotka by měla věrohodně objasnit a zdůvodnit tyto změny. Mělo by se provést další podrobné zkoumání, zda se opravdu jednalo o záměrné manipulování s účetními daty.

Změna CF by měla kopírovat výsledek hospodaření před zdaněním (EBT). Ve sledované účetní jednotce jsou však zřejmé výkyvy, které jsou zobrazené na následujícím grafu. Především v letech 2009, 2010, 2013 a 2015.

Graf 8: Vývoj ukazatele EBT a Δ CF z provozní činnosti za období 2006 - 2015

Zdroj: Vlastní zpracování

V následující tabulce č. 17 jsou uvedeny údaje pro výpočet CFEBT modelu, kdy bylo vybráno rizikové období.

Tabulka 16: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2007 – 2010)⁽¹⁾

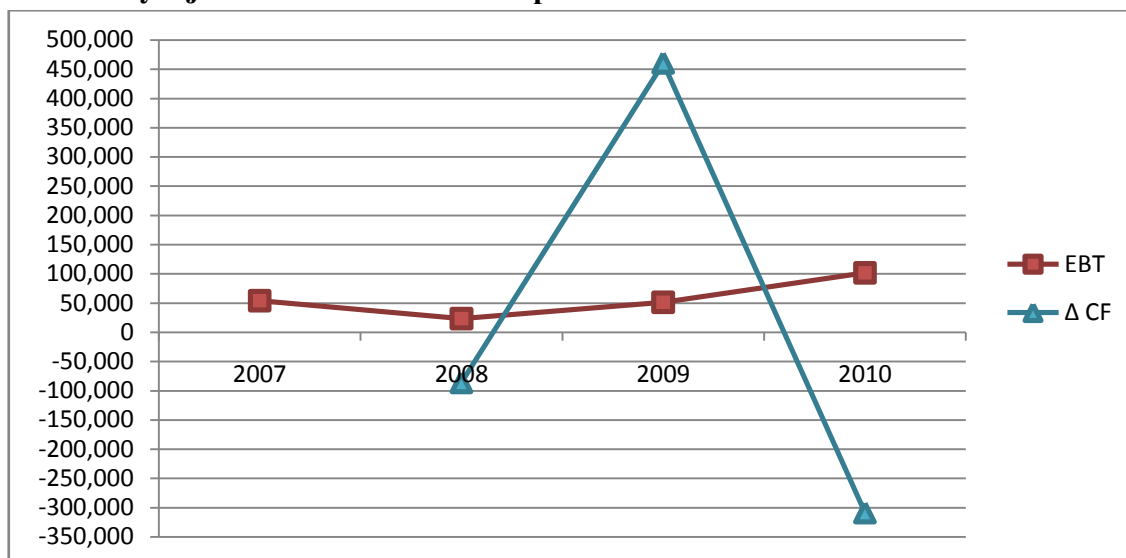
Veličina (v tis. Kč)⁽²⁾	2007	2008	2009	2010	Suma období 2007 – 2010⁽³⁾
EBT⁽⁴⁾	54 162	23 462	51 234	101 659	230 517
CF z provozní činnosti⁽⁵⁾	88 737	2 630	463 184	154 465	
ΔCF z provozní činnosti⁽⁶⁾	x	-86 107	460 554	-308 719	65 728

(1) Data for the calculation model CFEBT (period 2007 – 2010); (2) Variable; (3) Sum; (4) EBT; (5) CF from operational activities; (6) Δ CF from operational activities. Zdroj: Vlastní zpracování

$$CFEBT = \left| \frac{\sum_{t=1}^{10} 65\,728 - \sum_{t=1}^{10} 230\,517}{\sum_{t=1}^{10} 230\,517} \right| = 0,7149$$

V období 2007 – 2010 změna CF z provozní činnosti a EBT vykazuje extrémní výkyvy. Hodnota CFEBT modelu v tomto období vyšla 0,7149, což je 71,49 %. Jak je zřejmé i na grafu č. 9, příčinnou tak vysoké hodnoty modelu CFEBT je hlavně rok 2009. V roce 2009 je nejvyšší rozdíl mezi změnou CF z provozní činnosti a EBT.

Graf 9: Vývoj ukazatele EBT a Δ CF z provozní činnosti za období 2007 - 2010

Zdroj: Vlastní zpracování

Výkyvy rizikových účetních oblastí ve finančních výkazech, které mají vliv na výsledky modelu CFEBT:

- **Změna stavu zásob** – konkrétně položka *zboží*
 - Zboží je naposledy vykazováno v roce 2006, ale Tržby za prodej zboží jsou vykazovány ještě v letech 2007 a 2008.
 - Společnost mohla veškeré zboží, které v daném roce nakoupila, zároveň také prodat. Tím by se to nepromítlo do peněžních prostředků.
 - V roce 2007 došlo k fúzi a zanikající společnost nevykazovala žádné zásoby. Je proto pravděpodobné, že se společnost potřebovala „zbavit“ zboží.
 - V příloze k ÚZ do roku 2008 je uváděno, že na účty zboží je účtován nákup lisovacích nástrojů. Od roku 2009 došlo ke změně, kdy nákup lisovacích nástrojů je účtován buď na účty majetku, kde se odepisuje, nebo do časového rozlišení, pokud se cena nástroje rozpouští do ceny výrobků pro zákazníka.
- **Změna stavu zásob vlastní činnosti**
 - V roce 2008 a 2009 došlo k zápornému zůstatku změny stavu zásob. V těchto letech došlo k vyššímu vyskladnění zásob vlastní činnosti, než se vyrobilo. Ve výroční zprávě roku 2008 není vysvětlen důvod, proč společnost snížila svou výrobu. V roce 2009 to bylo způsobeno světovou ekonomickou krizí a výrazným poklesem spotřebitelské poptávky. Od roku 2010 opět došlo k plynulému růstu produkce.
- **Časové rozlišení pasivní** – výnosy příštích období
 - Časové rozlišení pasivní vzniklo pouze v roce 2010, a to ve výši 3 560 tis. Kč. V příloze k ÚZ tato vysoká položka není blíže vysvětlena.

- **Odpisy dlouhodobého majetku**
 - Dle auditora je nastavení odpisových sazeb některých zařízení společnosti nevystihuje věrně jejich očekávanou dobu užívání. Účetní zůstatková hodnota samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí by měla být navýšena.
 - Kvůli špatnému stanovení odpisových sazeb, došlo ke špatnému stanovení výše odložené daně a výsledku hospodaření.
 - V roce 2007 vykazovala společnost odloženou daňovou pohledávku, ale měla by vykazovat závazek a zvýšit hodnotu výsledku hospodaření.
 - V roce 2008 vykazovala společnost odloženou daňovou pohledávku, ale měla by vykazovat závazek a zvýšit hodnotu výsledku hospodaření.
 - V roce 2009 vykazovala společnost odloženou daňovou pohledávku, ale měla by vykazovat závazek a snížit hodnotu výsledku hospodaření.
 - V roce 2010 vykazovala společnost odloženou daňovou pohledávku, ale měla by vykazovat závazek a snížit výsledek hospodaření.
- **Změna stavu pohledávek a závazků**
 - Součástí krátkodobých pohledávek jsou pohledávky za skupinovou firmou, která zajišťuje sdružování finančních prostředků (tzv. „cashpooling“)
 - V období 2007, 2009 a 2010 jsou vykazovány pohledávky za skupinu. V roce 2008 vznikl krátkodobý závazek a to ve značné výši 115 258 tis. Kč. Důvod této změny v roce 2008 není blíže vysvětleno v příloze k ÚZ.
 - V roce 2010 společnost získala dotaci na zvyšování znalostí, dovedností a kompetenci zaměstnanců ve výši 5 468 tis. Kč (vykázáno mezi krátkodobé závazky na účet Stát daňové závazky a dotace).

Ve výše uvedených oblastech došlo k nesouladu a dle mého názoru může být způsoben zkreslením údajů či na to může mít dopad uskutečnění akce v roce 2007.

5.3. Jones Nondiscretionary Accruals

Jones Nondiscretionary Accruals byl zvolen jako další analýza akruálních položek, protože tuto analýzu částečně řeší Beneish model, prostřednictvím proměnné TATA.

Tabulka 17: Jones Nondiscretionary Accruals (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010
Celková aktiva⁽²⁾	1 498 600	1 534 451	1 607 823	1 627 969	1 760 345
Celkové tržby⁽³⁾	2 764 695	2 924 821	2 577 343	2 179 832	2 397 451
Dlouhodobý hmotný majetek (BRUTTO)⁽⁴⁾	577 474	640 814	888 420	924 391	986 527
Jones accruals⁽⁵⁾	x	0,531963	0,362866	0,330758	0,729610
Výsledné zhodnocení⁽⁶⁾	x	Nízké riziko ⁽⁷⁾	Vysoké riziko ⁽⁸⁾	Vysoké riziko ⁽⁸⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾

(1) Jones Nondiscretionary Accruals (period 2006 – 2010); (2) Total assets; (3) Total takings; (4) Tangible fixed assets (gross); (5) Jones accruals; (6) Resulting appreciation of; (7) Low risk; (8) High risk. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18: Jones Nondiscretionary Accruals (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

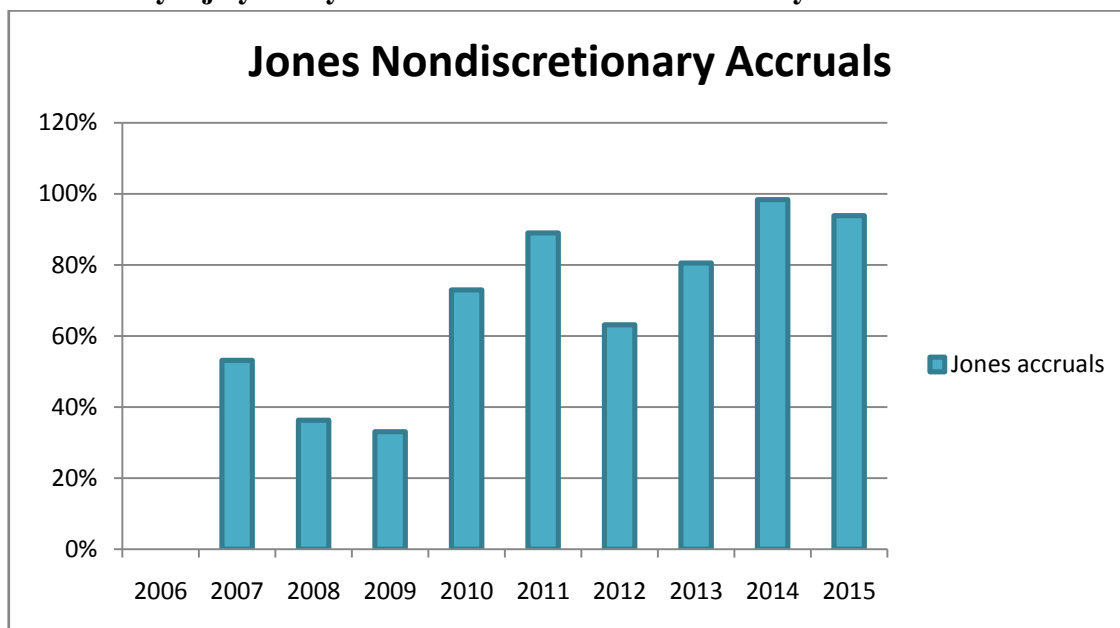
	2011	2012	2013	2014	2015
Celková aktiva⁽²⁾	1 960 040	2 186 410	2 641 075	2 733 530	3 110 123
Celkové tržby⁽³⁾	2 922 072	2 951 983	3 426 084	4 516 343	5 339 523
Dlouhodobý hmotný majetek (BRUTTO)⁽⁴⁾	1 095 125	1 210 869	1 368 038	1 545 341	1 841 391
Jones accruals⁽⁵⁾	0,889767	0,631459	0,805212	0,983965	0,938309
Výsledné zhodnocení⁽⁶⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾	Nízké riziko ⁽⁷⁾

(1) Jones Nondiscretionary Accruals (period 2011 – 2015); (2) Total assets; (3) Total takings; (4) Tangible fixed assets (gross); (5) Jones accruals; (6) Resulting appreciation of; (7) Low risk. Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedené tabulky č. 19 a 20 demonstrují výsledky modelu Jones Nondiscretionary Accruals. Tento model prezentuje stabilitu nediskrečních položek mezi účetními obdobími.

Rozkolísanost nediskrečních položek časového rozlišení vykazuje v letech 2008 a 2009. V ostatním sledovaném období jsou hodnoty stabilní. Ve vysoce rizikových letech (2008 a 2009) došlo k snížení nediskrečních položek a zároveň ke zvýšení diskrečních položek. Což vede k riziku manipulace s účetními výkazy.

Graf 10: Vývoj výsledných hodnot Jones Nondiscretionary Accruals

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4. Pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů

Z důvodu podložení výsledků modelů detekce manipulace finančních výkazů byly analyzovány dva bankrotní a jeden bonitní model.

5.4.1. Altmanův model

Pro výpočet jsem zvolila Altmanův index Z' , který je upraven pro firmy, které nemají akcie veřejně obchodovatelné na burze. Tento model jsem zvolila, protože vybraná účetní jednotka je společnost s ručením omezeným. Model byl vypočítán za období 10 let (období 2006 – 2010).

Model nám neudává, zda společnost manipulovala s finančními výkazy nebo nemanipulovala, ale řadíme ho mezi bankrotní modely. Bankrotní modely jsou založeny na identifikaci finanční situace podniku, s jakou pravděpodobností firmě hrozí bankrot. Avšak tento model nám neřekne, kdy přesně podniku bankrot hrozí, a také tyto výsledky nemusí znamenat vždy 100% spolehlivost.

V následujících dvou tabulkách č. 21 a 22 jsou uvedení údaje pro výpočet poměrových ukazatelů Altmanova modelu.

Tabulka 19: Účetní údaje pro výpočet Altmanova modelu (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

V tis. Kč	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové pohledávky⁽²⁾	761 753	782 958	536 125	677 570	723 264
Celkové tržby⁽³⁾	2 764 695	2 924 821	2 577 343	2 179 832	2 397 451
Celkové závazky⁽⁴⁾	1 075 457	1 073 384	1 077 272	1 059 428	1 105 037
Celková aktiva⁽⁵⁾	1 498 600	1 534 451	1 607 823	1 627 969	1 760 345
Pracovní kapitál (OA)⁽⁶⁾	1 064 916	1 095 521	1 012 982	1 116 870	1 200 095
ČPK⁽⁷⁾	-10 541	22 137	-64 290	57 442	96 929
EBIT⁽⁸⁾	122 254	74 785	53 775	69 236	113 291
Zadržené výdělny⁽⁹⁾	416 929	454 349	518 193	556 588	645 042
Základní kapitál⁽¹⁰⁾	350	350	350	350	350

(1) Accountant data for the calculation fo Altman mode (period 2006 – 2010); (2) Total receivables; (3) Total takings; (4) Current commitments; (5) Total assets; (6) Working capital (current assets); (7) Net working capital; (8)EBIT; (9) Retained earnings; (10) Basic capital. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 20: Účetní údaje pro výpočet Altmanova modelu (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

V tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové pohledávky⁽²⁾	813 214	891 164	1 081 905	1 001 969	1 131 779
Celkové tržby⁽³⁾	2 922 072	2 951 983	3 426 084	4 516 343	5 339 523
Celkové závazky⁽⁴⁾	1 160 110	1 190 568	1 318 657	924 943	766 051
Celková aktiva⁽⁵⁾	1 960 040	2 186 410	2 641 075	2 733 530	3 110 123
Pracovní kapitál (OA)⁽⁶⁾	1 316 863	1 461 487	1 741 687	1 733 827	1 937 536
ČPK⁽⁷⁾	162 149	279 554	434 754	827 016	1 197 334
EBIT⁽⁸⁾	200 774	241 197	411 510	599 720	659 803
Zadržené výdělny⁽⁹⁾	789 145	973 842	1 297 958	1 779 316	2 307 183
Základní kapitál⁽¹⁰⁾	350	350	350	350	350

(1) Accountant data for the calculation fo Altman mode (period 2006 – 2010); (2) Total receivables; (3) Total takings; (4) Current commitments; (5) Total assets; (6) Working capital (current assets); (7) Net working capital; (8)EBIT; (9) Retained earnings; (10) Basic capital. Zdroj: Vlastní zpracování

V následujících dvou tabulkách č. 23 a 24 jsou uvedeny výsledné hodnoty všech pět poměrových ukazatelů Altmanova modelu.

Tabulka 21: Hodnoty poměrových ukazatelů Altmanova modelu (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	Váhy ⁽²⁾
x₁	-0,00703	0,014427	-0,03999	0,035284	0,055063	0,717
x₂	0,278212	0,296099	0,322295	0,341891	0,366429	0,847
x₃	0,081579	0,048737	0,033446	0,042529	0,064357	3,107
x₄	0,000325	0,000326	0,000325	0,00033	0,000317	0,420
x₅	1,844852	1,906103	1,603002	1,338989	1,361921	0,998

(1) Values of financial ratios Altman model (period 2006 – 2010); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 22: Hodnoty poměrových ukazatelů Altmanova modelu (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

	2011	2012	2013	2014	2015	Váhy ⁽²⁾
x₁	0,082727	0,12786	0,164613	0,302545	0,38498	0,717
x₂	0,402617	0,445407	0,491451	0,650922	0,74183	0,847
x₃	0,102434	0,110316	0,155812	0,219394	0,212147	3,107
x₄	0,000302	0,000294	0,000265	0,000378	0,000457	0,420
x₅	1,490823	1,350151	1,297231	1,652202	1,716821	0,998

(1) Values of financial ratios Altman model (period 2006 – 2010); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 23: Výsledné hodnoty Altmanova modelu (období 2006 – 2015)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Z	2,325	2,315	1,948	1,783	1,909	2,207	2,159	2,313	3,099	3,277

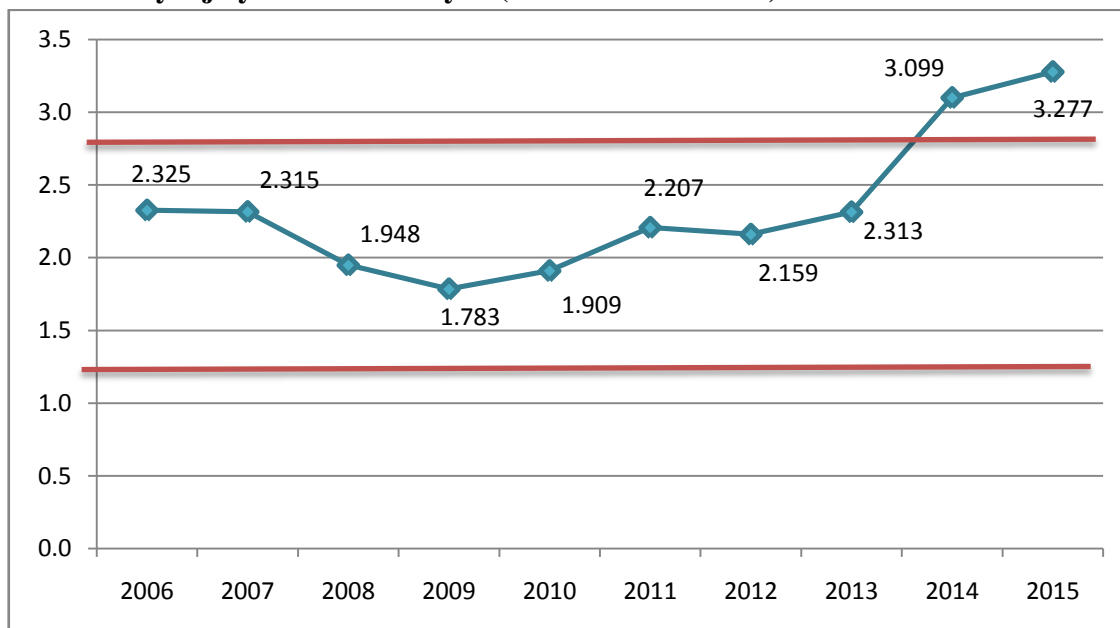
(1) The resulting values of Altman model (period 2006 – 2015). Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 25 ukazuje výsledky Altmanova modelu v období od roku 2006 do roku 2015. V letech 2014 a 2015 dle Altmanova modelu má společnost uspokojivou finanční situaci. Ve zbylém sledovaném období se účetní jednotka nachází v tzv. šedé zóně, kdy nelze přesně určit, zda je ve finančních problémech či uspokojivé finanční situaci. K zlepšující situaci dochází v účetní jednotce zvyšováním hodnoty aktiv, tržeb a ke snižování závazků. Účetní jednotce se výrazně zvýšila hodnota čistého pracovního kapitálu, který je důležitý pro fungování firmy. Neustále obíhá, a tedy pracuje. V případě, že má podnik ukazatel čistého pracovního kapitálu záporný, znamená to, že firma nemá dostatečný kapitál na své fungování. A na druhou stranu zase příliš vysoké kladné číslo nám udává, že účetní jednotka financuje provoz firmy z dlouhodobých cizích zdrojů nebo z vlastních zdrojů.

Tento vývoj je také zobrazen v následujícím grafu č. 12. Nejprve mají hodnoty klesající průběh a od roku 2011 opět hodnoty začínají růst. Na grafu je také vyobrazena

tzv. šedá zóna (nevyhraněná finanční situace účetní jednotky), kdy se v této zóně daná účetní jednotkapřevážně nachází. Dle Altmanova Z-skóre nelze identifikovat přesně, jaká bude ve střednědobém horizontu finanční situace společnosti. Avšak se nepředpokládá, že by společnost spadla až do bankrotu. Od roku 2013 se finanční situace stále zlepšovala.

Graf 11: Vývoj výsledné hodnoty Z (Altmanova modelu) za sledované období

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.2. Bankrotní model IN95

Jako další bankrotní model byl zvolen model IN95.

Bankrotní model je založen na hodnocení finanční situaci podniku. Bankrotní indikátory udávají schopnost účetní jednotky dostát svým závazkům. Výsledné zhodnocení tohoto modelu je důležité hlavně pro věřitele.

Bankrotní model IN95 dosahuje více než 70% úspěšnost při odhadování finanční tísně firmy.

V následujících tabulkách č. 26 a 27 jsou uvedeny potřebné účetní údaje výpočtu poměrových ukazatelů tohoto modelu.

Tabulka 24: Účetní údaje pro výpočet bankrotního modelu IN95 (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

V tis. Kč	2006	2007	2008	2009	2010
Aktiva⁽²⁾	1 498 600	1 534 451	1 607 823	1 627 969	1 760 345
Cizí zdroje⁽³⁾	1 081 287	1 079 752	1 082 780	1 064 531	1 112 943
Zisk před úroky a zdaněním⁽⁴⁾	122 254	74 785	53 775	69 236	113 291
Nákladové úroky⁽⁵⁾	19 779	20 623	30 313	18 002	11 632
Celkové tržby⁽⁶⁾	2 764 695	2 924 821	2 577 343	2 179 832	2 397 451
Oběžná aktiva⁽⁷⁾	1 064 916	1 095 521	1 012 982	1 116 870	1 200 095
Krátkodobé závazky⁽⁸⁾	1 075 457	1 073 384	1 077 272	1 059 428	1 103 166
Krátkodobé bankovní úvěry⁽⁹⁾	0	0	0	0	0
Závazky po lhůtě splatnosti⁽¹⁰⁾	38 772	44 219	25 186	33 741	42 981

(1) Accounting data to calculate bankruptcy model IN95 (period 2006 – 2010); (2) Assets; (3) Foreign sources; (4) Earnings before interest and taxes; (5) Interest expense; (6) Total takings; (7) Current assets; (8) Current liabilities; (9) Short-term bank credits; (10) Overdue liabilities. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 25: Účetní údaje pro výpočet bankrotního modelu IN95 (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

V tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015
Aktiva⁽²⁾	1 960 040	2 186 410	2 641 075	2 733 530	3 110 123
Cizí zdroje⁽³⁾	1 164 045	1 205 718	1 336 267	847 364	796 090
Zisk před úroky a zdaněním⁽⁴⁾	200 774	241 197	411 510	599 720	659 803
Nákladové úroky⁽⁵⁾	11 320	11 488	10 949	3 741	3 940
Celkové tržby⁽⁶⁾	2 922 072	2 951 983	3 426 084	4 516 343	5 339 523
Oběžná aktiva⁽⁷⁾	1 316 863	1 461 487	1 741 687	1 733 827	1 937 536
Krátkodobé závazky⁽⁸⁾	1 154 714	1 181 933	1 306 933	906 811	740 202
Krátkodobé bankovní úvěry⁽⁹⁾	0	0	0	0	0
Závazky po lhůtě splatnosti⁽¹⁰⁾	39 256	45 763	72 681	108 526	83 334

(1) Accounting data to calculate bankruptcy model IN95 (period 2011 – 2015); (2) Assets; (3) Foreign sources; (4) Earnings before interest and taxes; (5) Interest expense; (6) Total takings; (7) Current assets; (8) Current liabilities; (9) Short-term bank credits; (10) Overdue liabilities. Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulkách č. 28 a 29 jsou uvedeny hodnoty poměrových ukazatelů, které jsou potřebné k výpočtu výsledné hodnoty indexu IN95.

Tabulka 26: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN95 (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	Váhy ⁽²⁾
x₁	1,385941	1,421114	1,484903	1,529283	1,581703	0,24
x₂	6,181	3,626291	1,773991	3,846017	9,739598	0,11
x₃	0,081579	0,048737	0,033446	0,042529	0,064357	7,61
x₄	1,844852	1,906103	1,603002	1,338989	1,361921	0,48
x₅	0,990199	1,020624	0,940321	1,05422	1,087864	0,10
x₆	0,014024	0,015119	0,009772	0,015479	0,017928	-11,92

(1) Value of financial ratios model IN95 (period 2006 – 2010); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 27: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN95 (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

	2011	2012	2013	2014	2015	Váhy ⁽²⁾
x₁	1,683818	1,813368	1,976458	3,225922	3,906748	0,24
x₂	17,73622	20,99556	37,58425	160,3101	167,4627	0,11
x₃	0,102434	0,110316	0,155812	0,219394	0,212147	7,61
x₄	1,490823	1,350151	1,297231	1,652202	1,716821	0,48
x₅	1,140424	1,236523	1,332652	1,912005	2,617577	0,10
x₆	0,013434	0,015502	0,021214	0,02403	0,015607	-11,92

(1) Value of financial ratios model IN95 (period 2011 – 2015); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

V následující tabulce č. 30 jsou výsledné hodnoty indexu IN95.

Tabulka 28: Výsledné hodnoty modelu IN95 (období 2006 – 2015)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IN95	2,451	1,948	1,553	1,677	2,490	3,804	4,171	6,297	20,776	21,873

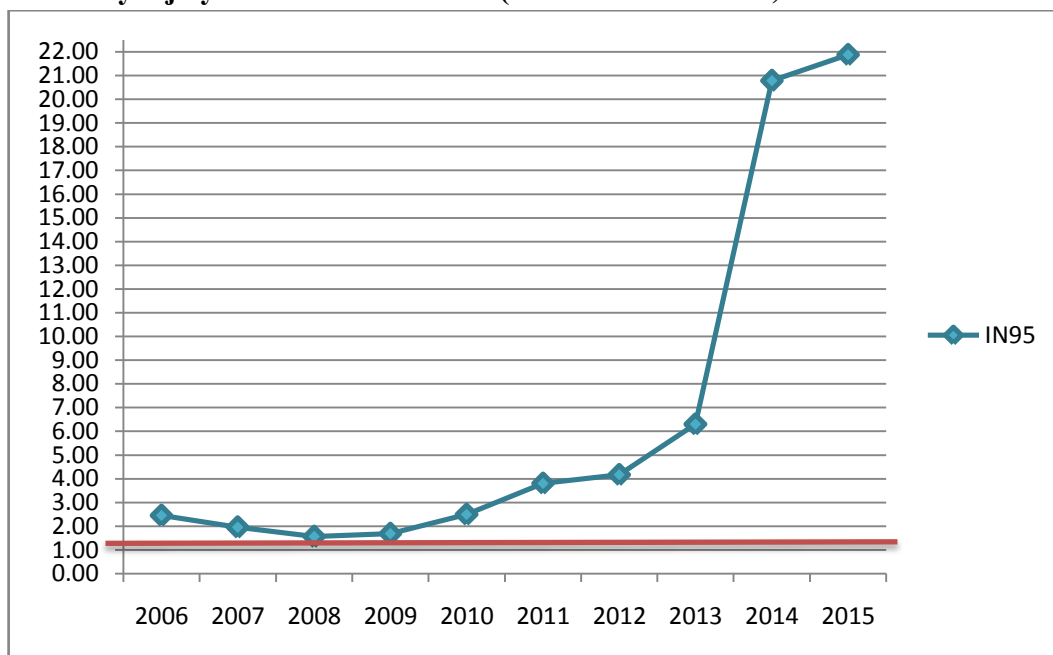
(1) The resulting values of model IN95 (period 2006 – 2015). Zdroj: Vlastní zpracování

Účetní jednotka v období 2006 – 2010 se nachází v intervalu šedé zóny, je to zóna nevyhraněných výsledků. Kdy nelze přesně určit, zda se účetní jednotka nachází v uspokojivé finanční situaci nebo má účetní jednotka vážné finanční problémy.

V období 2011 – 2015 můžeme vidět, že hodnoty indexu IN95 jsou nad 2. To znamená, že finanční situace účetní jednotky je uspokojivá. Nejlepších výsledků podnik dosahuje v posledních dvou letech, kdy výsledky dosahují hodnot nad 20. Ukazatelé x1 a x2 způsobily v posledních dvou letech vysoký nárůst hodnoty modelu IN95.

Ukazatel x1 nám udává koeficient finanční samostatnosti, čím vyšší hodnota, tím je podnik více nezávislý na využívání cizích zdrojů, což je pro účetní jednotku příznivé. Ukazatel x2 solventnost udává platební schopnost podniku. Platební schopnost je schopnost účetní jednotky dostát svých závazků v dohodnutých lhůtách, v požadované výši a na požadovaném místě. Tento ukazatel nám říká, kolikrát celkový zisk pokryje výši úrokové platby. Čím vyšší hodnotu ukazatel nabývá, tím vyšší je schopnost podniku platit náklady spojené s využíváním cizího kapitálu.

Graf 12: Vývoj výsledků modelu IN95 (období 2006 – 2015)

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše je uvedený graf č. 13, kde je zobrazen vývoj výsledků indexu IN95 ve sledovaném období. Je zde i zvýrazněna hranice (hodnota 2), od které účetní jednotka dosahuje uspokojivé finanční situace. Další kritéria hodnocení tohoto indexu jsou uvedeny v kapitole 3 Cíl a metodika.

5.4.3. Bonitní model IN99

Bonitní model by měl odrážet kvalitu (bonitu) firmy dle její výkonnosti. Tento indikátor je důležitý pro vlastníky, investory, ale také pro bankovní instituce z důvodu schopnosti dostát svých závazků.

Bonitní model IN99 dosahuje více než 85 % úspěšnosti a to při odhadování finanční tísně firmy.

V následujících dvou tabulkách č. 31 a 32 jsou uvedeny účetní údaje, kterou jsou potřebné pro výpočet poměrových ukazatelů, se kterými model IN99 počítá.

Tabulka 29: Účetní údaje pro výpočet bonitního modelu IN99 (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

V tis. Kč	2006	2007	2008	2009	2010
Aktiva⁽²⁾	1 498 600	1 534 451	1 607 823	1 627 969	1 760 345
Cizí zdroje⁽³⁾	1 081 287	1 079 752	1 082 780	1 064 531	1 112 943
Zisk před úroky a zdaněním⁽⁴⁾	122 254	74 785	53 775	69 236	113 291
Celkové tržby⁽⁵⁾	2 764 695	2 924 821	2 577 343	2 179 832	2 397 451
Oběžná aktiva⁽⁶⁾	1 064 916	1 095 521	1 012 982	1 116 870	1 200 095
Krátkodobé závazky⁽⁷⁾	1 075 457	1 073 384	1 077 272	1 059 428	1 103 166
Krátkodobé bankovní úvěry⁽⁸⁾	0	0	0	0	0

(1) Accounting data to calculate the of financial standing model IN99(period 2006 – 2010); (2) Assets; (3) Foreign sources; (4) Earnings before interest and taxes; (5) Total takings; (6) Current assets; (7) Current liabilities; (8) Short-term bank credits. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 30: Účetní údaje pro výpočet bonitního modelu IN99 (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

V tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015
Aktiva⁽²⁾	1 960 040	2 186 410	2 641 075	2 733 530	3 110 123
Cizí zdroje⁽³⁾	1 164 045	1 205 718	1 336 267	847 364	796 090
Zisk před úroky a zdaněním⁽⁴⁾	200 774	241 197	411 510	599 720	659 803
Celkové tržby⁽⁵⁾	2 922 072	2 951 983	3 426 084	4 516 343	5 339 523
Oběžná aktiva⁽⁶⁾	1316863	1 461 487	1741687	1 733 827	1 937 536
Krátkodobé závazky⁽⁷⁾	1 154 714	1 181 933	1 306 933	906 811	740 202
Krátkodobé bankovní úvěry⁽⁸⁾	0	0	0	0	0

(1) Accounting data to calculate the of financial standing model IN99(period 2011 – 2015); (2) Assets; (3) Foreign sources; (4) Earnings before interest and taxes; (5) Total takings; (6) Current assets; (7) Current liabilities; (8) Short-term bank credits. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 31: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN99 (období 2006 – 2010)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	Váhy ⁽²⁾
x₁	1,385941	1,421114	1,484903	1,529283	1,581703	-0,017
x₂	0,081579	0,048737	0,033446	0,042529	0,064357	4,573
x₃	1,844852	1,906103	1,603002	1,338989	1,361921	0,481
x₄	0,990199	1,020624	0,940321	1,05422	1,087864	0,015

(1) Value of financial ratios model IN99 (period 2006 – 2010); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 32: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN99 (období 2011 – 2015)⁽¹⁾

	2011	2012	2013	2014	2015	Váhy ⁽²⁾
x₁	1,683818	1,813368	1,976458	3,225922	3,906748	-0,017
x₂	0,102434	0,110316	0,155812	0,219394	0,212147	4,573
x₃	1,490823	1,350151	1,297231	1,652202	1,716821	0,481
x₄	1,140424	1,236523	1,332652	1,912005	2,617577	0,015

(1) Value of financial ratios model IN99 (period 2006 – 2015); (2) Scales. Zdroj: Vlastní zpracování

V následující tabulce č. 35 jsou vypočteny hodnoty modelu IN99. Ani jeden rok se účetní jednotka nenachází v intervalu nad 2,07, což znamená, že nedosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku (EVA). V dalším intervalu se nachází účetní jednotka v období 2014 – 2015 tzn., že podnik spíše hodnotu tvoří, ale je to nejednoznačná situace. V letech 2006 - 2007 a 2011 – 2013 se účetní jednotka nachází v nerozhodné situaci. Účetní jednotka, kdy spíše hodnotu netvoří, je v období 2008 – 2010. Tyto

poslední dva intervaly, tomu se také říká tzv. šedá zóna, kdy nelze jednoznačně určit přesný výsledek. Takle situace naznačuje, že v podniku není něco v pořádku.

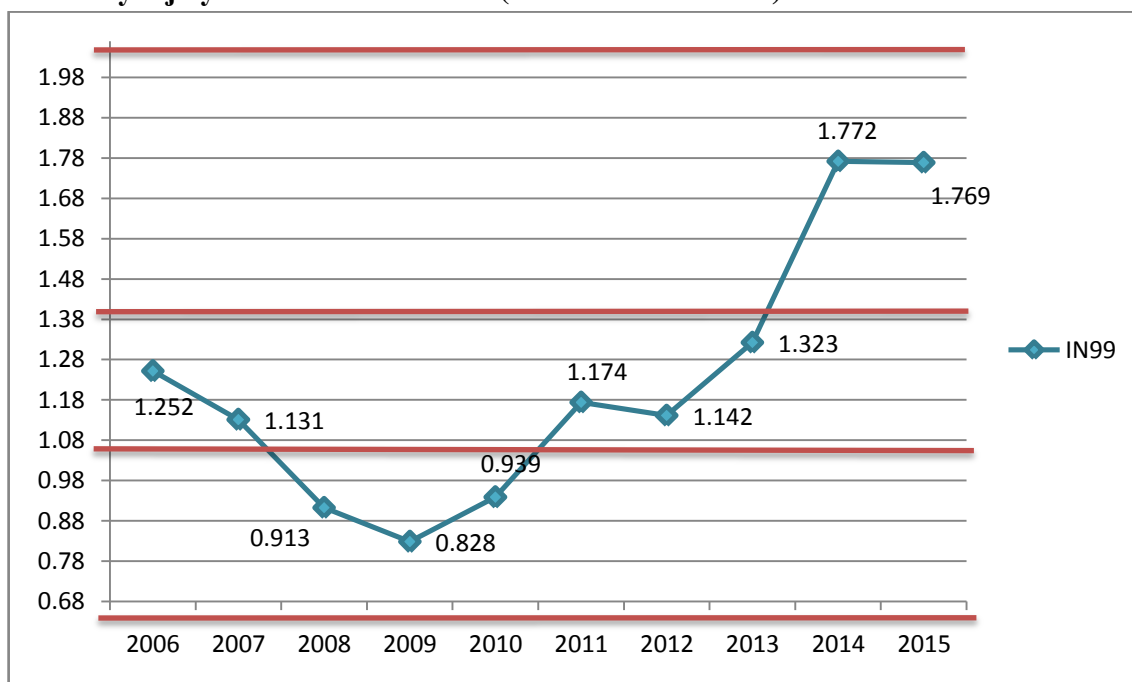
Tabulka 33: Výsledné hodnoty modelu IN99 (období 2006 – 2015)⁽¹⁾

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IN99	1,252	1,131	0,913	0,828	0,939	1,174	1,142	1,323	1,772	1,769

(1) The resulting values of model IN99 (period 2006 – 2015). Zdroj: Vlastní zpracování

V níže uvedeném grafu č. 14 je zobrazen vývoj výsledných hodnot bonitního indexu IN99. Jsou zde zvýrazněny také hranice pro zařazení, v jaké situaci se účetní jednotka nachází. Přesná kritéria jsou uvedena v kapitole 3 Cíl a metodika.

Graf 13: Vývoj výsledků modelu IN99 (období 2006 – 2015)

Zdroj: Vlastní zpracování

6. VYHODNOCENÍ RIZIKA MANIPULACE ÚČETNÍCH VÝKAZŮ

Pro zpracování diplomové práce mi poskytla potřebné podklady účetní jednotka AB, s. r. o. Společnost se zabývá výrobou plastových dílů a polotovarů pro automobilový průmysl. Účetní jednotka má mnohaleté zkušenosti na trhu pro automobilový průmysl. V roce 2007 došlo k fúzi sloučením dvou společností. Po celou dobu trvání má společnost dynamický rozvoj výroby a plynulý růst počtu zaměstnanců. Rok 2009 byl poznamenán světovou ekonomickou krizí a výrazným poklesem spotřebitelské poptávky. Společnost reagovala na snížení produkce vnitřní restrukturalizací a průměrný počet zaměstnanců se snížil. V roce 2010 byl vývoj trhu silně ovlivněn doběhem šrotovného, jehož cílem bylo nastartování ekonomik a zmírnění finanční krize roku 2009. Vyšší prodeje, pozitivní modelový mix a optimalizace nákladů přispěly k pozitivním hospodářským výsledkům v roce 2010 a 2011. Významný nárůst tržeb společnost zaznamenala v roce 2014. Důsledkem byla realizace mnoha nových inovativních výrobních projektů. Rok 2015 byl dalším rokem velké expanze.

Finanční výkazy vybrané účetní jednotky byly podrobeny vybraným modelům. Pro danou analýzu byl zvolen časový rozsah deseti účetních období, a to období 2006 – 2015. Při výpočtu jednotlivých modelů je důležité mít finanční výkazy za co nejvíce účetních období, z důvodu lepší vypovídací schopnosti zjištěných výsledků.

V první části analýzy byl prvotně vybrán **Beneish model**. Podstatou tohoto modelu je porovnání dvou po sobě jdoucích období a měl by ukázat, zda byla zvýšena pravděpodobnost motivace prozmanipulování s účetními daty ve finančních výkazech. Pro výpočet jsou potřebné údaje převzaté z účetní závěrky. Pro vytvoření modelu je potřeba vypočítat 8 proměnných.

Dle výsledného **M-skóre** bylo zřejmé velké kolísání. Hodnoty naznačovaly, že společnost pravděpodobně zmanipulovala své výsledky v období 2010/2009, 2011/2010 a 2013/2012. Dvě období 2007/2006 a 2015/2014 vyšly na hranici, že by firma záměrně manipulovala s účetními daty. Výsledné hodnoty M-skóre nemají až natolik vysokou vypovídací schopnost, proto byla provedena podrobnější analýza jednotlivých proměnných.

U **ukazatele DSRI** byl zjištěn výkyv v období 2009/2008. Došlo k významnému nárůstu, tzn., že se zvýšil poměr celkových pohledávek proti celkovým tržbám. V roce

2009 se pohledávky zvýšily o 26 % a naopak tržby se snížily o 15 %. Jde o zvýšení pohledávek za ovládanou nebo ovládající osobou. Ve výroční zprávě je popsána následující událost. V roce 2008 došlo k zániku pohledávky z Cashpoolingu a zároveň ke vzniku závazku. V roce 2009 opět vznikla pohledávka z Cashpoolingu. Jde o sdružování finančních prostředků skupinovou firmou pro danou společnost. V ostatních srovnávaných letech je mezi položkami stabilní vztah.

K dalšímu výkyvu došlo u **ukazatele AQI**. Tento ukazatel vyjadřuje index kvality aktiv. Nejvyšší odchylka je v období 2009/2008. Tato odchylka je způsobena poklesem dlouhodobého majetku až o 20 % v roce 2009. Největší podíl na poklesu má dlouhodobý finanční majetek, do kterého byly zařazeny Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba s podstatným vlivem. Dlouhodobý finanční majetek tvoří půjčky ve skupině.

Ukazatel SGI je poměr tržeb za dvě po sobě jdoucí období. V případě, že hodnota bude dosahovat vyšší hodnoty jak 1,607, tak je hodně vysoké riziko manipulace v oblasti účtování výnosů, kdy dochází k fiktivním příjmům. Tak vysoká hodnota nebyla vypočtena ani v jednom sledovaném období. Nejvyšší hodnota je v období 2014/2013. V roce 2014 došlo k nevyššímu nárůstu tržeb, a to o více jak 1 mld. Kč oproti roku 2013. Naopak nejnižší hodnota je v období 2009/2008. Pokud hodnota SGI klesá pod stanovené obecné měřítko, je možné že účtuje o fiktivních výnosech, kvůli snížení obav potencionálních a stávajících investorů z pomalého rozvoje společnosti.

Ukazatel DEPI porovnává výši odpisů za dvě po sobě jdoucí období. Pokud je hodnota ukazatele DEPI vyšší jak 1,077 znamená to, že rychlost odepisování aktiv byla snížena a dochází k neustálému zvyšování příjmů. Hodnota DEPI se kromě jednoho období (2014/2013) pohybuje nad hodnotou obecného měřítko. Nejvyšší výkyv byl v roce 2008/2007 a dosahuje hodnoty 1,350. Dále lze pozorovat vyšších hodnot nad 1,077 v období 2009/2008, 2010/2009 a 2012/2011. V případě, že účetní jednotka změní způsob odepisování či prodlouží dobu použitelnosti, může tak dosáhnout vyššího výsledku hospodaření. Firma přijala novou metodu odepisování nebo zvýšila odhad doby použitelnosti aktiv. Tato skutečnost avšak není popsána v příloze k účetní závěrce, proto je vysoké riziko manipulace s účetními výkazy, a to za účelem dosažení vyššího zisku.

Další ukazatel, u kterého byly zjištěny určité výkyvy je **LVGI**. Uvádí poměr celkových závazků k celkovým aktivům za dvě po sobě jdoucí období. V případě, že hodnota tohoto ukazatele dosahuje hodnoty vyšší jak 1,111, znamená to, že si účetní jednotka navyšuje svůj kapitál úvěrem. Čím je hodnota vyšší tím, je podíl cizích zdrojů k celkovému kapitálu vyšší. Všechny hodnoty ukazatele LVGI analyzované účetní jednotky pohybují pod hranicí hodnoty 1. Společnost AB, s.r.o. ve sledovaném období 2006 – 2015 neviduje žádné bankovní úvěry (krátkodobé ani dlouhodobé bankovní úvěry). V období 2014/2013 dosahuje ukazatel LVGI nejnižší hodnoty. Došlo k vysokému poklesu celkových závazků, a to až o 30%. Na tak vysokém poklesu celkových závazků mají podíl závazky za ovládanou nebo ovládající osobu. Jde o tzv. Cashpooling, kdy skupinová firma sdružuje finanční prostředky pro danou společnost. Na druhé straně k nárůstu celkových aktiv o necelá 4 %.

Posledním ukazatelem, u kterého došlo k výkyvům je **TATA**. Index TATA vyjadřuje poměr celkových akruálních položek k celkovým aktivům za dvě po sobě jdoucí účetní období. Prostřednictvím akruálních položek dochází nejčastěji k manipulaci s účetními daty ve finančních výkazech. Akruální položky se často oceňují na základě odhadů. Nejvyšší výkyv byl v období 2009/2008, kdy byla hodnota záporná. V následujícím srovnávaném období 2010/2009 vyšla vysoká kladná hodnota, která naznačuje vysoké riziko manipulace s finančními výkazy. V roce 2009 došlo k nejvýraznějším změnám ve výši jednotlivých proměnných ukazatele TATA. Hodnota akruálních položek, které jsou v čitateli ukazatel, se výrazně zvýšila, a to až o 50%. Proto je vysoké riziko manipulace hlavně v roce 2009, který ovlivňuje srovnávané období 2009/2008 i 2010/2009. Jednotlivé roky na sebe navazují a úzce spolu souvisí.

Hodnoty ukazatelů **GMI** a **SGAI** se ve sledovaném období pohybují okolo stanoveného obecného měřítka a mají stabilní vývoj. U položek, se kterými je počítáno u těchto ukazatelů, je velmi nízká pravděpodobnost manipulace s účetními výkazy.

Dle podrobné analýzy jednotlivých ukazatelů lze vyhodnotit za rizikové období hlavně 2009/2008. Ve kterém jsou až tři ukazatele s významnými výkyvy. Jako další rizikové období můžeme považovat 2010/2009, protože jednotlivé roky na sebe navazují a spolu souvisí, nelze hodnotit jednotlivé roky samostatně. Nejvyšší vliv na celkové výsledné M-skóre v tomto případě má proměnná TATA, protože má nejvyšší podíl na výsledném M-skóre.

CFEBT model byl zvolen jako další v pořadí pro detekci manipulace s finančními výkazy. Tento model sleduje vývoj přírůstků (úbytků) peněžního toku a vývoj výsledku hospodaření před zdaněním. Tento model byl vytvořen pro účetní výkazy sestavené v rámci českých účetních předpisů. U tohoto modelu by měl být úzký vztah mezi změnou peněžního toku a výsledkem hospodaření před zdaněním v čase.

V první řadě byla provedena analýza za celé sledované období, a to let 2006 – 2015. V tomto období byly zjištěny významné výkyvy mezi změnou CF z provozní činnosti a EBT. Hodnota CFEBT modelu vyšla 86,85 %. Tato hodnota byla porovnána s obecnou hladinou významnosti a stanovená vysoká pravděpodobnost, že účetní jednotka úmyslně manipulovala s účetními výkazy. Účetní jednotka by měla věrohodně objasnit a zdůvodnit tyto změny. Mělo by se provést další podrobné zkoumání, zda se opravdu jednalo o záměrné manipulování s účetními daty.

Dále bylo vybráno nejrizikovější období a opět vypočtena hodnota CFEBT modelu. V období 2007 – 2010 změna CF z provozní činnosti a EBT vykazovala extrémní výkyvy. Hodnota CFEBT modelu vyšla 71,49 %. Příčinnou vysoké hodnoty modelu CFEBT byl hlavně rok 2009.

Pro výpočet modelu bylo zvoleno CF z provozní činnosti, kvůli vyšší vypovídací schopnosti. Na výsledky modelu CFEBT měly vliv následující rizikové účetní oblasti: **změna stavu zásob (zboží a zásoby vlastní činnosti), časové rozlišení pasivní (výnosy příštích období), odpisy dlouhodobého majetku, změna stavu pohledávek a závazků.**

Posledním modelem byl zvolen **Jones Nondiscretionary Accruals**. Model je založen na analýze diskrečních výdajů příštích období, které umožňují manipulaci ve větší míře než u nediskrečních výdajů. Diskreční časové rozlišení je výdaj zaznamenaný v knihách, který není povinný, jako například náklady na odměny managementů, ve srovnání s povinným přírůstkem, jako jsou mzdové náklady vzniklé, avšak nebyly do konce účetního období zaplacené.

Pokud jsou výkyvy ve srovnávaném období významné, mohou identifikovat manipulaci s finančními výkazy. Jako jeden z důvodů může být vyrovnání výkyvů v příjmech, za účelem přilákání více potencionálních investorů. Výdaje příštích období by měly představovat budoucí peněžní toky pro společnost, ale chyby a úmyslné překroucení mají vliv na čistý zisk v běžném období.

Dle výsledných výpočtů tohoto modelu, aplikovaného na společnost AB, s. r. o., bylo zhodnoceno jako vysoce rizikové období 2008 a 2009. V tomto období vyšly hodnoty Jones accruals nejnižší oproti ostatním rokům sledovaného období. V ostatních letech byl detekován stabilní vývoj. Příčinnou bylo zvýšení diskrečních položek a zároveň snížení nediskrečních položek, což vede k riziku manipulace s účetními výkazy.

Použité modely odhalily výkyvy v jednotlivých obdobích, proto identifikovaly riziko manipulace s finančními výkazy. Ve všech třech vybraných modelech pro detekci manipulace s finančními výkazy vyšly stejná riziková období. Za riziková období jsem zvolila období 2008 – 2010, nejrizikovější je rok 2009. Přestože vyšlo v daném období riziko, tak nelze tyto výsledky brát jako důkazní prostředek a definitivní zhodnocení, že společnost porušuje zásadu věrného a poctivého obrazu finanční pozice. Tyto modely identifikují rizikové oblasti a následně je potřebné provést detailnější analýzy, které výsledné zhodnocení v modelech potvrdí nebo vyvrátí.

Jako pomocné metody pro podložení výsledků modelů detekce rizika manipulace finančních výkazů byly zvoleny bankrotní a bonitní modely z finanční analýzy.

Pro výpočet jsem zvolila **Altmanův model**, který řadíme mezi bankrotní modely. Bankrotní modely jsou založeny na identifikaci finanční situace podniku, s jakou pravděpodobností firmě hrozí bankrot. V letech 2014 – 2015 má společnost uspokojivou finanční situace. Ve zbylém sledovaném období se účetní jednotka nachází v tzv. šedé zóně, kdy nelze přesně určit, zda je ve finančních problémech či uspokojivé finanční situaci. V roce 2009 se společnost nacházela nejbližší hranici, kdy už by spadala do hodnocení jako firma s finančními problémy. K zlepšující finanční situaci dochází v účetní jednotce zvyšováním hodnoty aktiv, tržeb a ke snižování závazků. Účetní jednotce se výrazně zvýšila hodnota čistého pracovního kapitálu, který je důležitý pro fungování firmy, protože neustále obíhá, a tedy pracuje.

Jako další bankrotní model jsem zvolila **bankrotní model IN95**. Tento model je založen na stejném principu jako předchozí Altmanův model. Opět zde je hodnocena finanční situace podniku. Účetní jednotka v období 2006 -2010 se nachází v intervalu šedé zóny. V tomto intervalu nelze přesně určit, jestli má účetní jednotka finanční problémy nebo nemá. Od roku 2010 se finanční situace účetní jednotky zlepšuje. Výrazné zlepšení finanční situace nastalo v letech 2014 a 2015. Tento nárůst způsobily dva poměrové ukazatele. Jeden ukazatel představuje koeficient finanční samostatnosti.

Čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím je podnik více nezávislý na využívání cizích zdrojů. V roce 2014 a 2015 výrazně poklesla hodnota položky Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba. Jde o tzv. Cashpooling, kdy skupinová firma sdružuje finanční prostředky pro danou společnost. Druhý ukazatele udává platební schopnost podniku. Čím vyšší hodnoty tento ukazatel nabývá, tím vyšší je schopnost podniku platit náklady spojené s využíváním cizího kapitálu.

Další byl zvolen **bonitní model IN99**. Tento model by měl odrážet kvalitu firmy dle její výkonnosti. Hodnocení dle bonity je důležité pro vlastníky, investory, ale také pro bankovní instituce z důvodu schopnosti dostát svých závazků. Ani v jednom roce ve sledovaném období účetní jednotka nedosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku. V letech 2014 a 2015 se účetní jednotka nachází v intervalu, kdy hodnotu podniku tvoří, ale je to nejednoznačná situace. V letech 2006 2007 a 2011 – 2013 se společnost AB, s. r. o. nachází v nerozhodné situaci. A v období 2008 – 2010 účetní jednotka hodnotu podniku netvoří. Nelze zhodnotit finanční situaci jako špatnou, ale naznačuje to, že v podniku není něco v pořádku. Tyto intervaly se také nazývají jako tzv. šedá zóna.

7. ZÁVĚR

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo vyhodnocení možností detekce účetních podvodů a nesprávností ve finančních výkazech pro řízení obchodních korporací. Součástí práce je analýza technik a přístupů detekce provedená na případové studii vybrané účetní jednotky. Diplomová práce zahrnuje vymezení poctivého obrazu účetnictví, vypovídací schopnost finančních výkazů, vymezení účetních podvodů a nesprávností a hlavní část jsou modely detekce manipulace s finančními výkazy.

V praktické části bylo použito celkem šest modelů. Tři modely pro analýzu detekce rizika manipulace finančních výkazů, a to Beneish model (tzv. M-skóre), model CFEBT a Jones Nondiscretionary Accruals. Jako pomocné metody pro interpretaci detekce rizika manipulace finančních výkazů byly zvoleny následující tři modely finanční analýzy, a to Altmanovo Z-skóre, bankrotní model IN95 a posledním modelem je bonitní model IN99. Dle zjištěných výsledků, že společnost manipulovala se svými daty ve finančních výkazech, nemusí to být toto zhodnocení definitivní. Účetní jednotka má možnost využívat tzv. „kreativní účetnictví“. Umožňuje využít flexibilitu v účetnictví pro své vlastní zájmy. Podnik musí objasnit zjištěné nejasnosti, aby nebyl označen za tzv. manipulátora finančních výkazů.

Modely pro detekci rizika manipulace s finančními výkazy detekovaly rizikové období 2008 – 2010. V **Beneish modelu** byla provedena podrobná analýza jednotlivých proměnných, u kterých vznikly nejvýznamnější výkyvy v letech 2008 – 2010. Jednalo se o ukazatele DSRI, AQI, DEPI a TATA. Tyto ukazatele obsahují následující položky z výkazů: pohledávky, tržby, oběžná aktiva, dlouhodobý majetek, odpisy a akuální položky. Za nejrizikovější období byl zvolen rok 2009, který úzce souvisí s rokem předchozím i následujícím. Nelze hodnotit jednotlivé roky samostatně. V dalším vypočteném **modelu CFEBT** bylo označeno za nejrizikovější rok 2009, kdy došlo k nejvyššímu rozdílu mezi změnou CF z provozní činnosti a EBT. V posledním modelu **Jones Nondiscretionary Accruals** byla provedena analýza akuálních položek, u kterých nejčastěji dochází ke zkreslování výsledných hodnot. Analýza akuálních položek je částečně provedena už v Beneish modelu, prostřednictvím proměnné TATA. Model detekoval rizikové období 2008 a 2009. Došlo zde ke snížení nediskrečních položek a zároveň ke zvýšení diskrečních položek, což vede pravděpodobně k manipulaci s účetními výkazy.

Ve všech třech pomocných metodách, které byly zvoleny z důvodu podložení výsledků modelů detekce manipulace, vyšlo stejné zhodnocení. Jako nejrizikovější můžeme označit období 2008 – 2010. Naopak nejpříznivější situace nastala v letech 2014 a 2015. Dle výsledných hodnot jednotlivých modelů, nelze určit, zda podniku hrozí bankrot nebo jestli bude mít ve střednědobém intervalu velmi dobrou finanční situaci. Hodnoty se převážně nacházejí v intervalu nevyhraněné finanční situace účetní jednotky.

Stanovená hypotéza č. 1 byla potvrzena, protože na základě vybraných modelů bylo zjištěno riziko možné manipulace s účetními daty ve finančních výkazech v letech 2008 – 2010. Došlo zde k určitým výkyvům a nejasnostem u položek ve finančních výkazech, které jsou uvedeny výše. Naopak hypotéza č. 2 nebyla naplněna, v účetní jednotce bylo zjištěné zvýšené riziko manipulace s účetními daty. Prostřednictvím pomocných metod bylo označeno za rizikové období také 2008 – 2010. Kdy sice nelze určit, jaká byla finanční situace společnosti AB, s. r. o., ale v těchto letech se společnost nacházela v blízkosti hranice bankrotu.

Na základě provedené analýzy vybraných modelů a metod pro detekci rizika zmanipulovaných účetních výkazů, byly vyhodnoceny rizikové účetní oblasti (zásoby, časové rozlišení, odpisy dlouhodobého majetku) zejména v období 2008 a 2009. U společnosti AB, s. r. o. při testování bylo detekováno zvýšené riziko manipulace s účetními výkazy. V roce 2007 došlo k akvizici, která mohla mít vliv na výkyvy těchto položek. Dále mohlo dojít k nadhodnocení účetní hodnoty dlouhodobého majetku, o čem napovídá nesoulad v odpisovém plánu. Společnost vykázala tok peněžních prostředků výrazně nižší než EBT, mohlo to být způsobeno prodejem majetku za nízkou hodnotu. Majetek mohla mít pouze administrativně a prodej majetku negeneroval peněžní tok.

Společnost AB, s. r. o. nelze přímo označit za „manipulátora s finančními výkazy“. Modely neslouží jako důkazní prostředek, že společnost podvádí a zkresluje účetní data. Pro celkový závěr v oblasti vyhodnocení rizika je potřeba provést detailnější analýzu právě v detekovaných rizikových oblastech. Na základě tohoto lze nastavit další postupy pro oblast účetnictví a managementu. Důležité je také vysvětlení těchto výkyvů přímo od dané účetní jednotky, která může pouze využívat metody „kreativního účetnictví“ v kontextu rámce věrného a poctivého obrazu účetnictví.

8. SUMMARY

The main aim diploma thesis was the evaluation possibilities of detection accounting fraud and misstatements in financial reports for the managing business corporations. Part of this work was the analysis of techniques and models of of detection performed on a case study of a selected accounting unit.

For of individual models calculations were used accounting data from financial statements that were provided by AB, s. r. o. Risk analysis for of detection manipulation of financial statements, I chose Beneish model, model CFEBT and Jones Nondiscretionary Accruals.

Used models revealed fluctuations in each period. Risk has been identified manipulation of financial statements. Over the period of risk, I chose the period 2008 - 2010, it is the riskiest in 2009.

As an auxiliary method for of detection models supported by the results of risk manipulation financial statements were selected bankruptcy models (Altman model and model IN95) and solvency model IN99. In all three auxiliary method that were chosen supported by the results due to detection model manipulation, released the same evaluation. Can be marked as the riskiest 2008 - 2010.

All the chosen method identified as high-risk period 2008-2010. Even though it was identified in the risk period, so these results can not be taken as evidence and definitive assessment that the company violates the principle of true and fair view of the financial position. It is necessary to carry out more detailed analysis that the resulting evaluation models prove or disprove.

Key words: Models detecting manipulation of financial statements, financial statements, Financial audit, the faithful and fair view of accounting, accounting fraud and misstatements

JEL classification: M41, M42

9. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

LITERÁRNÍ ZDROJE

1. BENEISH, M. D. (1999). *The Detection of Earnings Manipulation*. Dostupné z: <https://www.scribd.com/doc/33484680/The-Detection-of-Earnings-Manipulation-Messod-D-Beneish>
2. BŘEZINOVÁ, H. (2014). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. Praha: Wolters Kluwer.
3. CIMA (2009). *Fraud Risk Management: A Guide to Good Practice*. Dostupné z: http://www.cimaglobal.com/documents/importedddocuments/cid_techguide_fraud_risk_management_feb09.pdf.pdf>
4. DRÁBKOVÁ, Z. (2013) *Possibilities to reduce audit risk using the CFEBT model to identify creative accounting and fraud in term of Czech accounting standards*. The International Scientific Conference INFPROFORUM. Dostupné z: <http://ocs.ef.jcu.cz/index.php/inproforum/INP2013/paper/%20viewFile/304/276>.
5. DUŠEK, J. (2011). *Jak se vyhnout chybám v účetnictví: rady, řešení, praktické příklady*. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada).
6. GRÜNWARD, R. a HOLEČKOVÁ J. (2007). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress.
7. JONES, M., J. (2010). *Creative accounting, fraud and international accounting scandals*. Chichester: John Wiley & Sons.
8. HOLEČKOVÁ, J. (2008). *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI.
9. KAMMERER, M. (2009). *Creative Accounting, the Enron Case and its impact on Corporate Governance*. München: GRIN Verlag GmbH.
10. KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ D. a ŠTEKER K. (2013). *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. Prosperita firmy.
11. KISLINGEROVÁ, E. a HNILICA J. (2008). *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi.

12. KOMORA AUDITORŮ ČR (2006). *Jak mohou malé a střední podniky snížit riziko podvodu*. Auditor. s. 16. Dostupné z:
http://www.kacr.cz/file/851/4_2006_mim_pril.pdf
13. KRUPOVÁ, L. (2001). *Kreativní účetnictví – Zneužívání účetnictví – možnosti a meze*. Auditor. s. 64. Dostupné z:
http://www.kacr.cz/file/839/6_2001_mim_pril.pdf
14. LÍBAL, T. (2011). *Účetnictví - principy a techniky*. Praha: ICU. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních).
15. MANTONE, Pamela S. (2013) *Using analytics to detect possible fraud: tools and techniques..*
16. MARINIČ, P. (2008). *Plánování a tvorba hodnoty firmy*. Praha: Grada. Expert (Grada).
17. MRKOSOVÁ, J. (2016). *Účetnictví 2016: učebnice pro SŠ a VOŠ*. Brno: Edika. Daně a účetnictví (Edika).
18. MÜLLEROVÁ, L. a ŠINDELÁŘ M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing. Účetnictví a daně (Grada).
19. RŮČKOVÁ, P. (2015). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení.
20. RYNEŠ, P. (2014). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2014 po rekodifikaci soukromého práva*. 14. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag. Účetnictví (Anag).
21. SCHIFFER, V. (2009). *Vnitřní kontrolní systém: významný nástroj ochrany majetku a hospodaření účetních jednotek*. Praha: ASPI. Téma (ASPI).
22. SEDLÁČEK, J. (2011). *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press.
23. SINGLETON, T. a SINGLETON A. J. (2010). *Fraud auditing and forensic accounting*. 4th ed. Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons.
24. SYNEK, M., KOPKÁNĚ H. a KUBÁLKOVÁ M. (2009). *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie.

25. ŠTEKER, K. a OTRUSINOVÁ M. (2016). *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy.
26. VOCHOZKA, M. (2011). *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada. Finanční řízení.

ZÁKONY

1. Vyhláška MF č. 500/2002 Sb. - prováděcí k účetnictví podnikatelů
2. Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. AVERKAMP, H. (2016). What is window dressing?. Dostupné z ACCOUNTINGCOACH: <http://www.accountingcoach.com/blog/window-dressing>
2. FINANALYSIS, (2016) Dostupné z FINANALYSIS: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html>
3. INVESTOPEDIA. (2016). Dostupné z INVESTOPEDIA: <http://www.investopedia.com/terms/e/earnings-management.asp>
4. INVESTOPEDIA (2016). Dostupné z INVESTOPEDIA: <http://www.investopedia.com/terms/b/beneishmodel.asp>
5. JUN, J. (2010). Dostupné z: <http://www.oldschoolvalue.com/blog/investment-tools/beneish-earnings-manipulation-m-score/>

SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK A GRAFŮ

Seznam schémat

Schéma 1: Trojúhelník podvodu (Cressey's Fraud Triangle).....	26
Schéma 2: Typy interních podvodů	28

Seznam tabulek

Tabulka 2: Altmanovo Z-skóre ⁽¹⁾	19
Tabulka 3: Tafflerův model ⁽¹⁾	20
Tabulka 4: Model IN95 ⁽¹⁾	21
Tabulka 5: Model IN99 ⁽¹⁾	23
Tabulka 6: Aplikace původní varianty Rychlého Kralickova testu ⁽¹⁾	25
Tabulka 7: Altmanovo Z-skóre ⁽¹⁾	38
Tabulka 8: Model IN95 ⁽¹⁾	39
Tabulka 9: Model IN99 ⁽¹⁾	40
Tabulka 10: Účetní údaje pro výpočet Beneish modelu (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	43
Tabulka 11: Účetní údaje pro výpočet Beneish modelu (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	44
Tabulka 12: Hodnoty ukazatelů Beneish modelu ⁽¹⁾	44
Tabulka 13: Hodnoty ukazatelů Beneish modelu ⁽¹⁾	45
Tabulka 14: M – skóre ⁽¹⁾	52
Tabulka 15: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	54
Tabulka 16: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	54
Tabulka 17: Údaje pro výpočet CFEBT modelu (období 2007 – 2010) ⁽¹⁾	56
Tabulka 19: Jones Nondiscretionary Accruals (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	59
Tabulka 20: Jones Nondiscretionary Accruals (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	59
Tabulka 21: Účetní údaje pro výpočet Altmanova modelu (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	61
Tabulka 22: Účetní údaje pro výpočet Altmanova modelu (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	61
Tabulka 23: Hodnoty poměrových ukazatelů Altmanova modelu (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	62
Tabulka 24: Hodnoty poměrových ukazatelů Altmanova modelu (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	62
Tabulka 25: Výsledné hodnoty Altmanova modelu (období 2006 – 2015) ⁽¹⁾	62
Tabulka 26: Účetní údaje pro výpočet bankrotního modelu IN95 (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	64
Tabulka 27: Účetní údaje pro výpočet bankrotního modelu IN95 (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	64
Tabulka 28: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN95 (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	65
Tabulka 29: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN95 (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	65
Tabulka 30: Výsledné hodnoty modelu IN95 (období 2006 – 2015) ⁽¹⁾	65
Tabulka 31: Účetní údaje pro výpočet bonitního modelu IN99 (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	67

Tabulka 32: Účetní údaje pro výpočet bonitního modelu IN99 (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	68
Tabulka 33: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN99 (období 2006 – 2010) ⁽¹⁾	68
Tabulka 34: Hodnoty poměrových ukazatelů modelu IN99 (období 2011 – 2015) ⁽¹⁾	68
Tabulka 35: Výsledné hodnoty modelu IN99 (období 2006 – 2015) ⁽¹⁾	69

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj ukazatele DSRI.....	46
Graf 2: Vývoj ukazatele AQI.....	47
Graf 3: Vývoj ukazatele SGI	48
Graf 4: Vývoj ukazatele DEPI.....	49
Graf 5: Vývoj ukazatele LVGI	50
Graf 6: Vývoj ukazatele TATA	51
Graf 7: Vývoj výsledných hodnot M – skóre za sledované období.....	53
Graf 8: Vývoj ukazatele EBT a Δ CF z provozní činnosti za období 2006 - 2015.....	55
Graf 9: Vývoj ukazatele EBT a Δ CF z provozní činnosti za období 2007 - 2010.....	57
Graf 11: Vývoj výsledných hodnot Jones Nondiscretionary Accruals.....	60
Graf 12: Vývoj výsledné hodnoty Z (Altmanova modelu) za sledované období	63
Graf 13: Vývoj výsledků modelu IN95 (období 2006 – 2015).....	66
Graf 14: Vývoj výsledků modelu IN99 (období 2006 – 2015).....	69

II. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Účetní závěrka k 30. 11. 2006

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2007

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2008

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2009

Příloha 5: Účetní závěrka k 30. 11. 2010

Příloha 6: Účetní závěrka k 30. 11. 2011

Příloha 7: Účetní závěrka k 30. 11. 2012

Příloha 8: Účetní závěrka k 30. 11. 2013

Příloha 9: Účetní závěrka k 30. 11. 2014

Příloha 10: Účetní závěrka k 30. 11. 2015

Příloha 1: Účetní závěrka k 30. 11. 2006

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30.11.2006

	30.11.2006			30.11.2005
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	1 804 607	306 007	1 498 600	1 547 082
Dlouhodobý majetek	663 116	294 962	368 154	320 616
Dlouhodobý nehmotný majetek	11 642	8 806	2 836	3 563
Software	10 038	7 668	2 370	3 055
Ocenitelná práva	1 100	987	113	330
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	355	151	204	57
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	149		149	121
Dlouhodobý hmotný majetek	577 474	286 156	291 318	317 053
Pozemky	8 936		8 936	8 936
Stavby	78 243	12 321	65 922	68 530
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	481 444	273 835	207 609	236 451
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	686		686	3 004
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	8 165		8 165	132
Dlouhodobý finanční majetek	74 000		74 000	
Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	74 000		74 000	
Oběžná aktiva	1 075 961	11 045	1 064 916	1 218 173
Zásoby	221 735	8 512	213 223	299 533
Materiál	96 234	6 218	90 016	171 270
Nedokončená výroba a polotovary	71 054	1 357	69 697	51 517
Výrobky	53 751	828	52 923	50 789
Zboží	696	109	587	17 616
Poskytnuté zálohy na zásoby				8 341
Dlouhodobé pohledávky	2 980		2 980	3 844
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	2 980		2 980	3 844
Krátkodobé pohledávky	761 306	2 533	758 773	826 265
Pohledávky z obchodních vztahů	451 658	2 533	449 125	421 097
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	172 711		172 711	344 845
Stát - daňové pohledávky	20 854		20 854	48 080
Krátkodobé poskytnuté zálohy	5 788		5 788	2 257
Dohadné účty aktivní	110 233		110 233	9 852
Jiné pohledávky	62		62	134
Krátkodobý finanční majetek	89 940		89 940	88 531
Peníze	3 528		3 528	464
Účty v bankách	86 412		86 412	88 067
Časové rozlišení	65 530		65 530	8 293
Náklady příštích období	65 530		65 530	8 293

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2006

	30.11.2006	30.11.2005
PASIVA CELKEM	1 498 600	1 547 082
Vlastní kapitál	417 279	337 295
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	310	310
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	310	310
Výsledek hospodaření minulých let	336 635	354 557
Nerozdělený zisk minulých let	336 635	354 557
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	79 984	-17 922
Cizí zdroje	1 081 287	1 209 154
Rezervy	5 830	3 225
Ostatní rezervy	5 830	3 225
Dlouhodobé závazky		829 866
Závazky - ovládající a řídicí osoba		829 866
Krátkodobé závazky	1 075 457	376 063
Závazky z obchodních vztahů	211 682	240 737
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	785 253	50 000
Závazky k zaměstnancům	18 683	16 566
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	11 737	10 256
Stát - daňové závazky a dotace	17 392	3 987
Dohadné účty pasivní	30 619	54 441
Jiné závazky	91	76
Časové rozlišení	34	633
Výdaje příštích období	34	633

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2006

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ k 30.11.2006

	Období do 30.11.2006	Období do 30.11.2005
Tržby za prodej zboží	28 759	68 570
Náklady vynaložené na prodané zboží	28 476	72 930
Obchodní marže	283	-4 360
Výkony	2 590 640	2 300 599
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 575 728	2 275 519
Změna stavu zásob vlastní činnosti	14 912	25 080
Výkonová spotřeba	2 050 384	1 900 957
Spotřeba materiálu a energie	1 467 667	1 210 921
Služby	582 717	690 036
Přidaná hodnota	540 539	395 282
Osobní náklady	240 052	215 376
Mzdové náklady	176 761	158 595
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	61 834	55 483
Sociální náklady	1 457	1 298
Daně a poplatky	163	177
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	75 873	69 557
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	145 296	57 486
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1 172	893
Tržby z prodeje materiálu	144 124	56 593
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	135 881	54 395
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	942	963
Prodaný materiál	134 939	53 432
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-6 162	13 853
Ostatní provozní výnosy	38 786	34 979
Ostatní provozní náklady	143 760	101 347
Provozní výsledek hospodaření	135 054	30 042
Výnosové úroky	2 608	2 439
Nákladové úroky	19 779	20 183
Ostatní finanční výnosy	17 656	44 953
Ostatní finanční náklady	33 064	76 908
Finanční výsledek hospodaření	-32 579	-49 699
Daň z příjmů za běžnou činnost	22 491	-1 735
-splatná	21 627	
-odložená	864	-1 735
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	79 984	-17 922
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	79 984	-17 922
Výsledek hospodaření před zdaněním	102 475	-19 657

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2006

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2006

	Období do 30.11.2006	Období do 30.11.2005
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	88 531	351 623
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	102 475	-19 657
Úpravy o nepeněžní operace	87 069	101 965
Odpisy stálých aktiv	75 873	69 557
Změna stavu opravných položek a rezerv	-6 162	13 853
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-230	70
Nákladové a výnosové úroky	17 171	17 744
Opravy a ostatní nepeněžní operace	357	741
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	189 484	82 308
Změna stavu pracovního kapitálu	33 187	-195 308
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-18 084	-193 129
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	-43 019	13 793
Změna stavu zásob	94 290	-15 972
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	222 671	-113 000
Vyplacené úroky	-19 889	-20 616
Přijaté úroky	2 821	2 226
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	17 833	21 954
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	223 436	-109 436
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-54 586	-63 613
Příjmy z prodeje stálých aktiv	1 172	893
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	-74 000	
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-127 414	-62 720
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-94 613	-90 936
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-94 613	-90 936
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	1 409	-263 092
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	89 940	88 531

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2007

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30.11.2007

	30.11.2007			30.11.2006
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	1 913 702	379 251	1 534 451	1 498 600
Dlouhodobý majetek	739 697	359 009	380 688	368 154
Dlouhodobý nehmotný majetek	12 883	10 622	2 261	2 836
Software	11 279	9 283	1 996	2 370
Ocenitelná práva	1 100	1 100		113
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	355	239	116	204
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	149		149	149
Dlouhodobý hmotný majetek	640 814	348 387	292 427	291 318
Pozemky	8 936		8 936	8 936
Stavby	79 383	14 946	64 437	65 922
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	540 930	333 441	207 489	207 609
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	9 471		9 471	686
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	2 094		2 094	8 165
Dlouhodobý finanční majetek	86 000		86 000	74 000
Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	86 000		86 000	74 000
Oběžná aktiva	1 115 763	20 242	1 095 521	1 064 916
Zásoby	286 105	15 440	270 665	213 223
Materiál	138 286	9 262	129 024	90 016
Nedokončená výroba a polotovary	90 886	4 055	86 831	69 697
Výrobky	56 933	2 123	54 810	52 923
Zboží				587
Dlouhodobé pohledávky	323		323	2 980
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	323		323	2 980
Krátkodobé pohledávky	787 437	4 802	782 635	758 773
Pohledávky z obchodních vztahů	506 095	4 802	501 293	449 125
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	238 580		238 580	172 711
Stát - daňové pohledávky	21 956		21 956	20 854
Krátkodobé poskytnuté zálohy	5 430		5 430	5 788
Dohadné účty aktivní	15 302		15 302	110 233
Jiné pohledávky	74		74	62
Krátkodobý finanční majetek	41 898		41 898	89 940
Peníze	293		293	3 528
Účty v bankách	41 605		41 605	86 412
Časové rozlišení	58 242		58 242	65 530
Náklady příštích období	58 242		58 242	65 530

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2007

	30.11.2007	30.11.2006
PASIVA CELKEM	1 534 451	1 498 600
Vlastní kapitál	454 699	417 279
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	310	310
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	310	310
Výsledek hospodaření minulých let	416 619	336 635
Nerozdělený zisk minulých let	416 619	336 635
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	37 420	79 984
Cizí zdroje	1 079 752	1 081 287
Rezervy	6 368	5 830
Ostatní rezervy	6 368	5 830
Krátkodobé závazky	1 073 384	1 075 457
Závazky z obchodních vztahů	247 249	211 682
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	755 010	785 253
Závazky k zaměstnancům	21 088	18 683
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	13 500	11 737
Stát - daňové závazky a dotace	7 526	17 392
Dohadné účty pasivní	28 950	30 619
Jiné závazky	61	91
Časové rozlišení		34
Výdaje příštích období		34

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2007

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2007

	Období do 30.11.2007	Období do 30.11.2006
Tržby za prodej zboží	10 129	28 759
Náklady vynaložené na prodané zboží	6 756	28 476
Obchodní marže	3 373	283
Výkony	2 761 620	2 590 640
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 739 399	2 575 728
Změna stavu zásob vlastní činnosti	22 221	14 912
Výkonová spotřeba	2 200 886	2 050 384
Spotřeba materiálu a energie	1 617 836	1 467 667
Služby	583 050	582 717
Přidaná hodnota	564 107	540 539
Osobní náklady	272 708	240 052
Mzdové náklady	200 935	176 761
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	70 301	61 834
Sociální náklady	1 472	1 457
Daně a poplatky	299	163
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	73 206	75 873
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	153 072	145 296
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	906	1 172
Tržby z prodeje materiálu	152 166	144 124
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	143 088	135 881
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	546	942
Prodaný materiál	142 542	134 939
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	9 736	-6 162
Ostatní provozní výnosy	37 870	38 786
Ostatní provozní náklady	150 601	143 760
Provozní výsledek hospodaření	105 411	135 054
Výnosové úroky	2 956	2 608
Nákladové úroky	20 623	19 779
Ostatní finanční výnosy	42 247	17 656
Ostatní finanční náklady	75 829	33 064
Finanční výsledek hospodaření	-54 249	-32 579
Daň z příjmů za běžnou činnost	16 742	22 491
-splatná	14 085	21 627
-odložená	2 657	864
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	37 420	79 984
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	37 420	79 984
Výsledek hospodaření před zdaněním	54 162	102 475

Příloha 2: Účetní závěrka k 30. 11. 2007

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2007

	Období do 30.11.2007	Období do 30.11.2006
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	89 941	88 531
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	54 162	102 475
Úpravy o nepeněžní operace	101 018	87 069
Odpisy stálých aktiv	73 206	75 873
Změna stavu opravných položek a rezerv	9 735	-6 162
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-360	-230
Nákladové a výnosové úroky	17 667	17 171
Opravy a ostatní nepeněžní operace	770	357
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	155 180	189 484
Změna stavu pracovního kapitálu	-41 248	33 187
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-19 322	-18 084
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	42 735	-43 019
Změna stavu zásob	-64 661	94 290
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	113 932	222 671
Vyplacené úroky	-19 974	-19 889
Přijaté úroky	2 956	2 821
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-24 919	17 833
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	71 995	223 436
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-78 701	-54 586
Příjmy z prodeje stálých aktiv	906	1 172
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	-12 000	-74 000
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-89 795	-127 414
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-30 243	-94 613
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-30 243	-94 613
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-48 043	1 409
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	41 898	89 940

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2008

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU K 30.11.2008

	30.11.2008			30.11.2007
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 098 472	490 649	1 607 823	1 534 451
Dlouhodobý majetek	1 003 820	469 868	533 952	380 688
Dlouhodobý nehmotný majetek	14 400	11 888	2 512	2 261
Software	12 807	10 449	2 358	1 996
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	440	339	101	116
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	53		53	149
Dlouhodobý hmotný majetek	888 420	457 980	430 440	292 427
Pozemky	3 901		3 901	8 936
Stavby	348 828	97 681	251 147	64 437
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	529 993	360 299	169 694	207 489
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	5 698		5 698	9 471
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek				2 094
Dlouhodobý finanční majetek	101 000		101 000	86 000
Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	101 000		101 000	86 000
Oběžná aktiva	1 033 763	20 781	1 012 982	1 095 521
Zásoby	393 125	16 474	376 651	270 665
Materiál	247 829	8 817	239 012	129 024
Nedokončená výroba a polotovary	72 689	6 258	66 431	86 831
Výrobky	71 808	1 399	70 409	54 810
Poskytnuté zálohy na zásoby	799		799	
Dlouhodobé pohledávky	1 117		1 117	323
Odložená daňová pohledávka	1 117		1 117	323
Krátkodobé pohledávky	539 315	4 307	535 008	782 635
Pohledávky z obchodních vztahů	493 722	4 307	489 415	501 293
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba				238 580
Stát - daňové pohledávky	37 780		37 780	21 956
Krátkodobé poskytnuté zálohy	5 217		5 217	5 430
Dohadné účty aktivní	2 568		2 568	15 302
Jiné pohledávky	28		28	74
Krátkodobý finanční majetek	100 206		100 206	41 898
Peníze	744		744	293
Účty v bankách	99 462		99 462	41 605
Časové rozlišení	60 889		60 889	58 242
Náklady příštích období	60 889		60 889	58 242

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2008

	30.11.2008	30.11.2007
PASIVA CELKEM	1 607 823	1 534 451
Vlastní kapitál	525 043	454 699
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	
Ostatní kapitálové fondy	6 500	
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	310
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	310
Výsledek hospodaření minulých let	499 286	416 619
Nerozdělený zisk minulých let	499 286	416 619
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	17 947	37 420
Cizí zdroje	1 082 780	1 079 752
Rezervy	5 508	6 368
Ostatní rezervy	5 508	6 368
Krátkodobé závazky	1 077 272	1 073 384
Závazky z obchodních vztahů	167 921	247 249
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	854 877	755 010
Závazky k zaměstnancům	17 731	21 088
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	9 299	13 500
Stát - daňové závazky a dotace	3 864	7 526
Krátkodobé přijaté zálohy	245	
Dohadné účty pasivní	23 183	28 950
Jiné závazky	152	61

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2008

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2008

	Období do 31.12.2008	Období do 31.12.2007
Tržby za prodej zboží	5 508	10 129
Náklady vynaložené na prodané zboží	5 825	6 756
Obchodní marže	-317	3 373
Výkony	2 385 664	2 761 620
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 389 675	2 739 399
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-4 011	22 221
Výkonová spotřeba	1 871 985	2 200 886
Spotřeba materiálu a energie	1 471 120	1 617 836
Služby	400 865	583 050
Přidaná hodnota	513 362	564 107
Osobní náklady	273 823	272 708
Mzdové náklady	202 466	200 935
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	69 822	70 301
Sociální náklady	1 535	1 472
Daně a poplatky	578	299
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	74 939	73 206
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	186 171	153 072
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	11 946	906
Tržby z prodeje materiálu	174 225	152 166
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	182 292	143 088
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	21 457	546
Prodaný materiál	160 835	142 542
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-322	9 736
Ostatní provozní výnosy	59 544	37 870
Ostatní provozní náklady	148 422	150 601
Provozní výsledek hospodaření	79 345	105 411
Výnosové úroky	3 072	2 956
Nákladové úroky	30 313	20 623
Ostatní finanční výnosy	60 427	42 247
Ostatní finanční náklady	89 069	75 829
Finanční výsledek hospodaření	-55 883	-54 249
Daň z příjmů za běžnou činnost	5 515	16 742
-splatná	6 309	14 085
-odložená	-794	2 657
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	17 947	37 420
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	17 947	37 420
Výsledek hospodaření před zdaněním	23 462	54 162

Příloha 3: Účetní závěrka k 30. 11. 2008

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2008

	Období do 30.11.2008	Období do 30.11.2007
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	41 898	89 941
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	23 462	54 162
Úpravy o nepeněžní operace	112 881	101 018
Odpisy stálých aktiv	74 939	73 206
Změna stavu opravných položek a rezerv	-321	9 735
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	9 511	-360
Nákladové a výnosové úroky	27 241	17 667
Opravy a ostatní nepeněžní operace	1 511	770
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	136 343	155 180
Změna stavu pracovního kapitálu	-88 963	-41 248
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	110 900	-19 322
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	-92 843	42 735
Změna stavu zásob	-107 020	-64 661
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	47 380	113 932
Vyplacené úroky	-30 625	-19 974
Přijaté úroky	3 072	2 956
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-22 712	-24 919
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	-2 885	71 995
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-35 353	-78 701
Příjmy z prodeje stálých aktiv	11 679	906
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	-15 000	-12 000
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-38 674	-89 795
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	99 867	-30 243
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	99 867	-30 243
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	58 308	-48 043
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	100 206	41 898

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2009

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30.11.2009

	30.11.2009			30.11.2008
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 160 120	532 151	1 627 969	1 607 823
Dlouhodobý majetek	939 447	508 884	430 563	533 952
Dlouhodobý nehmotný majetek	15 056	13 212	1 844	2 512
Software	13 387	11 661	1 726	2 358
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	569	451	118	101
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek				53
Dlouhodobý hmotný majetek	924 391	495 672	428 719	430 440
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	352 268	108 506	243 762	251 147
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	533 253	387 166	146 087	169 694
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	16 751		16 751	5 698
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	18 218		18 218	
Dlouhodobý finanční majetek				101 000
Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv				101 000
Oběžná aktiva	1 140 137	23 267	1 116 870	1 012 982
Zásoby	201 565	17 198	184 367	376 651
Materiál	114 557	11 600	102 957	239 012
Nedokončená výroba a polotovary	54 466	4 245	50 221	66 431
Výrobky	32 542	1 353	31 189	70 409
Poskytnuté zálohy na zásoby				799
Dlouhodobé pohledávky	331		331	1 117
Odložená daňová pohledávka	331			1 117
Krátkodobé pohledávky	683 308		677 239	535 008
Pohledávky z obchodních vztahů	369 300		363 231	489 415
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	298 082		298 082	
Stát - daňové pohledávky	9 871		9 874	37 780
Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 839		2 839	5 217
Dohadné účty aktivní	3 157		3 157	2 568
Jiné pohledávky	59		59	28
Krátkodobý finanční majetek	254 933		254 933	100 206
Peníze	728		728	744
Účty v bankách	254 205		254 205	99 462
Časové rozlišení	80 536		80 536	60 889
Náklady příštích období	80 536		80 536	60 889

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2009

	30.11.2009	30.11.2008
PASIVA CELKEM	1 627 969	1 607 823
Vlastní kapitál	563 438	525 043
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	960
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	517 233	499 286
Nerozdělený zisk minulých let	517 233	499 286
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+)	38 395	17 947
Cizí zdroje	1 064 531	1 082 780
Rezervy	5 103	5 508
Ostatní rezervy	5 103	5 508
Krátkodobé závazky	1 059 428	1 077 272
Závazky z obchodních vztahů	184 561	167 921
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	809 780	854 877
Závazky k zaměstnancům	17 888	17 731
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 129	9 299
Stát - daňové závazky a dotace	5 891	3 864
Krátkodobé přijaté zálohy		245
Dohadné účty pasivní	31 109	23 183
Jiné závazky	70	152

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2009

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2009

	Období do 30.11.2009	Období do 30.11.2008
Tržby za prodej zboží		5 508
Náklady vynaložené na prodané zboží		5 825
Obchodní marže		-317
Výkony	2 031 421	2 385 664
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 088 910	2 389 675
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-57 489	-4 011
Výkonová spotřeba	1 559 567	1 871 985
Spotřeba materiálu a energie	1 256 106	1 471 120
Služby	303 461	400 865
Přidaná hodnota	471 854	513 362
Osobní náklady	232 710	273 823
Mzdové náklady	175 420	202 466
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	56 118	69 822
Sociální náklady	1 172	1 535
Daně a poplatky	273	578
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	62 716	74 939
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	148 411	186 171
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	2 420	11 946
Tržby z prodeje materiálu	145 991	174 225
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	151 277	
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	7 090	21 457
Prodaný materiál	144 187	160 835
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	2 082	-322
Ostatní provozní výnosy	28 576	59 544
Ostatní provozní náklady	130 665	148 422
Provozní výsledek hospodaření	69 118	79 345
Výnosové úroky	5 892	3 072
Nákladové úroky	18 002	30 313
Ostatní finanční výnosy	71 463	60 427
Ostatní finanční náklady	77 237	89 069
Finanční výsledek hospodaření	-17 884	-55 883
Daň z příjmů za běžnou činnost	12 839	5 515
-splatná	12 054	6 309
-odložená	785	-794
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	38 395	17 947
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	38 395	17 947
Výsledek hospodaření před zdaněním	51 234	23 462

Příloha 4: Účetní závěrka k 30. 11. 2009

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2009

	Období do 30.11.2009	Období do 30.11.2008
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	100 206	41 898
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	51 234	23 462
Úpravy o nepeněžní operace	82 517	112 881
Odpisy stálých aktiv	62 716	74 939
Změna stavu opravných položek a rezerv	2 082	-321
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	4 670	9 511
Nákladové a výnosové úroky	12 110	27 241
Opravy a ostatní nepeněžní operace	939	1 511
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	133 751	136 343
Změna stavu pracovního kapitálu	322 533	-88 963
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	118 947	110 900
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	13 006	-92 843
Změna stavu zásob	190 570	-107 020
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	456 274	47 380
Vyplacené úroky	-17 242	-30 625
Přijaté úroky	5 892	3 072
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	5 421	-22 712
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	450 345	-2 885
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-56 127	-35 353
Příjmy z prodeje stálých aktiv	2 688	11 679
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	101 000	-15 000
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	47 561	-38 674
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-343 179	99 867
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-343 179	99 867
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	154 727	58 308
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	254 933	100 206

Příloha 5: Účetní závěrka k 30. 11. 2010

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30. 11. 2010

	30.11.2010			30.11.2009
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 317 947	557 552	1 760 395	1 627 969
Dlouhodobý majetek	1 092 509	536 190	466 399	430 563
Dlouhodobý nehmotný majetek	16 062	13 807	2 255	1 844
Software	13 838	12 310	1 528	1 726
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	488	397	91	118
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	636		636	
Dlouhodobý hmotný majetek	986 527	522 383	464 144	428 719
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	355 317	119 437	235 880	243 762
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	602 776	402 946	199 830	146 087
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	15 018		15 018	16 751
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	9 515		9 515	18 218
Oběžná aktiva	1 221 457	21 362	1 200 095	1 116 870
Zásoby	215 404	14 873	200 531	184 367
Materiál	117 245	9 238	108 007	102 957
Nedokončená výroba a polotovary	65 732	3 684	62 048	50 221
Výrobky	32 427	1 951	30 476	31 189
Dlouhodobé pohledávky	197		197	331
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	197		197	
Krátkodobé pohledávky	729 556	6 489	723 067	677 239
Pohledávky z obchodních vztahů	383 823	6 489	377 334	363 231
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	321 802		321 802	298 082
Stát - daňové pohledávky	9 341		9 341	9 874
Krátkodobé poskytnuté zálohy	12 561		12 561	2 839
Dohadné účty aktivní	1 968		1 968	3 157
Jiné pohledávky	61		61	59
Krátkodobý finanční majetek	276 300		276 300	254 933
Peníze	380		380	728
Účty v bankách	275 920		275 920	254 205
Časové rozlišení	93 901		93 901	80 536
Náklady příštích období	93 901		93 901	80 536

Příloha 5: Účetní závěrka k 30. 11. 2010

	30.11.2010	30.11.2009
PASIVA CELKEM	1 760 395	1 627 969
Vlastní kapitál	640 892	563 438
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	960
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	555 628	517 233
Nerozdělený zisk minulých let	555 628	517 233
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+)	88 454	38 395
Cizí zdroje	1 112 943	1 064 531
Rezervy	7 906	5 103
Ostatní rezervy	7 906	5 103
Douhodobé závazky	1 871	
Odložený daňový závazek	1 871	
Krátkodobé závazky	1 103 166	1 059 428
Závazky z obchodních vztahů	200 995	184 561
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	823 941	809 780
Závazky k zaměstnancům	18 061	17 888
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	10 732	10 129
Stát - daňové závazky a dotace	15 288	5 891
Dohadné účty pasivní	33 978	31 109
Jiné závazky	171	70
Časové rozlišení	3 560	
Výnosy příštích období	3 560	

Příloha 5: Účetní závěrka k 30. 11. 2010

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2010

	Období do 30.11.2010	Období do 30.11.2009
Výkony	2 286 943	2 031 421
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 275 816	2 088 910
Změna stavu zásob vlastní činnosti	11 127	-57 489
Výkonová spotřeba	1 766 912	1 559 567
Spotřeba materiálu a energie	1 403 201	1 256 106
Služby	363 711	303 461
Přidaná hodnota	520 031	471 854
Osobní náklady	238 457	232 710
Mzdové náklady	177 721	175 420
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	59 434	56 118
Sociální náklady	1 302	1 172
Daně a poplatky	439	273
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	59 138	62 716
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	110 508	148 411
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	301	2 420
Tržby z prodeje materiálu	110 207	145 991
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	96 934	151 277
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	475	7 090
Prodaný materiál	96 059	144 187
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	898	2 082
Ostatní provozní výnosy	39 432	28 576
Ostatní provozní náklady	154 659	130 665
Provozní výsledek hospodaření	119 846	69 118
Výnosové úroky	11 651	5 892
Nákladové úroky	11 632	18 002
Ostatní finanční výnosy	30 813	71 463
Ostatní finanční náklady	49 019	77 237
Finanční výsledek hospodaření	-18 187	-17 884
Daň z příjmů za běžnou činnost	21 205	12 839
-splatná	19 002	12 054
-odložená	2 203	785
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	80 454	38 395
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	80 454	38 395
Výsledek hospodaření před zdaněním	101 659	51 234

Příloha 5: Účetní závěrka k 30. 11. 2010

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2010

	Období do 30.11.2010	Období do 30.11.2009
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	254 933	100 206
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	101 659	51 234
Úpravy o nepeněžní operace	60 375	82 517
Odpisy stálých aktiv	59 138	62 716
Změna stavu opravných položek a rezerv	898	2 082
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	174	4 670
Nákladové a výnosové úroky	-19	12 110
Opravy a ostatní nepeněžní operace	184	939
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	162 034	133 751
Změna stavu pracovního kapitálu	-17 422	322 533
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-36 238	118 947
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	32 670	13 006
Změna stavu zásob	-13 854	190 570
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	144 612	456 274
Vyplacené úroky	-11 973	-17 242
Přijaté úroky	11 651	5 892
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-11 030	5 421
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	133 260	450 345
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-102 635	-56 127
Příjmy z prodeje stálých aktiv	301	2 688
Půjčky a úvěry spřízněným osobám		101 000
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-102 334	47 561
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-9 559	-343 179
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-9 559	-343 179
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	21 367	154 727
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	276 300	254 933

Příloha 6: Účetní závěrka k 30. 11. 2011

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU K 30.11.2011

	30.11.2011			30.11.2010
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 575 031	614 991	1 960 040	1 760 345
Dlouhodobý majetek	1 111 233	595 123	516 110	466 399
Dlouhodobý nehmotný majetek	16 108	14 649	1 459	2 255
Software	14 467	13 129	1 338	1 528
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	453	420	33	91
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	88		88	636
Dlouhodobý hmotný majetek	1 095 125	580 474	514 651	464 144
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	363 592	131 521	232 071	235 880
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	717 361	448 953	268 408	199 830
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	8 012		8 012	15 018
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	2 259		2 259	9 515
Oběžná aktiva	1 336 731	19 868	1 316 863	1 200 095
Zásoby	259 412	12 221	247 191	200 531
Materiál	144 587	7 479	137 108	108 007
Nedokončená výroba a polotovary	69 968	2 853	67 115	62 048
Výrobky	44 857	1 889	42 968	30 476
Dlouhodobé pohledávky	1 214		1 214	197
Dlouhodobé poskytnuté zálohy	1 214		1 214	197
Krátkodobé pohledávky	819 647	7 647	812 000	723 067
Pohledávky z obchodních vztahů	390 850	7 647	383 203	377 334
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	392 076		392 076	321 802
Stát - daňové pohledávky	18 401		18 401	9 341
Krátkodobé poskytnuté zálohy	14 321		14 321	12 561
Dohadné účty aktivní	3 968		3 968	1 968
Jiné pohledávky	31		31	61
Krátkodobý finanční majetek	256 458		256 458	276 300
Peníze	581		581	380
Účty v bankách	255 877		255 877	275 920
Časové rozlišení	127 067		127 067	93 901
Náklady příštích období	127 067		127 067	93 901

Příloha 6: Účetní závěrka k 30. 11. 2011

	31.12.2011	30.11.2010
PASIVA CELKEM	1 960 040	1 760 395
Vlastní kapitál	795 995	640 892
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	960
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	636 082	555 628
Nerozdělený zisk minulých let	636 082	555 628
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	152 103	88 454
Cizí zdroje	1 164 045	1 112 943
Rezervy	3 935	7 906
Ostatní rezervy	3 935	7 906
Douhodobé závazky	5 396	1 871
Odložený daňový závazek	5 396	1 871
Krátkodobé závazky	1 154 714	1 103 166
Závazky z obchodních vztahů	135 542	200 995
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	936 036	823 941
Závazky k zaměstnancům	12 368	18 061
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 134	10 732
Stát - daňové závazky a dotace	21 699	15 288
Dohadné účty pasivní	41 721	33 978
Jiné závazky	214	171
Časové rozlišení		3 560
Výnosy příštích období		3 560

Příloha 6: Účetní závěrka k 30. 11. 2011

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2011

	Období do 30.11.2011	Období do 30.11.2010
Tržby za prodej zboží	6 485	
Náklady vynaložené na prodané zboží	5 816	
Obchodní marže	669	
Výkony	2 722 162	2 286 943
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 702 635	2 275 816
Změna stavu zásob vlastní činnosti	19 527	11 127
Výkonová spotřeba	2 104 491	1 766 912
Spotřeba materiálu a energie	1 581 058	1 403 201
Služby	523 433	363 711
Přidaná hodnota	618 340	520 031
Osobní náklady	283 595	238 457
Mzdové náklady	210 887	177 721
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	70 923	59 434
Sociální náklady	1 785	1 302
Daně a poplatky	498	439
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	64 781	59 138
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	193 425	110 508
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	258	301
Tržby z prodeje materiálu	193 167	110 207
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	149 015	96 934
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	269	475
Prodaný materiál	148 746	96 059
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-5 465	898
Ostatní provozní výnosy	46 377	39 432
Ostatní provozní náklady	208 909	154 659
Provozní výsledek hospodaření	156 809	119 846
Výnosové úroky	16 528	11 651
Nákladové úroky	11 320	11 632
Ostatní finanční výnosy	82 606	30 813
Ostatní finanční náklady	55 169	49 019
Finanční výsledek hospodaření	32 645	-18 187
Daň z příjmů za běžnou činnost	37 351	21 205
-splatná	33 826	19 002
-odložená	3 525	2 203
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	152 103	80 454
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	152 103	80 454
Výsledek hospodaření před zdaněním	189 454	101 659

Příloha 6: Účetní závěrka k 30. 11. 2011

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) K 30.11.2011

	Období do 30.11.2011	Období do 30.11.2010
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	276 300	254 933
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	189 454	101 659
Úpravy o nepeněžní operace	46 302	60 375
Odpisy stálých aktiv	64 781	59 138
Změna stavu opravných položek a rezerv	-5 465	898
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	11	174
Nákladové a výnosové úroky	-5 208	-19
Opravy a ostatní nepeněžní operace	-7 817	184
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	235 756	162 034
Změna stavu pracovního kapitálu	-161 327	-17 422
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-43 446	-36 238
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	-74 091	32 670
Změna stavu zásob	-43 790	-13 854
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	74 429	144 612
Vyplacené úroky	-11 396	-11 973
Přijaté úroky	16 528	11 651
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-25 348	-11 030
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	54 213	133 260
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-115 577	-102 635
Příjmy z prodeje stálých aktiv	258	301
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-115 319	-102 334
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	41 264	-9 559
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	41 264	-9 559
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-19 842	21 367
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	256 458	276 300

Příloha 7: Účetní závěrka k 30. 11. 2012

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30. 11. 2012

	30.11.2012			30.11.2011
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	2 839 055	652 645	2 186 410	1 960 040
Dlouhodobý majetek	1 227 982	637 975	590 007	516 110
Dlouhodobý nehmotný majetek	17 113	15 396	1 717	1 459
Software	14 902	13 839	1 063	1 338
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	512	457	55	33
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	599		599	88
Dlouhodobý hmotný majetek	1 210 869	622 579	588 290	514 651
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	369 043	142 989	226 054	232 071
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	790 842	479 590	311 252	268 408
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	41 466		41 466	8 012
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	5 617		5 617	2 259
Oběžná aktiva	1 476 157	14 670	1 461 487	1 316 863
Zásoby	259 084	11 501	247 583	247 191
Materiál	136 016	7 812	128 204	137 108
Nedokončená výroba a polotovary	69 614	2 159	67 455	67 115
Výrobky	53 454	1 530	51 924	42 968
Dlouhodobé pohledávky				1 214
Dlouhodobé poskytnuté zálohy				1 214
Krátkodobé pohledávky	894 333	3 169	891 164	812 000
Pohledávky z obchodních vztahů	409 972	3 169	406 803	383 203
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	446 798		446 798	392 076
Stát - daňové pohledávky	18 451		18 451	18 401
Krátkodobé poskytnuté zálohy	17 843		17 843	14 321
Dohadné účty aktivní	1 269		1 269	3 968
Jiné pohledávky				31
Krátkodobý finanční majetek	322 740		322 740	256 458
Peníze	417		417	581
Účty v bankách	322 323		322 323	255 877
Časové rozlišení	134 916		134 916	127 067
Náklady příštích období	134 916		134 916	127 067

Příloha 7: Účetní závěrka k 30. 11. 2012

	30.11.2012	30.11.2011
PASIVA CELKEM	2 186 410	1 960 040
Vlastní kapitál	980 692	795 995
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	960
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	788 185	636 082
Nerozdělený zisk minulých let	788 185	636 082
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	184 697	152 103
Cizí zdroje	1 205 718	1 164 045
Rezervy	15 150	3 935
Ostatní rezervy	15 150	3 935
Douhodobé závazky	8 635	5 396
Odložený daňový závazek	8 635	5 396
Krátkodobé závazky	1 181 933	1 154 714
Závazky z obchodních vztahů	159 897	135 542
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	943 606	936 036
Závazky k zaměstnancům	12 912	12 368
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 254	7 134
Stát - daňové závazky a dotace	21 356	21 699
Dohadné účty pasivní	36 678	41 721
Jiné závazky	230	214

Příloha 7: Účetní závěrka k 30. 11. 2012

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2012

	Období do 30.11.2012	Období do 30.11.2011
Tržby za prodej zboží	6 366	6 485
Náklady vynaložené na prodané zboží	5 253	5 816
Obchodní marže	1 113	669
Výkony	2 757 413	2 722 162
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	2 747 670	2 702 635
Změna stavu zásob vlastní činnosti	9 743	19 527
Výkonová spotřeba	2 050 400	2 104 491
Spotřeba materiálu a energie	1 507 914	1 581 058
Služby	542 486	523 433
Přidaná hodnota	708 126	618 340
Osobní náklady	279 380	283 595
Mzdové náklady	208 187	210 887
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	69 425	70 923
Sociální náklady	1 768	1 785
Daně a poplatky	570	498
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	67 635	64 781
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	188 204	193 425
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	5 503	258
Tržby z prodeje materiálu	182 701	193 167
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	139 199	149 015
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1 013	269
Prodaný materiál	138 186	148 746
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	6 017	-5 465
Ostatní provozní výnosy	41 996	46 377
Ostatní provozní náklady	207 431	208 909
Provozní výsledek hospodaření	238 094	156 809
Výnosové úroky	18 611	16 528
Nákladové úroky	11 488	11 320
Ostatní finanční výnosy	42 763	82 606
Ostatní finanční náklady	58 271	55 169
Finanční výsledek hospodaření	-8 385	32 645
Daň z příjmů za běžnou činnost	45 012	37 351
-splatná	41 773	33 826
-odložená	3 239	3 525
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	184 697	152 103
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	184 697	152 103
Výsledek hospodaření před zdaněním	229 709	189 454

Příloha 7: Účetní závěrka k 30. 11. 2012

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) K 30.11.2012

	Období do 30.11.2012	Období do 30.11.2011
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	256 458	276 300
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	229 709	189 454
Úpravy o nepeněžní operace	68 776	46 302
Odpisy stálých aktiv	67 635	64 781
Změna stavu opravných položek a rezerv	6 017	-5 465
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-4 490	11
Nákladové a výnosové úroky	-7 123	-5 208
Opravy a ostatní nepeněžní operace	6 737	-7 817
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	298 485	235 756
Změna stavu pracovního kapitálu	-9 291	-161 327
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-21 994	-43 446
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	11 858	-74 091
Změna stavu zásob	315	-43 790
Peněžní prostředky nabyté fúzí	529	
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	289 194	74 429
Vyplacené úroky	-11 594	-11 396
Přijaté úroky	18 611	16 528
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-42 600	-25 348
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	253 611	54 213
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-133 608	-115 577
Příjmy z prodeje stálých aktiv	5 503	258
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-128 105	-115 319
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-59 224	41 264
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-59 224	41 264
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	66 282	-19 842
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	322 740	256 458

Příloha 8: Účetní závěrka k 30. 11. 2013

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU K 30.11.2013

	30.11.2013			30.11.2012
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	3 352 715	711 640	2 641 075	2 186 410
Dlouhodobý majetek	1 386 867	691 350	695 517	590 007
Dlouhodobý nehmotný majetek	18 829	15 031	3 798	1 717
Software	14 042	13 510	532	1 063
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	445	420	25	55
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	3 242		3 242	599
Dlouhodobý hmotný majetek	1 368 038	676 319	691 719	588 290
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	391 038	154 869	236 169	226 054
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	897 484	521 450	376 034	311 252
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	66 228		66 228	41 466
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	9 387		9 387	5 617
Oběžná aktiva	1 761 977	20 290	1 741 687	1 461 487
Zásoby	341 770	12 740	329 030	247 583
Materiál	151 857	8 598	143 259	128 204
Nedokončená výroba a polotovary	129 542	2 646	126 896	67 455
Výrobky	53 580	1 004	52 576	51 924
Zboží	6 791	492	6 299	
Krátkodobé pohledávky	1 089 455	7 550	1 081 905	891 164
Pohledávky z obchodních vztahů	594 575	7 550	587 025	406 803
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	451 700		451 700	446 798
Stát - daňové pohledávky	20 769		20 769	18 451
Krátkodobé poskytnuté zálohy	21 923		21 923	17 843
Dohadné účty aktivní	488		488	1 269
Krátkodobý finanční majetek	330 752		330 752	322 740
Peníze	534		534	417
Účty v bankách	330 218		330 218	322 323
Časové rozlišení	203 871		203 871	134 916
Náklady příštích období	203 871		203 871	134 916

Příloha 8: Účetní závěrka k 30. 11. 2013

	30.11.2013	30.11.2012
PASIVA CELKEM	2 641 075	2 186 410
Vlastní kapitál	1 304 808	980 692
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	960	960
Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	972 882	788 185
Nerozdělený zisk minulých let	972 882	788 185
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	324 116	184 697
Cizí zdroje	1 336 267	1 205 718
Rezervy	17 610	15 150
Ostatní rezervy	17 610	15 150
Douhodobé závazky	11 724	8 635
Odložený daňový závazek	11 724	8 635
Krátkodobé závazky	1 306 933	1 181 933
Závazky z obchodních vztahů	215 648	159 897
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	939 907	943 606
Závazky k zaměstnancům	13 954	12 912
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 885	7 254
Stát - daňové závazky a dotace	41 762	21 356
Dohadné účty pasivní	87 490	36 678
Jiné závazky	287	230

Příloha 8: Účetní závěrka k 30. 11. 2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2013

	Období do 30.11.2013	Období do 30.11.2012
Tržby za prodej zboží	84 303	6 366
Náklady vynaložené na prodané zboží	55 218	5 253
Obchodní marže	29 086	1 113
Výkony	3 209 941	2 757 413
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	3 139 355	2 747 670
Změna stavu zásob vlastní činnosti	60 054	9 743
Aktivace	10 532	
Výkonová spotřeba	2 291 666	2 050 400
Spotřeba materiálu a energie	1 674 224	1 507 914
Služby	617 442	542 486
Přidaná hodnota	947 361	708 126
Osobní náklady	305 539	279 380
Mzdové náklady	227 913	208 187
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	75 774	69 425
Sociální náklady	1 852	1 768
Daně a poplatky	581	570
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	75 920	67 635
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	131 840	188 204
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1 690	5 503
Tržby z prodeje materiálu	130 150	182 701
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	102 644	139 199
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1 370	1 013
Prodaný materiál	101 274	138 186
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	8 080	6 017
Ostatní provozní výnosy	29 124	41 996
Ostatní provozní náklady	287 311	207 431
Provozní výsledek hospodaření	328 251	238 094
Výnosové úroky	23 950	18 611
Nákladové úroky	10 949	11 488
Ostatní finanční výnosy	161 266	42 763
Ostatní finanční náklady	101 957	58 271
Finanční výsledek hospodaření	72 310	-8 385
Daň z příjmů za běžnou činnost	76 445	45 012
-splatná	73 356	41 773
-odložená	3 089	3 239
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	324 116	184 697
Výsledek hospodaření za účetní období (+)	324 116	184 697
Výsledek hospodaření před zdaněním	400 561	229 709

Příloha 8: Účetní závěrka k 30. 11. 2013

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) k 30.11.2013

	Období do 30.11.2013	Období do 30.11.2012
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	322 740	256 458
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	400 561	229 709
Úpravy o nepeněžní operace	87 452	68 776
Odpisy stálých aktiv	75 920	67 635
Změna stavu opravných položek a rezerv	8 080	6 017
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-320	-4 490
Nákladové a výnosové úroky	-13 001	-7 123
Opravy a ostatní nepeněžní operace	16 773	6 737
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	488 013	298 485
Změna stavu pracovního kapitálu	-241 534	-9 291
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-240 585	-21 994
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	81 738	11 858
Změna stavu zásob	-82 687	315
Peněžní prostředky nabyté fúzí		529
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	246 479	289 194
Vyplacené úroky	-10 949	-11 594
Přijaté úroky	23 950	18 611
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-52 754	-42 600
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	206 725	253 611
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-160 417	-133 608
Příjmy z prodeje stálých aktiv	1 690	5 503
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-158 727	-128 105
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-39 986	-59 224
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-39 986	-59 224
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	8 012	66 282
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	330 752	322 740

Příloha 9: Účetní závěrka k 30. 11. 2014

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30.11.2014

	30.11.2014			30.11.2013
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	3 528 771	795 241	2 733 530	2 641 075
Dlouhodobý majetek	1 566 224	770 404	795 820	695 517
Dlouhodobý nehmotný majetek	20 883	16 120	4 763	3 798
Software	19 220	14 580	4 640	532
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	445	440	5	25
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	118		118	3 242
Dlouhodobý hmotný majetek	1 545 341	754 284	791 057	691 719
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	415 062	167 557	247 505	236 169
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	1 059 188	586 727	472 461	376 034
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	26 256		26 256	66 228
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	40 934		40 934	9 387
Oběžná aktiva	1 758 664	24 837	1 733 827	1 741 687
Zásoby	445 705	14 926	430 779	329 030
Materiál	177 190	11 582	165 608	143 259
Nedokončená výroba a polotovary	192 078	1 824	190 254	126 896
Výrobky	72 243	1 131	71 112	52 576
Zboží	4 194	389	3 805	6 299
Krátkodobé pohledávky	1 011 880	9 911	1 001 969	1 081 905
Pohledávky z obchodních vztahů	744 475	9 911	734 564	587 025
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	204 204		204 204	451 700
Stát - daňové pohledávky	33 617		33 617	20 769
Krátkodobé poskytnuté zálohy	18 819		18 819	21 923
Dohadné účty aktivní	10 765		10 765	488
Krátkodobý finanční majetek	301 079		301 079	330 752
Peníze	438		438	534
Účty v bankách	300 641		300 641	330 218
Časové rozlišení	203 883		203 883	203 871
Náklady příštích období	203 883		203 883	203 871

Příloha 9: Účetní závěrka k 30. 11. 2014

	30.11.2014	30.11.2013
PASIVA CELKEM	2 733 530	2 641 075
Vlastní kapitál	1 786 166	1 304 808
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Fondy ze zisku	960	960
Rezervní fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	1 296 998	972 882
Nerozdělený zisk minulých let	1 296 998	972 882
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	481 358	324 116
Cizí zdroje	847 364	1 336 267
Rezervy	22 421	17 610
Ostatní rezervy	22 421	17 610
Douhodobé závazky	18 132	11 724
Odložený daňový závazek	18 132	11 724
Krátkodobé závazky	906 811	1 306 933
Závazky z obchodních vztahů	284 992	215 648
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	432 773	939 907
Závazky k zaměstnancům	14 837	13 954
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	8 359	7 885
Stát - daňové závazky a dotace	62 672	41 762
Dohadné účty pasivní	102 865	87 490
Jiné závazky	313	287

Příloha 9: Účetní závěrka k 30. 11. 2014

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ K 30.11.2014

	Období do 30.11.2014	Období do 30.11.2013
Tržby za prodej zboží	131506	84 303
Náklady vynaložené na prodané zboží	92270	55 218
Obchodní marže	39236	29 086
Výkony	4274975	3 209 941
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	4164396	3 139 355
Změna stavu zásob vlastní činnosti	109751	60 054
Aktivace	828	10 532
Výkonová spotřeba	2956585	2 291 666
Spotřeba materiálu a energie	2110939	1 674 224
Služby	845646	617 442
Přidaná hodnota	1357626	947 361
Osobní náklady	330955	305 539
Mzdové náklady	246549	227 913
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	82345	75 774
Sociální náklady	2061	1 852
Daně a poplatky	653	581
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	94052	75 920
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	109862	131 840
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1327	1 690
Tržby z prodeje materiálu	108535	130 150
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	97404	102 644
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	931	1 370
Prodaný materiál	96473	101 274
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	9377	8 080
Ostatní provozní výnosy	31755	29 124
Ostatní provozní náklady	388188	287 311
Provozní výsledek hospodaření	578614	328 251
Výnosové úroky	16112	23 950
Nákladové úroky	3741	10 949
Ostatní finanční výnosy	40271	161 266
Ostatní finanční náklady	35277	101 957
Finanční výsledek hospodaření	17365	72 310
Daň z příjmů za běžnou činnost	114624	76 445
-splatná	108213	73 356
-odložená	6408	3 089
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	481358	324 116
Výsledek hospodaření za účetní období (+)	481358	324 116
Výsledek hospodaření před zdaněním	595979	400 561

Příloha 9: Účetní závěrka k 30. 11. 2014

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) K 30.11.2014

	Období do 30.11.2014	Období do 30.11.2013
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	330 752	322 740
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	595 979	400 561
Úpravy o nepeněžní operace	106 098	87 452
Odpisy stálých aktiv	94 052	75 920
Změna stavu opravných položek a rezerv	9 358	8 080
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-396	-320
Nákladové a výnosové úroky	-12 371	-13 001
Opravy a ostatní nepeněžní operace	15 455	16 773
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	702 077	488 013
Změna stavu pracovního kapitálu	-172 211	-241 534
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-171 137	-240 585
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	102 861	81 738
Změna stavu zásob	-103 935	-82 687
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	529 866	246 479
Vyplacené úroky	-3 741	-10 949
Přijaté úroky	16 112	23 950
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-91 564	-52 754
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	450 673	206 725
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-208 500	-160 417
Příjmy z prodeje stálých aktiv	1 327	1 690
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-207 173	-158 727
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-273 173	-39 986
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-273 173	-39 986
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-29 673	8 012
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	301 079	330 752

Příloha 10: Účetní závěrka k 30. 11. 2015

ROZVAHA V PLNÉM ROZSAHU k 30.11.2015

	30.11.2015			30.11.2014
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
AKTIVA CELKEM	4 004 101	893 978	3 110 123	2 733 530
Dlouhodobý majetek	1 865 053	868 200	996 853	795 820
Dlouhodobý nehmotný majetek	23 662	18 644	5 018	4 763
Software	21 993	17 099	4 894	4 640
Ocenitelná práva	1 100	1 100		
Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	445	445		5
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	124		124	118
Dlouhodobý hmotný majetek	1 841 391	849 556	991 835	791 057
Pozemky	3 901		3 901	3 901
Stavby	458 671	181 538	277 133	247 505
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	1 274 369	668 018	606 351	472 461
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	64 772		64 772	26 256
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	39 678		39 678	40 934
Oběžná aktiva	1 963 314	25 778	1 937 536	1 733 827
Zásoby	548 009	15 557	532 452	430 779
Materiál	237 739	10 268	227 471	165 608
Nedokončená výroba a polotovary	217 851	2 406	215 445	190 254
Výrobky	87 619	2 480	85 139	71 112
Zboží	4 800	403	4 397	3 805
Krátkodobé pohledávky	1 142 000	10 221	1 131 779	1 001 969
Pohledávky z obchodních vztahů	878 825	10 221	868 604	734 564
Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	205 554		205 554	204 204
Stát - daňové pohledávky	37 443		37 443	33 617
Krátkodobé poskytnuté zálohy	13 173		13 173	18 819
Dohadné účty aktivní	7 005		7 005	10 765
Krátkodobý finanční majetek	273 305		273 305	301 079
Peníze	237		237	438
Účty v bankách	273 068		273 068	300 641
Časové rozlišení	175 734		175 734	203 883
Náklady příštích období	175 734		175 734	203 883

Příloha 10: Účetní závěrka k 30. 11. 2015

	30.11.2015	30.11.2014
PASIVA CELKEM	3 110 123	2 733 530
Vlastní kapitál	2 314 033	1 786 166
Základní kapitál	350	350
Základní kapitál	350	350
Kapitálové fondy	6 500	6 500
Ostatní kapitálové fondy	6 500	6 500
Fondy ze zisku	960	960
Rezervní fond	960	960
Výsledek hospodaření minulých let	1 778 356	1 296 998
Nerozdělený zisk minulých let	1 778 356	1 296 998
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+-)	527 867	481 358
Cizí zdroje	796 090	847 364
Rezervy	30 039	22 421
Ostatní rezervy	30 039	22 421
Douhodobé závazky	25 849	18 132
Odložený daňový závazek	25 849	18 132
Krátkodobé závazky	740 202	906 811
Závazky z obchodních vztahů	307 126	284 992
Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	273 984	432 773
Závazky k zaměstnancům	19 808	14 837
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	11 096	8 359
Stát - daňové závazky a dotace	34 794	62 672
Dohadné účty pasivní	92 966	102 865
Jiné závazky	428	313

Příloha 10: Účetní závěrka k 30. 11. 2015

VYKAZ ZISKU A ZTRATY V DRUHOVEM CLENENI K 30.11.2015

	Období do 30.11.2015	Období do 30.11.2014
Tržby za prodej zboží	69 784	131 506
Náklady vynaložené na prodané zboží	39 665	92 270
Obchodní marže	30 119	39 236
Výkony	5 202 757	4 274 975
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	5 161 694	4 164 396
Změna stavu zásob vlastní činnosti	41 063	109 751
Aktivace		828
Výkonová spotřeba	3 474 794	2 956 585
Spotřeba materiálu a energie	2 497 531	2 110 939
Služby	977 263	845 646
Přidaná hodnota	1 758 082	1 357 626
Osobní náklady	418 529	330 955
Mzdové náklady	311 591	246 549
Odměny členům orgánů obchodní korporace		0
Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	104 351	82 345
Sociální náklady	2 587	2 061
Daně a poplatky	1 276	653
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	116 578	94 052
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	66 982	109 862
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	1 105	1 327
Tržby z prodeje materiálu	65 877	108 535
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	60 865	97 404
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	1 031	931
Prodaný materiál	59 834	96 473
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	8 559	9 377
Ostatní provozní výnosy	30 389	31 755
Ostatní provozní náklady	587 161	388 188
Provozní výsledek hospodaření	662 485	578 614
Výnosové úroky	15 792	16 112
Nákladové úroky	3 940	3 741
Ostatní finanční výnosy		40 271
Ostatní finanční náklady	18 474	35 277
Finanční výsledek hospodaření	-6 622	17 365
Daň z příjmů za běžnou činnost	127 996	114 624
-splatná	120 280	108 213
-odložená	7 716	6 408
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	527 867	481 358
Výsledek hospodaření za účetní období (+-)	527 867	481 358
Výsledek hospodaření před zdaněním	655 863	595 979

Příloha 10: Účetní závěrka k 30. 11. 2015

Přehled o peněžních tocích (CASH FLOW) K 30.11.2015

	Období do 30.11.2015	Období do 30.11.2014
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	301 079	330 752
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)		
Výsledek hospodaření za běžnou činnost před zdaněním	655 863	595 979
Úpravy o nepeněžní operace	99 394	106 098
Odpisy stálých aktiv	116 578	94 052
Změna stavu opravných položek a rezerv	8 558	9 358
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-74	-396
Nákladové a výnosové úroky	-11 852	-12 371
Opravy a ostatní nepeněžní operace	-13 816	15 455
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	755 257	702 077
Změna stavu pracovního kapitálu	-188 641	-172 211
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	-103 846	-171 137
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	17 509	102 861
Změna stavu zásob	-102 304	-103 935
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním a mimořádnými položkami	566 616	529 866
Vyplacené úroky	-3 940	-3 741
Přijaté úroky	15 792	16 112
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-144 354	-91 564
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	434 114	450 673
Peněžní toky z investiční činnosti		
Výdaje spojené a nabytím stálých aktiv	-319 090	-208 500
Příjmy z prodeje stálých aktiv	1 105	1 327
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-317 985	-207 173
Peněžní toky z finanční činnosti		
Změna stavu závazků z financování	-143 903	-273 173
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-143 903	-273 173
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-27 774	-29 673
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	273 305	301 079